

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishtvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENEK

Inserati:

Enostop. petivrstna (72 mm):
za enkrat 15 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več kot trikrat 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

Pozitivno delo.

Novo leto zahteva novega dela. Zato je potrebno, da nekoliko pregledamo svojo nalogo.

Časopisje se je ob novem letu, kolikor vidimo doslej, zopet zelo razširilo. Vsi katoliškonarodni časopisi kažejo napredek v številu naročnikov in v vsebini. To je veselo znamenje za bodočnost. Nasprotno časopisje se sicer hvali, da se jako razširja, a po vsebini propada. Liberalna stranka je izročena vodstvu nekaterih ljudi, ki so ji popolnoma vtisnili svoj pečat sirovosti in nastrpnosti. Dolžnost naših somišljenikov je, da povsod izkušajo liberalno časopisje izprediti in nadomestiti z našimi listi.

Potem je pa nujno potrebno, da se letos naša društvena organizacija dalje razvije. Politična društva si naj že zdaj naredijo načrt za delovanje poletu. Mi stojimo zdaj sredi velevažnega političnega boja, kateri se ne sme drugače končati, kakor z našo zmago. Vsako politično društvo bo moralo prirediti več javnih političnih shodov, na katerih bodo nastopili državni in deželni poslanci. To gibanje, ki je nekaj časa zaostalo, mora z novo silo nastopiti. Izpremenjene politične razmere nam bodo koristne le tedaj, ako bo vsak avstrijski državljani vedel, da imamo tu organiziran narod, kateri zna svojo voljo izraziti s potrebnim poudarkom.

Jako veselo je gibanje v nepolitičnih društvih. Naš „Društveni koledarček“, jako poučna knjižica, katero naj bi proučil vsak naš somišljenik, nam izkazuje tako število izobraževalnih društev, da moramo biti ponosni na tako organizacijo. Treba jo je razširiti po vsem Slovenskem, da bodo v njej zbrani vsi naši narodni talenti. Desettisoč sedanjih udov nam že sedaj predstavlja velik kapital narodne inteligence, katerega moramo narediti plodonosnega. Zato pa mora biti v teh društvih živahno gibanje. Marsikatero društvo je že doslej jako mnogo storilo. Koliko stotin poučnih predavanj je že priredila ta organizacija!

A to je šele začetek. Voditelji društev naj si izdelajo načrte za predavanje in izberó snovi, katere so v dotičnih krajih najbolj potrebne in prikladne. Ideje, o katerih upamo, da bodo dvignile naše ljudstvo vedno višje na kulturni stopinji, se naj širijo po teh društvih, katera naj bodo naša slovenska ljudska univerza! Tudi nasprotniki so spoznali moč tega sredstva in ga izkušajo posnemati. A mi smo bili prvi, ki smo začeli delati, smo največ storili in tudi najuspešneje delovali. Največjo važnost polagamo na to poučno delovanje, ker iz njega izraste vsaka druga organizacija. Bodi delo v izobraževalnih društvih ena glavnih skrbi naših somišljenikov tudi v tem letu! Močna centrala je zanje potrebna, da podpira delo posameznikov. Zato morajo biti združena v „Sl. krščanski socialni zvezi“, katera naj prekrbi tudi za pripomočke v literarnem oziru!

Gospodarska organizacija je bila doslej izključno le na ramah naših somišljenikov. Nasprotniki so upili, da je politična, in so jo pobijali z vsemi sredstvi. Proti njej so nastopili celo faktorji, katerih dolžnost bi bila, da jo podpirajo. Cele mesece so vriskali veselja, ako se je ponesrečil en poizkus, a medtem je zrastle že na stotine novih, življenja zmožnih in krepkih organizmov, kateri se jako lepo razvijajo in nam že podajajo krepko podlago za nadaljnji gospodarski razvoj.

Naši nasprotniki so smatrali kmečki stan samo za žrtev izkoriščevanja. Liberalizem za kmeta nima prav nobene pomoči. Sicer so liberalci začeli zadnji čas premišljevat, kam jih pelje njihova dosedanja rabeljska gospodarska politika. A ne morejo se povzpeti do onega stališča, katero bi bilo koristno za naše ljudstvo. „Slovenski Narod“ je prinesel zopet izjavo narodno napredne stranke, katera se glasi:

Resnica je, da je kmečki stan za splošno blagostanje prav malega pomena. Agrarne dežele niso nikdar bogate; kmetijstvo ne stvarja bogatstva ker je produktivnost zemlje omejena in ker se dohodki vsled velikih davkov in davščin, vsled velikih delavskih mezd, pomanjkanja moči, obresti od dolgov i. t. d. vedno krčijo tako, da je večina kme-

tij dandanes že pasivnih. Splošno blagostanje je mogoče samo tam, kjer cvete industrija in trgovina.

Ne tajimo važnosti industrije in trgovine; ravno nasprotno je namen vse naše organizacije, da kmečkemu stanu po organizaciji omogočimo, da se udeležuje dobikov mednarodne kupčije in obrti. A vendar stojimo proti liberalcem na narodnogospodarskem stališču, da se mora vse storiti, da se kmečki stan dvigne, ker ni res, da bi bil kmet le „prav malega pomena“, kakor sanjari sita gospoda, ki od kmečkih žuljev živi, ampak res je, da je kmet podlaga narodu in državi. Liberalci so ga izdali; naša naloga je pa, da ga dvignemo do tiste veljave, ki mu je potrebna, da bo odločilno vplival na ves naš gospodarski in kulturni razvoj. Zato pa je naše geslo: Neutrudno delo na polju poljedelskega združništva! Naj neuspehi nikogar ne ostrašijo!

Okoli šeststo zadrug na avstrijskem jugoslovanskem jugu je že zdaj glasna priča, da je to delo sicer težko, a je hvaleno in potrebno.

Šele ko bo naš kmet organiziran, bo prišel čas, ko bo ta organizacija ustvarila tudi slovensko industrijo. Nekateri imovitejši Slovenci že sedaj zlagajo svoje kapitalije za narodna obrtna podjetja. A teh privatnih kapitalistov je malo. Narod kot producent in konsument je mogoč v velikem slogu šele kot organizirana celota. Mi gremo za tem ciljem in upamo, da ga dosežemo.

Posebno skrb posvetimo slovenskemu delavstvu! Strojovna organizacija naj se povsod izvede, kjer je delavstvo v večjih množinah. Doslej se za to še ni dovolj delalo. Liberalci so delavstvo izdali, ker je liberalizem po svojem listu kapitalističen in zaničuje „ljudske mase“. Liberalci so povsod na strani onih, ki delavce izsesavajo in izkoriščajo. Naša naloga je pa, da slovensko delavstvo organiziramo in zedinimo v močne strokovne zveze,

katere bodo mogle braniti svoje gospodarske koristi.

To je nekaj glavnih nalog za naše delovanje v sedanjem letu. Začetki so storjeni in delo je dobro vpeljavano. Hvala možem, ki so se doslej žrtvovali za to važno ljudsko delo! Če so tudi trpeli in žrtvovali za dobro stvar, naj ne opešajo! Zavest, da boljši del slovenskega naroda hvalježno upošteva njihovo delo, naj jim bo za plačilo! A raste že mlajši zarod, ki je napolnjen z našimi idejami, in ta nam bo dal novih sil, katere bodo vodile narodno-gospodarsko in organizatorično delo.

Zato brez strahu dalje! Odpira se nova doba, veselejša od one, katero smo prestali!

Iz slovanskega sveta.

sl. Umirajoč narod. Kakor menda znano, živijo v severnih ogrskih gorah ostanki ruskega naroda. V teh krajih nekateri učenjaki vidijo zibelko celega ruskega naroda. Sedaj v ti svoji stari pradamovini izumirajo ostanki ruskega naroda vsled vpliva židovskega kapitalizma ter mažarizacije. Nedavno je slovski list „Narodne Noviny“ objavil o razmerah ogrskih Rusov uvođen članek, ki bi moral biti preveden v vse slovanske jezike. „Narodne Noviny“, ki je glasilo najbliže sosednega naroda slovaškega, pišejo: Najbolj žalostno ali plastično-tipično sliko zatiranega naroda podajajo ogrski Rusi. To je slika sramote in zasmeha dvajsetega stoletja, to je krvava satira polno-gnusnega gesla o humaniteti, liberalizmu, napredku, modernizmu in realizmu; to je madež na vesti celega ljudstva, madež na časti narodov, dežel in držav. Ogrski Rusi niso mogli poklicati na sebe hujših trinogov, kakor jih imajo danes. Ko so jim ubili telesa, začnajo ubijati tudi njihovo dušo. Kaj je ostalo iz ogrskega ruskega, svežega, cerkveno-samostalnega življa? Masa zanemarjenega seljanstva. Zanemarjenega in zapuščenega. Tudi od cerkve zapuščenega, v kolikor je vidna v uradnih osebah. — „Umirajoči narod“ imenoval je ogrske Ruse ubogi Fencik, ki je vzdrževal malo lučico narodnega duha in čuta v lističu „Listok“. (Fencik je umrl, lučica je ugasnila.) Umirajoči narod v sredi človekoljubne, liberalne, omikane Evrope, toda umirajoč ne naravne, ampak nasilne smrti. Verska zavest še malo životari v du-

LISTEK.

Martin Krpan.

Dramatična pripovedka. Spisal Ignatus. Ocenostavil Adolf Robida.

Martin Krpan je najnovejšo delo, ki se je proizvajalo v slovenskem gledališču. Igro smemo v celoti imenovati dobro.

V prvem dejanju gledajo ministri skozi okno na boj, ki ga bije cesarjevič Mirko z Brdavsom. Ljudstvo pa stoji pod dvorom in kliče princu: slava! Jerica, cesarjeva hči, čaka vsa v skrbeh izida tega boja. In glej! Brdavs premaga Mirka. Tedaj se počno ministri pričakati radi pogreba. Vsak ga hoče imeti zase in misli, da spada pogreb v njegov delokrog, a cesar izpregovori: „Gorje državi, ki ima toli nesložne voditelje!“ Takoj počno zopet ministri drug na drugega valiti krivdo, češ, da je on vzrok preprirov. Tu pride sel Brdavs, ki zahteva po dogovoru v treh dneh Jerico. Na cesarjevo prošnjo mu pa dovoli pet dni, zakar so prosili tudi ministri in sel jim izpolni to prošnjo. Tu zopet kličejo sužnji na ministrskih prestolih: „Gotovo pride, gotovo! Priporoči-

nas Brdavs, prosimo, priporoči! Živio Brdavs!“

Sedaj pa se obrne ubogi cesar na ministre, proseč jih, naj mu svetujejo. A drug za drugim neče in ne more svetovati in zopet se prepirajo. V tem vstopi državni pravnik Komar, ki naznani, da je v peti in sedmi državi upor. Peti deželi je obljubil cesar univerzo, a pisec dekreta se je zmotil ter zapisal mesto pet sedem. Sedaj je v sedmi državi punt, ker ne marajo univerze, peta dežela se pa bori zanj. In minister Gašper svetuje, da se ubogi pisec dekreta ustrelji, kar se sprejme. Nadalje se sprejme tudi predlog, da se peti deželi mesto univerze sezida bolnica, kamor naj pridejo vsi pri punktu ranjeni. In cesar pravi: „Dežele imajo pravico davek plačevati, ampak puntati se, do tega pa nimajo nič pravice.“ — Tedaj pride cesarjev nečak Andrej. In ko ga ministri zagledajo, so vsi proti njemu. Zahtevajo pa kaznenj, ker je puntar, a v tej točki se cesar ne strinja s svojimi svetovalci, in imenuje Andreja za princa, svojega sina in prestolonaslednika, ker je Brdavs Mirka ubil. In takoj pokleknejo ministri v prah predenj in se mu kla-

najo. Tedaj prosi Andrej cesarja, da bi se smel boriti z Brdavsom. A Jerica, ki ga ljubi, ga ne pusti v boj, v gotovo smrt. Toda Andrej jo prosi, naj ne ugovarja njegovemu koraku, kajti on hoče zmagati Brdavs — rešiti njo in domovino. Tedaj pa pride cesarica, ki zastopa mnenje, da naj le gre Jerica k Brdavs, morda ga še poboljša; kajti: „carjeva roka ni tako dolga, da bi segla do neba, a zvijača ženske prodere večkrat do pekla in do neba. In takoj so vsi ministri na strani kraljice Andrej pa jim nasprotuje, meneč, da ljudstvo, ki ne doprinaša nič žrtev, ni vredno, da živi. In hipoma so na strani Andrejevi vsi ministri. A Andrej jim zabrusi v obraz: „Fej, vi sužnji nižjih instinktov, vi klečeplazci, ve opice!“ Pove jim dalje, da bode država obstojala na novi generaciji in ne več na laži, a tedaj dvignejo ministri krik, cesar miri, Andrej pa nadaljuje: „Materine in očetove nesreče ste krivi vi, ki ste mu svetovali.“ In zopet se vsi ministri klanjajo in kriče, da svojih portfeljev nikdar ne bodo dali iz rok. Tedaj stopi Andrej samozvestno na prestol: „Mir, jaz bodoči cesar vas bodem z bičem izgnal!“ In ministri so mirni in

prosijo: „Tvoji hlapci te poslušajo.“

Nato se obrne Andrej k cesarju in ga prosi, da naj izpusti iz ječe Vladimirja, bivšega naučnega ministra, ki je bil zaprt radi punta. Toda on ni bil revolucionar, marveč reformator. Ako bi bil ta prost mož, bi rešil državo. Ministri so zopet kontra temu z ozirom na državo in na zakonik, toda cesar se zopet ne da pregovoriti in oprosti Vladimirja, za katerega se tudi Jerica potegne, ki pravi, da so ministri najboljše moše spravili v ječo. A ministri to taje in zvrčajo krivdo drug na drugega. Nato vpraša cesarica, zakaj je bil Vladimir zaprt in Andrej ji odgovori: „Hotel nam je dati dobrih šol, hotel je pomagati domovini, zato so ga zaprli. Zopet protestujejo vsi, v tem trenutku pride osvobodjeni Vladimir v dvorano. Cesar ga prosi za odpustanje in mu pove vso bedo, a Vladimir mu pravi: „Opri se na svoj narod, zateci se k ljudstvu!“ In svetuje mu, naj razglasi, da dobi oni, ki premaga Brdavs, Jerico za ženo in postane vrh tega kralj treh dežel ob Jadranskem morju. Vse protestira. A takoj je zopet vse mirno, ko cesar sprejme nasvet. In Vladimir svetuje še dalje.

šah zatirane mase, na edinem „očenašu“, kakor na tanki zlati verižici, visi življenje tega naroda. Ali tudi to-le verižico mu bodo kmalu prerigali. Liturgijo, tisočletno liturgijo, hočejo mu zatreti, da bi niti zadnje tolažbe ne imel „umirajoči narod“. Ko so mu že odvzeli vse radosti življenja, hočejo mu vzeti tudi še zadnjo tolažbo, previdenje s sv. zakramenti v narodnem jeziku. Izdajalci tega nesrečnega naroda so izgnali narodni jezik ne le iz semenišča in šol, ampak tudi iz družin. Niti o častnih izjemah ne vemo, če pa so, torej živé v skrivni tihoti. Ogrski Rusi nimajo nobene posvetne inteligence; ljudje, ki se vzgajajo v šolah, so odpadniki, tako da o ogrskih Rusih ni niti sledu v srednjih in visokih šolah. Bogati posestniki zapravljajo zadnje groše v Budimpešti, na njihovo mesto pa prihajajo trume umazanih židov, ki ogledavajo zadnje ostanke zapuščenega ljudstva. In ko se ljudstvo temu zatiranju upira, kakor n. pr. v občini Iz, v kateri je 390 družin v svojem obupanju prešlo k pravoslavju, začne „delovati“ državni pravdnik, sodnjia in „hujskanje zoper državo in cerkev“ je naslov, pod katerim se ljudje spravljajo v ječo. — Ljudstvu ostaja še Amerika. A večina niti tega pribežališča nima; nekateri so že tako ubožni, da nimajo denarnih sredstev za tako daljno pot. Ne preostaja jim drugzega, kakor nekaj časa še životariti pod jarmom in potem — leči v grob.

Proračun češke „Osrednje matice šolske“ za l. 1905. Dne 29. decembra je imela „Osrednja matica šolska“ odborovo sejo, v kateri se je predložil proračun za l. 1905. Skupni stroški znašajo 866.592 K; od te svote je z rednimi dohodki pokrito 91.301 K. Vsled proračuna mora torej češki narod v l. 1905. nabrati svoto 775.291 K, če hoče, da bi „Matica“ izpolnila svojo nalogo. Ni dvomiti, da požrtvovalni češki narod bo do te svote tudi v resnici nabral. V isti seji se je tudi sklenilo, da bi se letos dostojno proslavljala 25letnica „Osrednje matice šolske“.

Utravkistična univerza v Olomucu. Olomuški „Tagblatt“ poroča, da se med nemškim občinstvom v Olomucu podpisuje prošnja za ustanovljenje utravkistične univerze. Proti temu izraža se „Tagblatt“ kar najodločneje; zahteva ustanovljenje nemške univerze v Olomucu ter protestira proti ustanovitvi češke univerze. — Kaj bi Nemci vse hoteli!

Rusko mesto Vladivostok je imelo leta 1800. komaj 12 ribiških bajt; danes ima nad 60.000 prebivalcev in je najlepše ob sibirskem obrežju.

Derschatta o slovenskem vseučilišču.

„Veliki“ nemški voditelj dr. Derschatta je padel v roke nekemu „Piccolovemu“ dopisniku, ki je iz njega vlekel, kaj misli o italijanskem in slovenskem vseučilišču. Rekel je, da bodo Nemci proti italijanskemu vseučilišču v Trstu, in sicer — zaradi Slovencev: V celem Primorju, je rekel Derschatta divja narodni boj med Italijani in Slovenci. Če se dá v Trstu Italijanom vseučilišče, ga bodo hoteli tam imeti tudi Slovani. „A Slovenci ga hočejo imeti v Ljubljani!“ ugovarja italijanski peresnik. „Ni res“, reče Derschatta, „ker v Ljubljani ž njim ne bi nič pridobili. Tam je 80% prebivalcev že slovenskih (ali samo toliko?) in občine po državi so tudi že v slovenskih rokah. Slovenci ne rabijo vseučilišča iz moralnih vzrokov, ker so še premalo izobraženi za višji učni zavod, ampak le za agi-

tacijo na kraju kjer je političen boj.“ Tako dr. Derschatta. Mož iz same velenemške nedutosti ne more spoznati, kako se moti.

Izpod Grintovca.

Star pregovor pravi, ako imaš maslo na glavi, ne hodi na solnce. Mlad je „Gorenjec“, mlad njegov dopisnik iz Cerkelj, zato je pozabil ta lepi pregovor; leze na solnce in izziva. Skrbeli bomo, da bo prišla njegova „obložena“ glava vsa na solnce, da ga zamolčani grehi ne bodo težili.

Bridko pretaka solze zaradi občinskih volitev, v tej gorečnosti pobija en dopis drugega, in v zadregi si, ali se dopisniku meša ali hoče za norca imeti svoje pristaše. Pečat duševne revščine pa pritisne, ko ob koncu svojega zmedenega dopisa agitira za „Gorenjčeve“ naročnike.

V čast naših obče spoštovanih gđ. učiteljic se tudi spodtika, nad tem, ker sta šli volit pri občinskih volitvah — seveda — oh, gorje — „klerikalno.“ Lažljivo liberalno revše, ki je hodilo za preklicanim klerikalcem nekaj časa hinavščino past, trdi celo, kot bi učitelj ne imeli volilne pravice, ampak samo učiteljice. Imeli so volilno pravico, a pri zadnjih občinskih volitvah so vedeli liberalni učitelji, da se jim bo vse smejalo, ako bi šli volit, seveda po svoje — liberalno — a brez upa zmage. Korajže ni bilo!

Čast onemu, kogar trga „Gorenjec“, kar se vidi tudi v tem slučaju. Spodtika se nad obče spoštovanima gđ. učiteljicami, ki spolnujeta vestno svoje dolžnosti, kar Cerkljanci dobro vemo. Zato se pa obračamo z naslednjimi dopisi na Cerkljance, naj sodijo iz njih o revščini „Gorenjca“ in lažljivosti njegovega dopisnika, ki ga pita!

Šolskih postav ne pozna po izvedljivem vprašanju dopisnika cerkljanski učitelj gospod Jožef Lapajne, ki je Hribovšek-ovega sina tako udaril po glavi, da je še danes gluha. Postav ne pozna g. nadučitelj Andrej Kmet, ki je dečkovemu očetu, ki se je prišel kregat k niemu, zatrdil, da se ne bo več to dogodilo, da bi sina Lapajne tepel, a — naj zdaj molči! Mi pa ne bomo molčali na sleparije in zanemarjanje dolžnostij liberalcev več in ako je „Gorenjec“ do resnice, naj priobči, kar vedo vsi Cerkljanci o grdobiji liberalcev. Kdor išče, najde!

„Farska bisaga“ je napravila v Cerkljah lepo kamenito obhajilno mizo in krasno večno luč. To pa stane denarja! A vse se je naredilo brez pomoči „Gorenjčeve“ in njegovih pristašev, ki imajo široka usta, a zadržene žepe.

Izobraževalno društvo v Cerkljah se lepo razvija. Po zimi se živahno gibljejo. Imelo je v kratkem trojno predavanje, katero so napravili fantje sami. Predavanje o sadjereji, živinoreji in o žitnem vprašanju je vzbudilo veliko pozornosti. Fantje, le naprej! Pretresavanje gospodarskih vprašanj, a ne žgajarski frakelj in surovost, vam daje upanje na boljšo bodočnost kot gospodarjem.

Jeseniške novice.

Prenehali so z delom na novi železnični progi. Zemlja je zmrznila pol metra globoko. Silne težave torej ovirajo kopanje in odvažanje materiala. Na stotine delavcev je odšlo domu. Za pljučnice jih je zbolelo že več. Spomladi bo treba hiteti, da bo vse delo dovršeno do jeseni.

Ljudsko gibanje. Leta 1904. je bilo v jeseniški župniji rojenih 255, umrlo jih je 189, oklicanih je bilo 119, poročenih pa 78 parov.

postane Martin močan in res je junak. Ko je Martin pasel na polju, je zagledal mladega otroka, ki je ležal na solncu. Dobregra srca je bil vedno in šel je sekat vejo ter obsenčil ž njo otroka. Kar se mu prikaže gozdna vila, ki mu hoče to poplačati. Vpraša ga, kaj želi za plačilo. On pravi, da bi bil tako močan, da bi ga nihče ne premagal in da bi dobil luco, ki ji ni para med konji. Med to pripoved starke so vpletene besede Nežike, iz katerih spoznamo, da ljubi Krpana in prosi mater, da bi mu povedala, da ga ima rada. Med tem zvoni Ave Marijo in Nežika odide.

Med tem ko mati skrbi, kaj je z Martinom, da se ne vrne, pripojejo štirji tiho tapci na oder. Za njimi pride tudi Martin, pozdravi mater in gre gledat svojo ljubo kobilico. Posedejo in večerjajo. Ravno ko se menijo, da mejači pazijo nanje, pridejo le-ti res in hočejo Martina zvezati, toda ta jih pahne z rokami in vsi zlete na kup. Krpan izruje mlado drevesce iz tal in potolče ž njim bežeče mejače. Mati mu pravi potem, naj pusti svoje tiho tapstvo, ki je greh in naj se rajši oženi ter živi pošteno. A Krpan ugovarja ženitvi, kajti nekoč je v

Koliko strank je na Jesenicah? Med Slovenci so tri politične stranke: Katoliško-narodna in dve liberalni, ena dr. Tavčarjeve, druga dr. Trillerjeve. Dr. Tavčarjevo strujo zastopa in vodi g. Pongratz, dr. Trillerjevo pa gospod učitelj Fabinc s svojim „Sokolom“. Nemci so po večini nacionalci.

Tri veselice na novo leto, to je že nekaj v takem kraju. Gospod Pongratz je napravil svojo, ob isti uri gosp. Fabinc svojo, „Katoliško delavsko društvo“ pa je zvečer ponovilo predstavo „V zadnjem trenutku“, katero so igralci veliko boljše uprizorili, kot prvič. Bil je lep večer.

Delavski dom bo zidalo spomladi „Katoliško delavsko društvo“. Prostor je že kupilo, sedaj se dela načrt. „Večvredni“ nasprotniki so poparjeni, ker bo prej stal, nego njih „Sokolski dom“.

Božičnico je priredila tukajšnja podružnica sv. Cirila in Metoda na sv. Treh kraljev dan. Otroci otroškega vrta se deklarirali in igrali tako lepo, da so bili vsi ginjeni. Vrtnarica gđ. Podkrajškova zasluži vse priznanje na takem uspehu. Obdarovani so bili vsi otroci, mnogi so dobili gorko zimsko obleko, nobeden ni odšel domu brez darila. Hvala vsem dobrotnikom, ki so s prestovoljnimi darovi pripomogli, da se je moglo narediti otrokom to veselje. Hvala zlasti častitim sestram usmiljenkam v Begunjah, ki so obleko naredile brezplačno.

Občni zbor podružnice Ciril-Metodove bo v nedeljo, 8. t. m., ob 3. uri popoldne v Ferjanovem salonu.

Občni zbor „Katol. delavskega društva“ bo v nedeljo, 18. t. mes., zvečer ob 8 uri, v društvenih prostorih.

Predavanje v strokovnem društvu bo v nedeljo, 8. t. m., ob 4. uri popoldne, v „Katol. delavskem društvu“ ob 8. uri zvečer.

Idrijske novice.

Na c. kr. rudniški ljudski šoli je bil imenovan stalnim c. kr. učiteljem gospod Rafael Gostiša, dose-daj suplent na isti šoli. Nanovo pa je imenovan c. kr. učiteljem gospod Ludovik Potočnik, sedaj učitelj na Dobovi pri Brežicah. S tem je izpolnjenih vseh 14 za stalno sistemiziranih učiteljskih mest. A skoro bode treba zopet sistemizirati nekaj novih mest, ker je že sedaj 11 razredov in v 6 razredih vzporednice. S prihodnjim šolskim letom pa se, kakor je pričakovati, otvori 7. dekliški razred, kateremu bo potem sledil 8. razred. S samim pomožnim učiteljstvom ne bo šlo, ker je vendar le neprijetno za učitelja, ki ima vsposobnostni izpit in svoj razred, plačo pa še 140 kron nižjo, nego suplentje.

Prememba posestva. Okrajna hranilnica in posojilnica je kupila vrt za rudniško ljudsko šolo zadaj od gospoda Fr. N. Zgraditi namerava poslopje za nekaj večjih stanovanj. Upa, da se bo dobro obrestovalo. Ista hranilnica je kupila tudi od g. S. K. hišo, v kateri je cimentarija. Sedaj bo g. S. K. plačeval še manj davka, župan pa vendar ne bo verjel, da ni virilist.

V delo je bilo vsprejetih z novim letom 22 mladeničev izmed — 100 prosilcev ali še več. Mnogi bodo morali po svetu, ker domače mesto ne daje vsem kruha.

Poročenih je bilo v Idriji minolo leto 52 parov, 198 se jih je rodilo in 156 umrlo.

Mraz je nastal v našem mestu. Je sicer malo neprijetno, a na dve strani vstre-

ženo. Oni, ki se radi drsajo, so dobili zato pripraven prostor in gostilničarji polnijo svoje ledenice, da ne bodo v zadregi, kakor letošnjo poletje. Drugič je to dobro v zdravstvenem oziru. Naš erar je zgradil gnojno jamo prav sredi mesta, komaj 40 korakov od nje je nastanjena c. kr. pošta, tikoma erarična gostilna, mestna župna cerkev in hiša okrožnega zdravnika. Nivó glavne ceste je veliko nižji od jame. V gorkem vremenu se skozi zid cedi gnojica in vsaki mimogredoči pohiti, ker vonjave niso najprijetnejše. Menimo, da bi si bil naš okrož. zdravnik ne mogel izvoliti bolj neugodnega prostora za svojo reklamo. Pri zidu nad to jamo namreč je pribita deska z velikim napisom „Okrožni zdravnik“. Razsodni človek bi rekel, ravno zdravnik bi moral najbolj proti temu protestirati. Pred leti so ravno v tem oziru strogo nadzorovati delavske hiše. A kar so rudarjem iz zdravstvenih ozirnov prepovedali in zabranili, to pa erar pri svojem hlevu trpi in to ravno sredi mesta, na glavnem trgu. Ravno kar se deli med prebivalstvo več iztisov poduka zoper jetiko. Celó na ulici smeš pljuniti le v robec, se glasi v dotičnem poduku. Tako se snaga ohrani, bacili ne razplode. Ojironija! Tu pa gnojica skozi zid po glavni cesti teče! Hvala Bogu, da je sedaj vse zamrznilo. Mraz je pa le dober, če ne za vse, pa vsaj za nekatere stvari.

Novice iz Kranja.

Novice iz Kranja so „Gorenjcu“ neprijetne, zakaj „resnica oči kolje“. Sicer pa jih bo tem več, čim več bo odgovarjal „Gorenjec“.

Silvestrov večer društva „Kranj“ je vspel jako dobro. Zbrano občinstvo se je zabavalo neprisiljeno, ker so bili svoji med svojimi. To je bil zopet nov dokaz, da je bilo društvo, ki združuje v sebi vse sloje, za naše mesto res potrebno.

Kranjski dopisnik „Ljubljančanke“ ve poročati edino le o Silvestrovem večeru „Čitalnice“, na katerem se je zabaval menda do ranega jutra. O večerih društva „Kranj“ in „Bralnega društva“ pa nič ne ve! Seveda — ljudstvo pa „inteligenca“!

Kranjske gospodinje se pritožujejo, da ni na našem trgu ob ponedeljkih nobenega reda. Včasih so smele kupovati branjeve šele od enajstih naprej, sedaj se pa zato, za naše občinstvo važno uredbo nihče ne zmeni.

O tržiški železnici smo izrekli zadnjič neki dvom. To je „Gorenjca“ silno spekle. Da pa vsa stvar ni prazna, dokazuje najbolj to, da je moral v zadnji seji trgovinske zbornice podrezati g. Gassner, kedaj se vendar začne graditi. Pirc je nato pritekel s predlogom o novem kolodvoru. Mi pa vemo iz dobrega vira, da se je stavila jako umestna ponudba, da naj bi bila nova železnica električna. To bi bilo jako pripravno, ker ne bi imeli samo po dva vlaka na dan. Železnično ravnateljstvo v Beljaku se pa protivi, češ, da bi bilo prunarediti ves načrt. Birokratični pomisleki naj bi torej odločevali! Zato pa — poslanca Ferjančič in Pirc na krov, če je vaju sploh kaj!!

Trgovina s prašiči je vsled mrzle, zime jako živahna. G. Predovič iz Ljubljane jih je naložil v četrtek dva vagona. Cena jim je 20 do 22 kr.

Umrli je med božičnimi počitnicami petošolec kranjske gimnazije Anton Benda v Suhadolih pri Komendi za škrlatico. —

Dalje v I. prilogi.

Tam v daljni Karnijoli živi Martin Krpan, silen mož. In gotovo se še spominja cesar, ko se je ž njim peljal, kako je Krpan postavil svojo kobilico v sneg. Ta junak nam pobije Brdavsca. Pri tem govori Vladimir jako navdušene o Krpanovi domovini in v res navdušenih besedah opeva kranjsko deželo. Nato imenuje cesar Vladimirja za kancelarja, dasi pri tem ukrepu godrnjajo zopet vsi ministri. A ker vztraja cesar pri sklepu, poneha oporekanje in kancelar Vladimir stopi k oknu, pripovedujoč ljudstvu, da ga bo rešil Martin Krpan, po katerega je ravnokar cesar poslal.

II. dejanje se vrši na Vrhu pri sv. Trojici, na Krpanovem domu. Krpanova mati Meta in njegova izvoljenka Nežika sedita pred hišo in starka ravno pripoveduje Nežiki, da je bil njen umrlí mož Joško tako močan, da je nekoč, ko so ga Turki zabili v hišo in le-to zažgali, podrl stene in jim ušel. A enkrat so ga vendarle premagali s strupenimi puščami, bilo jih je nad dvesto. V istem času, ko je n en mož umrl, je porodila ona Martina Krpana in sanjalo se ji je, da je njen sin zmaj velik in grozen, da se ga boji vsakdo. In molila je k Bogu, da

Trstu neko dekle samo pobožal, pa ji je izbil pri tem tri zobe. Mati ga pomiri in slednjič še sam naprosi starko, da naj gre po Nežiko.

Toda v tem trenutku pridejo čudno opravljeni možje, ki jih vodi Nežika. Vsi mislijo, da so prišli cesarji po Krpana in generali; Krpan se pa vleže na zemljo, kot bi bil mrtev in naroči, naj vsi jočejo in tarnajo krog njega. Ko pa pove minister Gregor, da so prišli radi Brdavsca in ne radi soli, tedaj vstane Martin, jim postreže s črnim kruhom in brinovcem in je takoj pripravljen, da gre ž njimi. Minister Gregor prime zalo Nežiko za brado in jo vščipne, na kar Krpan prav pošteno zarohni, da se ga vsi zboje. Za na pot na Dunaj vzame Krpan s sabo kobilico in veliko mesarico, a tudi matere in Nežike neče pustiti samih doma.

III. dejanje se vrši na cesarskem vrtu. Ravno se pogovarjajo ministri o revoluciji. Minister Juraj pravi, da čaka armada le na njegov migljaj, da se vzdigne in vsi tovariši ministri so proti temu. A takoj se pomirijo, ko hoče Juraj pošteno deliti svoj plen z vrednimi tovariši in sklenejo, da bodo Vla-

dimirja obesili in Andreja umorili. Potem se hočejo tudi takoj Brdavsca udati, a le pod pogojem, da ostanejo na ministrskih sedežih. Potem protestirajo proti temu, da se radi ene same ženske Jerice jemlje toliko ozirnov in da samo radi nje najde pri Brdavsca toliko junakov smrt. Mogoče bi bila vsa stvar popolnoma poravnana, če ne bi prišel v tem trenutku Vladimir. Takoj ga nagovore s presvetlim. Vladimir vpraša, če je Martin Krpan že prišel. Ministri mu odgovore, da so mu poslali nasproti čile konje in vojsko, da ga pa še ni. Vladimir jim pa pravi, da mu je znano, da so mu poslali vojsko nasproti, a zašla je na napačno stran in je še tam, kamor je prišla, uropala ubogemu krčmarju vse vino.

Ministri počno zabavljati čez disciplino, a Vladimir se ne zmeni za njih govorjenje. Martinu pa pošlje sam svoje ljudi nasproti. „Toda kaj potem“, vpraša Vladimir, „če Krpana ne bo? Bi hoteli iti vi z menoj nad Brdavsca?“ Minister za ministrom se umika. V tem pride Andrej. Vsi klečeplazci mu prigovarjajo, naj pusti Jerico, češ: usmili se naroda, bedi mučenik za domovino. A temu ugovarja Vladimir; cesar in cesarica pri-

k **Koledniki** so hodili po stari navadi tudi letos pet po hišah vse tri svete večere. Vendar pa ta šega vedno bolj izginja.

k **Elektrika naša** je ob hudem mrazu s Kokro vred zmrznila novega leta dan zvečer. Čujemo, da novi občinski odbor z gospodarskim programom resno pretresa vprašanje, kako bi se zgradila mestna elektrarna.

k **Beračev** je bilo po Kranju zadnji četrtlet vse živo. Med njimi jih je bilo mnogo, ki so za delo še popolnoma sposobni. Tu bi bilo treba od mesta nadzorstva v korist tistim, ki so res potrebni.

k **„Gorenjec“, ali „Otroški vrtec“** se priporoča v naročitev s tem, da psuje svoje nasprotnike z nepoštenjaki. To nas spominja tatu, ki je kričal: drži ga, lovi ga! da bi odvrnil sum od sebe. „Gorenjec“, naj o poštenjstvu le lepo molči, sicer bomo pokazali poštenjake njegovih krogov!

k **„Otroški vrtec“** tudi prinaša notico, v kateri se baha kakor pajac, da ga bero vsi vprek, ker je izvrsten list. O „Slovenca“ pravi, da ga nihče ne pogleda. Pajac, ki je notico napisal, se je pa pozabil podpisati, podpisano je samo na koncu lista uredništvo.

k **Na novoletno nedeljo** je burja nasula po glavnem trgu veliko množino jesenovega semena, katero je prinesla iz bližnjih gošč.

kr **III. izkaz Dijaške kuhinje v Kranju** za december 1904. prof. kolegij 13 K, meščani 31 20 K, Ant. Majdič na Trati 2 K, Frank Barli v Ameriki 2-90 K (po upr. Gorenjca), F. Benedik na Sv. Joštu 2 K, kaz. zad. Jos. Kotnik — Fr. Jenko 10 K, F. Pollak — R. J. reb 5 K, in Mana Bostič 10 K, župnik J. Škrjanc v Premah 5 K, Štefan Rojnik, rač. oficial v Gradcu 4 K, Fr. Košmelj v Železnikih 4 K, Fel. Urbanc v Ljubljani 10 K, župnik Fr. Porenta v Križah pri Trziču 10 K, A. Pavlin, veleposestnik v Podbrezjah letni prispevek 50 K, čarodejna predstava Hotse-Wara pri Pušavniku 14 K, denar kteremu ni najti gospodarja 10 K, županstvo Staraloka 20 K, županstvo Jesenice 20 K, notar K. Pleiweiss v Višnji gori 10 K, Edy. Dolenc 20 K, namesto venca rajnemu osmošolcu Ant. Šlambergerju, iz istega namena prof. kolegij 21 K in rodbina K. Florian 8 K, kaz. zad. J. Sajovic — M. Pelko 5 K (sod. adj. Autloga); mestni kaplan V. Hybášek 50-24 K kot čisti dobiček veseljae, prirejene na korist Dijaški kuhinji v tukajšnji Marijini družbi dne 26. dec., rodbina Grajer iz Šenčurja za odkup od novoletnih voščil 10 K (po upr. Gorenjca.)

Notranjske novice.

iz **Postojne**. Dne 31. dec. je priredila naša čitalnica Silvestrov večer. Ne bomo kritikovali cele slabe zabave, saj smo takih že tu vajeni. A eno rečemo: Nastopil je c. k. r. uradnik ter je v žensko oblečen in z otrokom iz cunj v naročju predstavil do j n i c o, kar ni bilo prvi-krat. — Kako je igral svojo vlogo, tega ne bomo navajali, ker se nam gnjusi. Ne poznamo sicer navodil za c. k. uradnike, vendar pa dvomimo, da bi se tak nastop spodobil za moža, ki nosi naslov c. k. r.

Narodnjaštvo v postojnski „narodno napredni“ čitalnici. Dne 31. dec. smo videli v naši čitalnici komičen nastop, ki bi vsakega zavednega Slovenca zelo užalil. Prvič je bilo že to škan-

dalozno, da se je v slovenski — in n o t a b e n e „napredni“ — čitalnici predstavljalo v blaženem ščini, drugič pa, ker se je „komik“ norčeval iz dunajskih čeških in slovaških pestunov ter oponašal njih nemščino, kakor jo govore le-te po svojem posebnem naglasu. — Ko bi se kaj takega pripetilo v kakem katoliškem društvu, tedaj bi „Narod“ napisal celo jeremijado o „črnem internacionalizmu naših klerikalcev“. Pa kaj hočemo? O v d i c e m o r a j o z a o v n o m.

Topliške novice ob novem letu.

Kot vesten poročevalec moram podati v številkah kratek pregled lanske kopalniške sezone. Obiskalo je v l. 1904. Toplice in uporabljalo tukajšnje zdravilne vrelce 1119 oseb. Med temi je bilo 671 moških, 448 ženskih. To kaže, da so moški bolj podvrženi revmatičnim boleznim, kot ženske, ki se bolj doma držijo in ne trpijo toliko vsled vremenskih nezd, prepiha in prehlada. Na Kranjsko pripada izmed toplicarjev 929 oseb, na druge avstrijske dežele 174. Ogrska je poslala k nam 13 bolnikov, druge inostranske države 3. Najdlje sta bila tu Egipčana g. Anton Orel in njegova soproga Jeanette Wylie Orel iz Ramleh pri Aleksandriji. Kratek življenjepis g. Orla, rojenega Ljubljancana, s sliko bo prinesel „Dom in Svet“. Gosp. Orel je kot vrl domoljub že štirikrat prišel iz dalnje Egipta preko morja na Kranjsko, da išče krepčila v domačih toplicah. Ker bo mož 17. jan. t. l. praznoval sedemdesetletnico svojega rojstva, je gotovo zanj kolikor toliko neprilичno, tako oddaljeno kopalnišče obiskavati. A vendar pride vsako drugo leto za cele 4 mesece v Toplice, ker pravi, da mu tu voda, okolica, ljudstvo in podnebje bolj ugaja kakor v kateremkoli drugem kopalnišču. Posnemajte dragi rojaki, zgled g. Orla in ne iščite zdravja drugod po svetu, ki je doma tako blizu in ceno. G. Orlu pa pošljamo k jubileju v daljni Egipt srčna voščila, želeč mu še mnogo let in na svidenje v dolenskih Toplicah.

Ker je g. Orel Ljubljancap, bodi mimo grede omenjeno, da se je pralo v lanske sezoni 180 „Ljubljanskih srajc“ vsake vrste in baže. Čisto prav je, da glavno deželno mesto pošilja največji oddelek gostov v kopalnišče. Topličani smo jih veseli, ker so veseljaki in dajo precej zaslužiti. G. D o b e r l e t je lani o svojem odhodu kar cel „teater“ uprizoril. Naša želja je, da bi se po zimi kaj prehladil, da ga letos tem bolj gotovo zopet tukaj srečamo.

Znano je, da je v Toplicah tudi vojašnica za obbolele vojake, ki jih pošljejo od vseh krajev na zdravljenje. Došli so lani trije „transporti, broječi 93 mož“.

Da obiskovanje dolenskih Toplic napreduje, naj pričajo nastopne številke. V letu 1902 968 oseb, v letu 1903 1089 oseb, v letu 1904 1119 oseb.

Želimo si v letu 1905 še boljše sezone in ugodnih vremen kot lani. Gostilničarji so že navozili kot kristal čistih ledenih plošč v svoje ledenice, da bodo lahko postregli gostom s hladno pjačo. Vsem p. n. cenjenim gostom želimo srečno novo leto, a ne brez katarov in brez kopeli.

Štajerske novice.

š **Roparski napad.** 18letni Jožef Munda in 15letni Alojzij Munda sta napadla gozdnega nadzornika Alojzija Kavčiča iz Litmerka, ko se je ponoči vračal domov, ter

ga oropala za 510 kron, katere je nosil pri sebi.

š **Umrl** je v Mariboru trgovec Jožef K o k o s c h i n e g g.

š **„Pettauer Zeitung“** je nehala izhajati; primanjkovalo ji je naročnikov. Kdo bo pa tudi bral te neumne napade in psovanje Slovencev.

š **Iz Celja** poročajo, da je „Slovenskemu delavskemu podpornemu društvu“ poslal posestnik hiše, v kateri ima društvo svoje stanovanje, sodnijsko odpoved. Mož je c. k. profesor. Nahujskali so ga nemčurji.

š **Kaj je s Slomom?** Iz Ponikve poročajo, da gospod Anton Slomšek, posestnik na Slomu, ki je bil prodal svoje posestvo nekemu Nemcu iz Solnograškega, odstopil od prodaje. A takoj nato so ga Nemci pregovorili, da jim vseeno proda svojo zemljo, del slovenske domovine. Lastni sinovi kosajo svo o o č i n o in jo dele sovragom. Značajev, mož ni! Tužna nam majka!

š **Štajerski deželni zbor** je imel v četrti redno sejo. Poslanec dr. Jurtela je poročal o ureditvi strug Drave v ptujskem okraju. Predlog je obveljal. — Na predlog poslanca Orniga so sklenili, naj deželni odbor proučuje vprašanje o zgradbi deželnega gospodarskega poslopja in naj o tem poroča v prihodnjem zasedanju. — Poslanec dr. Ploj je poročal o predlogu poslanca Hagenhoferja, naj se vpeljejo nagrade, hranilne in starostne rente za posle. Priporočal je, naj se do prihodnjega zasedanja odloži to vprašanje. Poslanec Hagenhofer predlaga, naj se nagrade med posle porazdele že prihodnje leto, kar je zbornica odobrila s 30 proti 19 glasovom. — Poslanec dr. Ploj je nadalje poročal o resoluciji poslanca Rokitanskega na vlado z ozirom na novi brambovski zakonski načrt. — Sprejeti so bili nato še nekateri predlogi o živinoreji. — Prihodnja seja danes.

š **Narodna čitalnica v Mozirju.** V nedeljo, dne 8. prosinca t. l. se vrši v čitalniških prostorih velika veselica s sledečim sporedom: 1. „Dr. Hribar“, burka v enem dejanju. 2. Srečolov z mnogimi lepimi dobtki. 3. Šaljiva pošta. 4. Prosta zabava. — Začetek ob pol 7. uri zvečer. — Svira ciganska godba kapelnika Raj. — Vstopnina: Sedeži prve in druge vrste 1 K, druge do četrte vrste 70 h, četrte do šeste vrste 50 h, stojišča 20 h. — K mnogobrojni udeležbi vabi najuljudnejše odbor.

Književnost in umetnost.

* **„Katoliški Obzornik“.** V prvem letošnjem zvezku „Katoliškega Obzornika“ je uvrščena proti koncu tudi razprava „Iz svetovne zgodovine“. Napisal jo je sal. duhovnik Jožef Valjavec. Zbral je gradivo kakor nam pravi v pismu „iz različnih laških in francoskih avtorjev, marsikaj pa tudi iz predavanj profesorja dr. Paglia v Turinu, ki je priznan veščak v geoloških vedah“. Vendar je v razpravi dosti netočnosti, zlasti so menda številke do malega vse zastarele. Urednik se je preveč zanesel in ni dal rokopa kakemu strokovnjaku v pregled. Ker je samokritika najboljši pomoček napredka, zato urednik kar sam objavlja pismo, ki je je prejel o tej stvari. Pismo slove tako:

Velečenjeni gospod doktor!

Prebral sem članek „Iz svetovne prazgodovine“ v „Obzorniku“. Žal, da se spis ni poprej malo bolj natančno pregledal. V njem je polno napak.

Na strani 75. piše g. Valjavec: „Hitro gibanje je povzročilo v tej plinasti masi veliko vročino“. — To ni resnično. Vročina nastane le vsled zgoščanja snovi; hitro gibanje samo ob sebi vročino povzroči le tedaj, ako eno telo trči ob drugo ali se drgnje obnje. (Telo v zraku — plinu.)

Na strani 76.: „Radi hitrega sukanja so dobili (zdrobljeni obroči) okroglo obliko“. — Tudi to je popolnoma napačno. Oblika kroglice nastane iz mehke snovi vsled vsestransko enacega pritiska ali privlačnosti in to najbolj tedaj, ako je snov čisto mirna. Sukanje okrog osi na to obliko le neugodno vpliva, ker jo napravi ploščasto ali pa celo izloči nov obroč.

Glede številke usojam si pripomniti, da so malone vse zastarele in nepravilne.

N e p t u n je po najnovejših preiskavah na podlagi paralakse oddaljen od solca 603 milijone milj (če že rabi pisatelj zastarane milje) Vsebinska je 801 večja od zemeljske, ne pa 94krat. Tudi nima dveh mesecev, temuč le enega. Če že imenuje Galleta, ki ga je našel, naj bi spomnil še Leveriera, ki mu je določil kraj in prostor.

U r a n je oddaljen 3847 milijonov milj (Valjavec imenuje 396 milijonov kilometrov?) Njegova vsebina je 91.9krat večja kot zemeljska, ne pa 82krat. Po spisu ima šest trabantov, sedanjí zvezdoznanci jih štejejo le 4. V opazki omenja: „Okoli Urana se suče sopremičnica Phobos?“

Phobos in Deimos sta trabanta Martova, katerih pisatelj celo nič ne omenja.

S a t u r n u je odkazal devet trabantov, v istini jih je osem. Obroča Saturnova pravi, da sta oddaljena od Saturna 5,085 550 km, kje je dobil to številko, mi je neumevno.

V e n e r a mu je oddaljena 26 milijonov kilometrov?

Med Martom in Jupitrom našteva 108 malih premičnic (asteroidov).

Slučajno mi je na razpelago astronom. koledar iz l. 1878., tedaj so jih poznali že 172 a danes jih je znanih že 506.

Tudi je Kant-Laplacova teorija, kakor jo razvija Valjavec, v marsičem že zastarela. njena. Primeri n pr.: Braun, Kosmogonije.

Valjavčevi viri so v resnici precej „prazgodovinski“. Soditi bi se dalo, da je g. Valjavec rabil kako laško delo, ki je polno napak, on pa je pre malo veščak, da bi te hibe opazil in popravil.

Blagovolite oprostiti mojo drznost, pa meni je žal, da bi trpel ugled lista radi takega spisa.

Z odličnim spoštovanjem udani

Ivan Sušnik.

V Ljubljani, 5. jan. 1905.

Če je komu žal, je pač najbolj žal uredniku, da je v rečeni razpravi toliko netočnosti in napak. Naj jih častiti čitatelji blagovolijo popraviti po teh podatkih! Hvaležen je pa urednik g. kanoniku Sušniku za odkrito kritiko, ker, kakor je že omenil, je kritika najboljši pomoček napredka. Urednik se prizadeva in se bo prizadeval služiti le resnici, zato pa bo vselej vzprejel hvaložno vsako kritiko, da bo le pravična in resnična.

Dr. Aleš Ušeničnik,

urednik „Katoliškega Obzornika“.

* **Koncert „Glasbene Matice“ v Ljubljani.** Na koncertu v nedeljo, dne 8. januarja, nastopi mešani zbor „Glasbene Matice“ v impenantnem številu 160 članov in veliki orkester, broječ 60 članov, torej bo sodelujočih skupaj 220. Glavno vlogo bo imel pevski zbor, ker izmed šestih programnih točk jih pripada

deta in Vladimir je zato, da se ne izroči Jerice Brdavs, kajti on je glava države. Lahko se v državi ugonobi del za delom, a glava mora ostati. A ministri mislijo, da mora ravno cesar, ker je prvi, ker je glava, največje žrtve doprinesati za domovino. Vladimir zastopa zopet svoje stališče, meneč, da se morajo podaniki do zadnje kaplje krvi boriti za cesarja. Ministre imenuje strahopetce. Zopet mu ugovarjajo. Toda cesar je dal besedo, da pride Jelica k Brdavs in tudi Vladimir ga ne more preprostiti. Ura bije tri. Jerica pride v beli obleki na pozorišče in vsi ministri ji kličejo, da jo kliče domovina. Andrej hoče tudi ž njo. In Jerica odide. Ravno ko se odpro vrata mestnega osidja, pride Krpan, ki se pristno gorjanski obnaša. Krpan pove, da se hoče on z Brdavsom boriti in ko ga cesar vpraša kako, mu le-ta pove, da se zanj ni treba bati. Martin se obnaša vseskozi kot slovenski kmet in ko mu prinesejo kupico vina pravi, da ni koklja, da bi se s tem zadovoljil in zahteva devet bokalov. Meta, njegova mati, pa se pogovarja prijazno s cesarico. Ponašajo mu pečenke, a on je nemara, marveč zahteva soka in tri blebe kruha. Ko se po-

živi, gre nad Brdavs in ministri mu kličejo: I, kaj bo opravil pa ta kmetavs, ta širokoustnež?

V IV. dejanju sedi Brdavs pred svojim šotorom, ob vsaki strani ima eno odalisko, Hodža pa čita v vzadju 34. turo iz korana. Vstopi njegov sluga in mu pravi, da je pretekla čas in rok za Jerico. Toda Brdavs cesarju blagohotno dovoli, da pride Jerica šele jutri k njemu, kajti danes se mu gedi predobro. V sreči veselja, ko se poslavlja od svojih starih znank, ne mara novih. Na zahtevo Brdavs zaplešejo odaliske krog njega.

Med tem pride Hodža in mu na vprašanje, kaj ga jutri čaka, pove njegov kizmet, ki je krvav in strašan. A Brdavs zavpije, da koran laže in da njegov bog ničesar ne vé. V sredi plesa pride Mehemet, ki naznani Krpana. Brdavs pravi, zakaj da ga niso prej umorili, kot je prišel k njemu. A stražniki mu povedo, da to ni bilo mogoče, ker Krpan samo z roko migne in vse na tleh leži. Krpan pride. Brdavs se norčuje iz njega in pravi, da naj bi raje ostal doma za pečjo in ga zapodi. Toda Krpan hoče boja zato ga imenuje Brdavsek. Brdavs pravi, da se

mu Krpan dopade in mu poda roko, toda joj! Brdavs zakriči bolečine, skoči in pravi: „Pokaži, kaj znaš, irhovina!“ In začne se boj. Prva sulica odleti preko Krpana, drugo vjame Krpan, v rokah jo zlomi in vrže pred Brdavs, ki zagradi za sabljo, a se mu takoj nad mesarico zlomi. Tedaj leti Krpan za Brdavsom in oba izgineta raz pozorišče.

Med tem se zbirajo meščani na obzidju. Kmalu pa prinese Krpan Brdavsovo glavo v vreči in se obnaša jako hladnokrvno, zasede kobilico in s „hihot“ pade zavesa.

V. dejanje se zopet vrši v kraljevi dvorani. Vladimir pride in naznani Krpanovo zmago. Cesar ga hoče objeti za veselo poročilo, a Vladimir se brani in pravi, da to zasluži Andrej, ki je neposredno vzrok temu. Nežika in Meta prideta in vsi so veseli, samo Jerica je žalostna, ker se boji, da jo bo zahteval Krpan za-se po cesarjevem razglasu. In dasi Andrej temu ugovarja, pravi cesar, da hoče držati svojo besedo. Med tem pripelje Vladimir Krpana. Vsi ministri ga hvalijo in Krpan vrže vrečo z glavo pred ministre, da vsi zbeže. Krpan

postaja žejen, prinesejo mu pijače in cesar mu ponudi svoje obljubljene dežele in Jerico. Andrej že misli, da je Jerica izgubljena, toda Krpan se odkrije s krono in pravi, da naj jo le cesar sam obdrži, da ne mara imeti novih skrbi. Ministri se vsi čudijo nad tem tepcem.

Toda tudi Jerice ne mara, čemu mu bode dekle, ki je „mehko kot puter“, ki še „krompirja v oblicah“ ne zna skubati, ki ne zna ne žeti ne pleti. Naj jo le cesar obdrži sam zase, a plačilo hoče vendar le imeti in sicer: prvič, da se mu odzame krona in vsa oblast, ki mu jo je cesar obljubil. Krono da Andreju, ki naj bo srečen z Jerico, on pa ne mara tega. Drugič prosi za „potent“ za sol. Kljub temu, da mu minister Gregor ugovarja, mu cesar radostnega srca dovoli in mu da zapečaten „pos“. Pri tem pripoveduje Krpan, kako je cesarja nalagal, da ima kresilno gobo in bruse v vrečah in ministri začno drug preko druga vpiti, da je to goljufija in da je tale Krpan nevaren za državo in da naj se ga zapre, a Krpan pravi: „Kdo bo mene zaprl? Vi strahopetci!“ Tretje prošnje si pa Krpan ne upa glasno povedati, pokliče cesarja na

emu pet. Med temi so štirje mešani in en moški zbor. Vsi zbori so veliki, na prvi koncertni večini stoječi in štirje med njimi se prvikrat izvajajo med Slovenci. — Prva točka bo slavna Fibichova „Pomladna romanca“, ena najlepših zborovih točk, ki se je v dunajskih koncertih prvič izvajala. Poetična slika je v praviljski obliki, kako nastaja iz zime pomlad. Sopranski solo poje gđ. Mira Dev, basovsko g. Julij Betetto. — Druga točka bo Venderlerjev moški zbor „Zvesta ljubica“, najlepši veliki moški zbor, kar jih je v novejši češki literaturi, to je po smrti Smetanovi, Fibichovi, Berolovi in Dvořakov. Pristrčno besedilo je povzeto po moravski narodni pesmi. Skladba je poetično lepa, slog baladin, zelo originalen. — Zelo interesantna je Nováková „Nesrečna vojna“, balada po besedah moravske narodne pesmi za mešan zbor in orkester. Od novejšje generacije mlajših čeških skladateljev je Novák najznamenitejši in najoriginalnejši. Učenec je Dvořakov in le-ta je njega in Suka imenoval največja talenta mlajših čeških kompozitorov. Zložil je že blizu 40 krasnih skladb. Njegove skladbe so tako originalne in pri Cehih čislane, da so češki odločilni kritiki opetovano že naglašali, da je Novák po smrti prejšnjih mojstrov največji češki muzikalni talent. V dokaz, kako so njegove skladbe priznane, je, da je naučno ministrstvo že desetkrat njemu priznalo državno častno premijo za posamezna dela, da ga je cesarska akademija za znanost in umetnost v Pragi osemkrat odlikovala s častnimi nagradami, da ga je ministrstvo po smrti Fibichovi imenovalo izpraševalnim komisarjem za državne glasbene izpite in da ga je tudi češko društvo za komorno glasbo že opetovano odlikovalo. Njegova klavirska dela so izšla v slavnem Simrockovem založništvu v Berlinu, katero je n. pr. Dvořakova dela sprejelo šele po priporočilu Hanslickovem. Kot eno najkrasnejših del se hvali njegova uvertura „Maruša“ in simfonična skladba „Na Tatri“, v katerih z mojstrsko moderno instrumentacijo, stoječo na podobni višini Rihard Straussovih simfoničnih skladb, naravno krasota slika. Kot posebno originalne hvalijo Novákov balade, katerih je zložil dve za mešan zbor in orkester, druge pa za samospeve s spremljevanjem klavirja. V baladnem slogu hodi Novák novo, svojo pot. V njih hvalijo originalno slikanje snovi v orkestru in karakteristično mogočno zborovsko deklamacijo, ki mnogokrat v unisonnem izrazu čudovito energično dikcijo povzema. V koncertu se bo izvajala balada „Nesrečna vojna“, op. 23. — Posebno opozarjamo na Mokranjčeve „Srbsko-makedonske narodne pesmi z Ohrida“, mešan zbor à capella. Štiri šopek teh pesmi je izdala lanske leto „Glasbena Matica“, namreč: „Osu se nebo zvezdama“, „Džarum na sred selo“, „More, izvor voda“ in „Biljana platno beleše“, kateri poslednji šopek bo jutri izvajal. Ta šopek sestoji iz petih posameznih, toda v skupno celoto združenih narodnih pesmi srbsko-makedonskih. Vsebinska je deloma ljubko šaljiva in nagajiva, deloma resna in globoko turobna. Glasba je originalna, krasna, v posebnih jugoslovanskih tonovnih načinih, ki niso ne „dur“, ne „mol“. — Kot šesta točka je na sporedu koncerta Dvořakov „Slavnostni sprev“, za mešan zbor in orkester. To je zadnja zborovska skladba skladateljeva. Odlikuje se po klasično-moj-

strski koncepciji. Komu je zložena, nam, žal ni znano. Za glavni motiv skladbe je Dvořakov porabil Smetanov motiv iz opere „Libuša“. — Pri koncertu nastopi v eni točki tudi G. Kraus, absolvirani konservatorist dunajskega konservatorija, ki bo ob spremljevanju orkestra na violončelo igral Dvořakov „Rondo“, op. 94. — Besedilo zborom je dala „Glasbena Matica“ natisniti. Slovensko občinstvo naj jutri v obilnem številu pohiti tako zanimivemu koncertu. Opozarjamo, da so koncerti s tako velikim aparatom zelo redki v Ljubljani in v veliko čast Slovincem. To in pa velikanski trud, ki ga ima pevski zbor in koncertni vodja Hubad naj bi slavno občinstvo upoštevali blagovolilo.

* **Feliks Jenewein.** Umrl je češki slikar Jenewein, znan po mnogih slikah in kartonih, katerih reprodukcije so prinesli razni češki listi. Tudi za zbornik „Za Ljubljano“ ob priliki potresa je risal Jenewein. Krasni so njegovi biblični kartoni.

Tedenski pregled.

Vojska.

Kar še ni bilo pričakovati, se je zgodilo na novega leta dan. Port Artur je padel. Čel svet govori in piše ta teden po večjem o tej, za Rusijo nesrečni novici. General Steselj je 1. jan. sklical svoje častnike, pojasnil ves položaj in sam predlagal, naj se trdnjava uda. Z žalostjo so pritrdili hrabri junaki temu nasvetu; nihče se ni drznil ugovarjati, dobro vedo, da je daljnji odpor brezuspešen. Ob 5. uri popoldne so poslali komisijo z belo zastavo k prvim vrstam japonskih čet, ki je imela naznaniti, da je posadka pripravljena pogajati se z Japonci. Ruski vojni svet je obenem sklenil, da naj se razstrele vse ladje v luki, naj se demontirajo topovi in pokončajo, kolikor možno, utrdbe. V ponedeljek so se sešli obojestranski zastopniki v Sušijinu; tu je podal japonski general jih kapitulacijske pogoje, ki določajo, da se ruska posadka prepelje na japonsko v vojno ujetništvo. Častnikom in ujetnikom se da dovoljenje, da se smejo vrniti v domovino s pogojem, da se v tej vojski ne bodo več bojevali zoper Japonce.

Žalostne prizanke imajo na Ruskem. Japonci so zasedli sedaj brez boja 24 še nepremaganih utrdb, ker Steselj ni imel več ne streliva, ne zadosti zdravih vojakov, da bi mogel utrdbe še dalje braniti. Stori je vse, kar je mogel in čakal pomoči. Zadnje dni so obleganci streljali le še s puškami in metalni skale iz utrdb. Japonci so dobro poznali zadrego Stesljevo, zato so se vrgli z vso silo proti utrdbam; mine so napravljale vsaki dan nove odprtine. Steselj sam je ranjen.

Trije generali in več višjih častnikov je mrtvih. 14.000 vojakov je bolnih in ranjenih. Ostalo je bilo le okrog 4000 mož sposobnih za boj. Za nadaljnji razvoj vojske ima padec Port Arturja zelo važne posledice. Vsaj polovica Port Artur oblegajoče japonske armade bo šla lahko na mandžurijsko bojišče. Druga polovica bo ostala kot posadka v Port Arturju. — Štirje rušilci torpedovk so ušli in pripluli v Čifu. — Port Artur je kup razvalin. Rusi so razstrelili in razdajali vsa javna poslopja, ladjedelnice itd. — Baltiško brodogradje je usidrano v vzhodnih in zahodnih lukah na Madagaskarju. Pri znanem rtu „Dobre nade“ je imelo brodogradje hud vihar. — Japonci bodo prežali najbolj na ladje, ki vozijo premog za baltiško brodogradje. — Ko je sveti Oče slišal, da je Port Artur padel, je zaklical: „Dal Bog, da bi bilo sedaj konec klanja! Žal, da ne bo tako.“

Politika.

Novi ministrski predsednik dr. Pavel baron Gautsch je znan že iz prejšnjih let. Bil je že dvakrat minister za uk in bogocastje in nekaj časa tudi ministrski predsednik. Te dni se je posvetoval z načelniki raznih strank in z nekaterimi veljavnejšimi poslanci. Tudi poslanec dr. Šusteršič je bil povabljen pretečeni terek na razgovor. V prvi vrsti hoče Gautsch omogočiti delavnost zbornice. Drugi ministri so ostali. Körberjeve portfelje sta prevzela novoimenovana ministra grof Bylandt-Rheidt in dr. Fran Klein. — Na deželno vlado kranjske je bil vložen ugovor volitev II. razreda v Kamniku. Liberalna volivna komisija je bila namreč zoper vso pravico zabranila voliti g. A. Albrecht-a. Deželna

vlada je rešila ugovor tako-le: Volitev treh liberalcev je veljavna, ker so bili izvoljeni z večino 13 zoper 12 glasov. Za tri izžrebane kat. narodne odbornike je pa treba nove volitve, češ, da se ne ve, kako bi bil volil g. Albrecht. Če se ne ve, bi se morala torej razveljaviti cela volitev, ker bi lahko tudi oni trije liberalci ne bili izvoljeni. Govorilo bo upravno sodišče. — Cesar je razpustil ogrski državni zbor. — Državni zbor na Dunaju bo sklican 23. jan.

Slovenske dežele.

„Narodni Gospodar“ javlja, da je sedaj v „Zadružni zvezi“ organiziranih 335 zadrug. — Iz Amerike so 1. jan. pripeljali 44 oseb, večinoma Hrvatov in Črnogorcev. V New-Jorku jih niso pusili naprej, ker so bili nekateri prestari, drugi preslabotni. — Umrl je slov. pisatelj dr. Matja Prelesnik, semeniški prefekt v Ljubljani. Bil je velik talent in vnet sotrudnik „Dom in Svet“-a Slovensko slovstvo je e njim izgubilo veliko moč. — Prve dni novega leta je razsajala vsekrižnem strašna burja in napravila silen mraz. Na Notranjskem je odnesla več streh, v Il. Bistrici je prevrnila več železniških vozov, v Trstu je na raznih krajih izruvala plinove svetilke. Okrog 40 oseb je ranjenih. — V Benetkah so zmznili kanali. — Prvi številki izvrstno urejanih listov „Dom in Sveta“ in „Kat. Obzornika“ sta se razposlali ta teden. Oba lista imata tudi novo, lično vnanjščino. Vsi, ki se prištevajo slovenskemu izobraženstvu, bi ju morali naročiti in prebirati. — V Ljubljani so zvišali določke na 25%. — Pri sv. Jakobu v Rožu na Koroškem hočejo sezidati novo slovensko petrazrednico. Vzdrževanje bo prevzela družba sv. Cirila in Metoda. Potrebnovalo se bo 50.000 kron za zidavo in opravo. Razposlal se je oklic, ki vabi vse rodoljubne Slovence na pomoč! — Dragonski polk št. 5 bo iz Dunajskega Novga Mesta prestavljen v Gorico. Ob laški meji se pomnože avstrijske posadke.

Rusko-japonska vojska.

Predaja Port Arturja.

Ruski in japonski pooblaščenca so 4. t. m. sklenili dopolnilno pogodbo glede formalne predaje trdnjave in o nadaljnjem postopanju z rusko posadko in prebivalstvom.

Iz Londona prihaja poročilo, da se je 4. t. m. odhod ruskih vojakov iz Port Arturja izvršil natančno po programu. Tisti vojaki, ki so še bili za boj sposobni so se zbrali v bližini neke zunanje utrdbe, kakor k paradi. Šli so v neko vas blizu Golobjega zaliva, odkoder se podajo častniki v Daljni. Japonske čete so napravljale špalir ter prezentirale puške, kader je prišel mimo kak ruski general ali štabni častnik. Japonci so dovolili Rusom, da so Rusi pred vsakim polkom nosili polkovno zastavo in da se častniki smeli iti iz trdnjave v paradni uniformi s sabljami in odlikovanja. Od tod se bo častnike poslalo kamor bodo želeli, če dajo častno besedo, da se vojske ne bodo več udeleževali, meštvo pa gre v vojno ujetništvo na Japonsko. Drugi dan so šli iz Port Arturja ruski uradniki, na to pa civilisti, ki nočejo ostati več v Port Arturju. Jutri se bo vršil vohod japonskih čet v Port Artur. Dne 10. l. m. bo slavnostni obeh japonskih častnikov v Port Arturju.

Predaja trdnjave je Japonce iznenadila, ker so bili, sedeč po obupni odločnosti in hrabrosti sovražnika, pripravljeni še na mesec dni boja.

Poročevalec Reuterjevega urada pri japonski armadi pred Port Arturjem poroča: Le 80 ruskih častnikov je dalo častno besedo, da se ne bo več udeleževalo vojske. Vse regularne ruske čete so že zapustile Port Artur. Oddelek japonskih vojakov je 5. t. m. prišel v mesto, da vzdržuje red. Nevojaki lahko vstanejo v mestu, ali pa gredo iz mesta. Japonski marnarji odstranjujejo mine v luki in odstranjujejo razvaline pri vohodu „luke potopljenih ruskih ladij.“

Najnovejše poročilo se glasi: V se portarturske utrdbe so Japonci zasedli.

Ruski listi o kapitulaciji.

„Svjet“ piše: Junaki portarturski so storili svoje, toda čemu niso storili drugi? Vsled nevožnosti, boječnosti; pomanjkanja navdušenja? Sodi naj jih Bog in njihova vest! — Port Artur, pravi „Novoje Vremja“, je držal pri sebi 120.000 Japoncev mandžurijska armada pa ni čisto nič olajšala položaja portarturskih brambovcv, ki so se šibili v nejezabnem boju. — Naša trdnjava, pravi „Rusj“, je padla vsled strašne bolezni „skorbuta“, ki se je začel vsled pomanjkanja rastlinske hrane. „Rusj“ piše nadalje: Vkljub temu, da je vse okrog in okrog govorilo o vojski, nismo mislili nato, da bi se bili pripravili. Roždestvenskij bi bil došel ravno dva meseca prej in bi bil rešil Port Artur, ko bi se bilo pričelo pripravljati njegovo brodogradje takoj ob pričetku vojske. Časopisje bi moralo glasno opozoriti družbo na to; toda pred 11 meseci je vladal še samomirski sistem Plevejev, ki je tiščal usta časopisju in tudi družbi. Tako smo trpeli vsi do kapitulacije Port Arturja. Kaj pravzaprav mislijo? Odkrita beseda časopisja je le dobrota, ne pa hudodelstvo. Zmaga mora biti, da se vojska za vsako ceno konča.

Toda treba ni le zmage v vojski, vse ljudstvo mora napeti svoje sile ter smatrati to strašno stvar za svojo. Japonsko ljudstvo se danes veseli po pravici; mi pa nismo vedeli prav ničesar o razvoju stvari. Le oni, ki so brali cenzure proste, tujezemske častnike, so bili podučeni. Mi tukaj smo morali pisati, da so Japonci vzeli le male utrdbe in da je naskok na prave utrdbe še daleč. Tako

je delala tu cenzura! Mi pa hrepenimo po resnici!“

„Naši Dni“ pišejo: „Dežela, petdesetkrat manjša ko Rusija, ima svobodo, samostojnost in premišljenost. Zato pa tudi doseže, kar ji je treba, in to se izvrši v čudovito kratkem času. Za svoje zmage nad nami se ima zahvaliti lenašim zgodovinskim grehom in napakam.“

Listi odločno pišejo proti miru. Le „Naši Dni“ ga zahtevajo in „Naša Žisu“ piše: Zaradi kapitulacije ne bomo metali kamenja na slavne brambovce Port Arturja; posebno ker brambe Port Arturja nismo smatrali za državno potrebo. Državlanski pogum, ki ga cenimo še višje ko vojaškega, je pokazal Steselj, ko je poslal parlamentarja k Nogiju.

Steselj in car.

Stesljeva brzojavka, ki jo je poslal carju ravno pred kapitulacijo, se glasi: „Prijeljen sem, danes podpisati kapitulacijo. — Častnikom in onim civilistom, ki nosijo orožje, je dovoljeno vrniti se domov, ako se zavežejo, da se ne bodo več udeleževali vojske; ako ne, morajo ostati tu kot ujetniki. Prosim Vaše Veličanstvo za pooblastilo k temu sklepu.“

Car pravi v odgovor med drugim: Dovoljujem častnikom, vrniti se v Rusijo z obljubo, da se ne bodo več udeležili vojske, ali pa ostati tam Ravne to dovoljujem tudi vojakom. Zahvaljujem se Vam in hrabrim braniteljem. Nikolaj.“

Izjave o kapitulacijskih pogojih.

„Figaro“ v zelo ostrih besedah graja kapitulacijske pogoje Japoncev, ki junaškim brambovcem Port Arturja niso dovolili vojaških časti, ker so vzeli vojakom orožje, ki so ga vihteli s takim junaštvom celih 10 mesecev. Da, šli so še naprej, ker so proglasili za ujetnike vse v Port Arturju navzoče osebe, ranjene in civilne uradnike. Niso se mogli odreči veselju, gledati, kako bo nekaj neoboroženih junakov defiliralo mimo njih po portarturskih cestah. Le častnikom je bilo dovoljeno, obdržati sablje ter pod častno besedo vrniti se v Rusijo. Znano je, da je l. 1870. nekaj francoskih častnikov podpisalo reverz ter so bili zato močno grajani. Častnik mora deliti osodo s svojimi vojniki. Ta princip je sedaj mero-dajen v francoskem regimentu in želeti je, da bi naši zavezniki zavrnili olajšanje, ki so ga Japonci dovolili častnikom.

Tudi drugi listi pravijo, da so pogoji za hrabo posadke prekruti. Od posadke 35.000 je bilo ubitih, ranjenih ali je obbolelo 29.000 mož. Izguba 83 odstotkov je doslej edina v vojni zgodovini.

Steselj.

Reuterjev urad poroča, da je Steselj dal častno besedo, da se sedanje vojske ne bo več udeleževal ter se vrne preko Nagasaki nazaj v domovino. Sedaj, kakor poročajo iz Čifua, Steselj leži bolan v postelji. Na mestu njega se je z njegovim pooblastilom pogajal general Smirnov. Nekateri vesti trdijo, da ima Steselj rako, a to pač ne bo resnično.

Steselj in Nogi.

Dopisnik Reuterjevega urada pred Port Arturjem poroča 5. t. m.: Ob enajstih popoldne sta se sešla general Steselj in general Nogi v vasi Šuji, kjer sta se dalje časa razgovarjala. Potem sta si stisnila roke, narkar je general Steselj zasedel konja ter odjezdil nazaj v trdnjavo. Že prej je Nogi Steslju poslal jedila in dragocena vina.

Kak je sedaj Port Artur.

Neki časnikar, kateremu je bilo po kapitulaciji ruske posadke od Japoncev dovoljeno, da si ogleda Port Artur je izjavil, da se ceste in poslopja novega mesta od japonskega bombardiranja malo trpela, staro mesto pa je vse v razvalinah. Prebivalstvo Port Arturja šteje 35.000 oseb, od teh 25.000 vojakov, 20.000 oseb je bolnih ali ranjenih.

Beli lasje.

Iz Port Arturja se poroča, da so dobili vsi oni ruski vojak, ki so še ostali pri življenju bele lase. Če je res?

Kaj so dobili Japonci v Port Arturju?

Kakor je dopisnik pariškega „Matina“ iz Čifua brzojavil, so Japonci dobili v Port Arturju 80.000 tonelat premoga ter zaloge kuruze in riža za dva meseca, družega pa nič.

Na 200 strel en strel.

Rusom je v Port Arturju tako nedostajalo streliva, da so na 200 strel iz japonskih topov odgovorili k večjemu le z enim strelom. Na nekaterih pozicijah so se borili Rusi le še z bajoneti. Zadnjih pet dni je posadka tako trpela vsled mraza in lakote da so se vojaki, ki več dni niso nič spali, bojevali le kot stroji.

Število ujetnikov.

Predaja predmetov se je že izvršila. Število ujetnikov je sledeče: 8 generalov, 4 admirali, 57 polkovnikov in majorjev, 100 kapitanov, 531 stotnikov in poročnikov,

Dalje v II. prilogi.

stran in ga tamkaj prosi, da naj on Nežico zasnubi zanj, ker je njega grozovito sram. Cesar to stori in ko dobi poveljen odgovor, poklekne pred njo in prosi cesarja, če sme po kranjsko zaukati.

Ministri se zgražajo nad tem kršenjem bontona, a Martin zauka, da je veselje. Ves dvor mu obljubi da bo prišel na njegovo poroko in ob slovesu vpije ljudstvo pred dvorom: Živijo Krpan! Živijo Krpan!

To je dolga vsebina igre, ki sem jo navedel samo radi tega tako natančno, da lahko vsak čitatelj spozna v detajlu persiflažo, ki jo je podal pisatelj na obstoječe državne razmere. V delovanju ministrov hoče pokazati pisatelj, da so ti vplivni moške v deveti deželi vedno obračali svoj plašč po vetru, kako so le govorili in govorili, a imeli pri tem prazne glave.

Martin Krpan je ljudska igra le v toliko, kolikor nastopa v nji sloveči Notranjec Martin Krpan Štempihar, ki ga je obdelal že Levstik v svoji znani pripovedki: „Martin Krpan z Vrha“. Drugače pa je igra vseskozi simbolična in deluje kot močna za ušnica zadana sedanjim razmeram. Tudi ponesrečen tip „klerikalca“ je spravil pisatelj na oder v osebi ministra Gašperja. Persiflirati je hotel s tem, da ima Gašper vedno v mislih Boga.

Martin Krpan bode imel ravno vsled svoje simbolike manj hvaležno občinstvo kot ga imajo druge narodne igre, a v kljub temu ostane poleg Detelovega „Učenjaka“ najboljša slovenska satira. Pisatelj ni v nji hotel dramatizovati samo Levstikove pripovedke, ampak porabil je tudi druge motive, ki žive v narodu. Tako n. pr. pripovedko o vili, ki podeli usmiljenemu otroku velikansko moč in pripovedko o junaku, ki se ne boji nikogar. Vse to je spravil v ozko dotiko z rdečo nitjo cele igre, v katero je vpletenih tudi mnogo narodnih šal, običajev in fraz. Deloma nas spominja Martin Krpanova zahteva po vinu na Blaža Mozola, tudi nekaj tehničnih pogreškov ima igra, ki pa niso veliki za narodno igro. V I. dejanju je le preveč protestov ministrov in isti efekt bi se lahko dosegel, če bi se polovica izpustila.

Največji efekt mora doseči IV. dejanje pred šotorom Brdavsovim, ki pa je črnc, kar mi ne ugaja, kajti, če bi se opiral pri tem pisatelj na slovenske narodne pripovedke, ki ne poznajo črnca, bi mu ne bilo treba seči po srbskem zamorcu. Tu pred šotorom se pleše, potem pa bojuje Martin Krpan z Brdavsom in pri skrbni opremiti mora imeti ravno ta prizor velik efekt, po katerem tudi na več drugih krajih hlepi pisatelj.

200 ladjiskih poročnikov in mornariskih uradnikov, 99 armadnih uradnikov, 109 štabnih zdravnikov, 20 kaplanov. 22.434 podčastnikov in prostotokov, 3645 nevojakov pri vojski in 500 pri mornarici. Skupaj 32.207 oseb. Prostovoljci se štejejo med nevojake. V bolnicah je še 15.000 bolnih in ranjenih.

Živila in zdravniška pomoč za ranjence.

Vojni ujetniki bodo zapustili trdnjavo na rusko željo šele v četrtek. Med tem so doposlali Japonci živila, zdravila in zdravniške. Tudi angleška križarka „Andromeda“ je odplula na pomoč portarturskim ranjenecem z dvema zdravnikoma ter s celim štabom vladne bolnišnice in Vajhajvaju Japonci poveljnik je dovolil križarki, ki je bila odposlana, kakor se govori, na inicijativno kralja Edvarda, da se vsidra 10 milj od trdnjave. Ladja ima seboj 80 ton potrebnih, 350 postelj in skoro 100.000 pudov živeža. Zdravniki imajo opraviti z 20.000 pacijenti. Stevilo onih ujetnikov, ki niso popolnoma invalidni, znaša 10.000 mož. Nevojaki se vrnejo v Rusijo.

Ruski arhiv.

V Čifu pobegle ruske torpedovke so pripeljale tja ruski arhiv iz Port Arturja.

Vojaška sodba o Port Arturju.

Dunaj, 5. januarja. Fcm. Kropaček govori v „N. W. J.“ o padcu Port Arturja ter pravi, da je trdnjava svojo nalogo v tehničnem oziru izborna rešila.

Steselj pred vojnim sodiščem.

„Novoje Vremja“ pozdravlja poročilo, da pride pred vojno sodišče Steselj, kakor poveljnik trdnjave, ki se je udala. Ta list piše: „Čela Rusija želi tega sodišča, toda ne nad junakom port arturskim. Poleg § 64 je gotovo kako določilo, ki kliča na odgovor oze ljudi, ki so sezidali trdnjavo, a niso dovolj skrbeli za zgradbo luke in ladjedelnice, ki so sezidali trdnjavo, ne da bi jo bili zadostno oborožili, ki so pustili brambovce brez zadostnih topov in strelišč. „Moji ljudje so podobni sencam“, poroča general Steselj; na te sence je bilo obrnjenih po 200 topov, med tem ko so mogli ti odgovorjati le z enim strelom. Morda dobimo kako postavbo, ki predpisuje, da mora biti trdnjava vedno zadostno preskrbljena z municijo, živežem, obleko in zdravili. Port Artur dokazuje, da se po preteku 50 let ponavlja Sebastopol; razloček je le ta, da je bilo uničeno takrat brodogradnja, ki mu je stalo na čelu 6 oklopnih najnovejšega tipa. Le sodišče bo dobilo prave krivice, a ne sodišče praznih formalitet, ampak strogo sodišče, ki bo edino moglo ostrušiti prave krivice nad padcem Port Arturja, nad nesrečo, nad sramoto. Čela Rusija želi tega sodišča. Brambovci Port Arturja pa, oni junaki, se nimajo bati ničesar; to sodišče le bo moglo osvoboditi Rusijo od skrivnih sovražnikov, ki so nevarnejši, ko vsi vidni.

Ruski rušilci torpedovk.

Oni štirje ruski rušilci torpedovk, ki so prišli v luko Čifu, so dobili dovoljenje, pluti med japonskim brodogradjem kot dokaz priznanja njihove hrabrosti.

Baltiškimi brodogradje.

Ruski brzojavni urad poroča iz Peterburga 6. t. m.: V inozemstvu razširjene vesti, da se je poškovala, oziroma potopila ladja Roždestvenskega, „Knez Suvarov“, so popolnoma neresnične. — Baltiškimi brodogradje bo, kakor se poroča iz Pariza, ostalo do konca marca na Madagaskarju, ker manjše ladje z ozirom na viharje ne smejo na odprto morje.

Vajhajvaj.

Kitajski poslanik v Londonu se je dne 4. t. m. razgovarjal v zunanjem ministrstvu o obnovitvi najemniške pogodbe glede Vajhajvaja. Ko je Kitajska dala Vajhajvaj v najem Angliji, je bilo v kontraktu določilo, da velja pogodba toliko časa, kolikor časa bo Port Artur v ruskih rokah. Sedaj je treba pogodbo obnoviti.

Vojska se nadaljuje!

Angleški listi poročajo, da je v Petrogradu ruski vojni svet pod predsedstvom carjevim določil, da se vojska nadaljuje. Bilo bi pod častjo Rusije, sedaj sklepati mir. Kuropatkin bo dobil do konca februarja 200.000 mož pomoči. Bajse se je tudi sklenilo, da se baltiško brodogradje pokliče nazaj.

Pobratimstvo ruskih in japonskih vojakov.

London, 5. januarja. Kakor hitro je bila zgotovljena predaja Port Arturja, je bilo konec strogega vojaškega reda. Japonskim vojakom je bilo prepovedano iti v trdnjavo; večina japonskih čet je šele 3. januarja izvedela, da se je udala trdnjava. Japonske oblasti so pa dovolile ruskim vojakom, da so smeli priti iz trdnjave in se smeli greti pri ognju japonskih straž.

Razvilo se je živahno taborsko življenje. Rusi in Japonci so delili po bratovsko hrano in žganje ter si voščili medsebojno srečno novo leto.

Četrta ruska armada za Mandžurijo.

Peterburg, 5. januarja. Ministrski odbor je včeraj sklenil sestaviti četrto armado za Mandžurijo.

Japonska križarka blizu Manile.

Manila, 5. januarja. (Reut. urad) Parniki, prihajajoči z juga, poročajo, da patrolira japonska križarka v morski ožini San Bernardino med otokoma Luzon in Minore. Ob 2. uri popoldne se je japonska križarka približala manilskemu zalivu.

Rusko-japonski novoletni komerz.

Zanimiva epizoda se je vršila med jarki obeh sovražnih armad v Mandžuriji na novega leta dan. Ruski in japonski častniki so se sešli pod zastavami „Rdečega križa“ ter so skupaj prebili v prijaznem razgovoru celo popoldne. Sestanek ni imel uradnega značaja ter se je izvršil po pismenem dogovoru nižjih častnikov obeh sovražnih armad. Ko so japonski častniki šli k sestanku, je pričel en ruski oddelek, ki ni vedel za sestanek, streljati nanje. Japonci so se hitro umaknili, a ko so Rusi ustavili ogenj so se zopet vrnili. Japonci in Rusi so prinesli seboj jedi in pijačo ter so vprizorili komerz. O vojni se ni govorilo.

Položaj v Mandžuriji.

Kuropatkin poroča 4. t. m. carju: V noči na 1. januarja so lovci poizvedovali proti vasi Bajtajce, dve vrsti severno od Sandepu. Približali so se japonskim predstražam, jih napadli, ne da bi streljali, z bajonetom ter so prišli vkljub silnemu sovražnjemu ognju do vasi. Tu so zažgali tri kitajske kmetčke hiše, kjer so se Japonci skrivali, ter se nato med sovražnim ognjem umaknili na naše predstraže.

Saharov poroča 5. t. m. Naše patrolje so razdrle 1. t. m. zvečer 10 km. severno od Hajčena železniški tir ter prevrle brzojavne drogeve. Iz Ljaojana došla lokomotiva je skočila s tira. Japonci so bili alarmirani ter so pričeli streljati s topov.

Ruski brzojavni urad poroča iz Mukdena 5. t. m.: Japonci baje delajo pri Fenvančenu most čez Jalu, da tako zvežejo korejske in kitajske železnice. Japonci demonstrativno ojačujejo svoje desno krilo.

Japonske čete se pripravljajo na nov boj. Od bitke ob Šahu se je ruska armada pojačila za 4 divizije.

Novo ministrstvo.

Novo avstrijsko ministrstvo hoče še letos avstroogrsko nagodbo rešiti v državnem zboru. Ministrski predsednik Gautsch je imel zopet pogovor z raznimi politikmi. O šlezijjskih slovanskih vzporednicah se je izjavil, da se bo tega vprašanja pozneje lotil. Nemški politiki zagotavljajo, da Gautsch Čehom ni ničesar obljubil. Češki listi povdarjajo, da upajo v modrost Gautschevo, da nemško prvenstvo v narodnih ozirih ne bo tako potrdil kot Körber, sicer se bodo Čehi proti njemu ravno tako borili kot proti Körberju. Češki poslanec Herold se je izjavil, da je izprememba češke taktike odvisna od vlade in nadaljnjih klubovih sklepov.

Evgen pl. Abrahamowitz †.

V Stryju je 5. t. m. umrl znani poljski poslanec Evgen pl. Abrahamowitz. Zadel ga je kap. Rajnik je bil rojen leta 1851.

Zakaj je odstopil Körber?

„Schles. Presse“ v Opavi poroča, da je Körber odstopil, ker se ni strinjal z novim brambovskim zakonom.

Nemški cesar Viljem Körberju.

„Plzenski Listy“ so dobili z Dunaja brzojavko, da nameravajo češki poslanci interpelirati, ker je baje, ko je Körber odstopil, nemški cesar brzojavil Körberju, da obžaluje, ker je odstopil. Nemški listi poročajo, da Körber, kakor je izjavil sam, ni dobil nikake brzojavke od nemškega cesarja Viljema.

Dogodki na Ogrskem.

Proti opozicionalnim poslancem, ki so 13. decembra razbili predsednikov sedež, nastopa ogrska policija. Zatoženi poslanci izjavljajo, da ne odgovarjajo, ker so čin storili kot poslanci v zbornici in so kot ljudski zastopniki nedotakljivi. — Novi ogrski državni zbor se bo sešel 15. februarja. Volitve se morajo izvršiti od 26. januarja do 4. februarja. Voditelji opozicije so sklenili v Budimpešti ustanoviti obrambeno pisarno, kjer se bodo sprejemale vse pritožbe iz cele dežele glede zlorab pri volitvah. Košut je pozval budimpeštansko odvetniško zbornico, naj naznani imena odvetnikov, ki bi hoteli brezplačno zastopati pri-

težbe. Liberalna stranka bo postavila v vseh okrajih svoje kandidate.

Socialni demokratje za odpadništvo.

Socialna demokracija na Dunaju razširja med sodruge letake, v katerih jih pozivlja, naj izstopijo iz katoliške cerkve. Ob enem naznanjajo pisarne, kjer sodrugi poizvede, kako postopati pri odpadništvu od katoliške cerkve. — Znani „višji sodrug“ Schuhmeier priporoča, naj prestopijo k starokatoličanom.

Nemiri na Hrvaškem.

Iz Verginmosta poročajo, da sta zgoreli poslopji občinskega in zemljiško-knjižnega urada. Prebivalstvo je jako vznemirjeno in so bili zadnji čas veliki izgredi. Podžupan je odpotoval v Verginmost. Orožništvo je pomnoženo.

Boj za ustavo na Ruskem.

V Peterburgu je zborovalo 4. t. m. 496 inženirjev. Brzojavno so čestitali moskovski mestni upravi, ker je zahtevala ustavo na Ruskem. — Predsednik zemstev v moskovskem okrožju knez Trubeckoj, je pisal ruskem ministru za notranje stvari pismo, v katerem prizna, da je povzročil adreso zemstev na carja. Da se prepreči preteča prekucija, katere ljudstvo ne mara, je potrebno, da zaupa car narodu in stanovskim zastopstvom. Če bo car zaslišal stanovske zastopnike, bo Rusija rešena prekucije in stanovski zastopi bodo podpirali carovo samodržstvo in njegovo volje. Katoliški škof v Vilni je prosil ruskega ministra za notranje stvari, naj dovoli poljski šolski verouk na Litavskem. Minister je odgovoril kratko: Nikdar! Iz Londona poročajo, da prične socialna demokracija na Ruskem z napadi. Baje nameravajo ruski socialni demokratje povzročiti ustajo. Rusijo je obvestila neka velevalst, da je bilo zadnji čas vtihotapljenega mnogo orožja in streliva na Rusko. V Vologdi mestni glavar ni dovolil, da se prečita poročilo odseka, ki je predlagal stanovsko zastopništvo. Vsled tega je 17 članov naznanilo, da odstopijo.

Stavka v Baku

še vedno traja. Dne 5. t. m. je prišlo med delavci in kozaki do spopada, v katerem je bilo ubitih 6 delavcev in 1 kozak, a ranjenih mnogo oseb.

Čete maroškega sultana poražene.

Pariški „Figaro“ poroča, da je bil med četami maroškega sultana Mulaj Abdul Acica in med četami pretendenta Buhamare pri Adjdi boj. Čete maroškega sultana so bile popolnoma poražene in je pretendent vjel mnogo maroških vojakov, katere je pa izpustil, ko so jim vzeli orožje in obleko.

Preprečenje novačenja na Finskem.

Na Finskem je več občin preprečilo novačenje vojaških novincev, ker ni bilo mogoče sestaviti komisij za novačenje. — Komisijski člani niso došli k novačenju.

Važen ministrski svet na Ruskem.

Včeraj je bila seja ruskega ministrskega sveia, Razgovarjali so se o vprašanjih glede zajamčenja pravne varnosti in o zboljšanju položaja tovarniških ter obrtnih delavcev. Dne 10. t. m. se bo pečal ministrski svet z vprašanjem o sodelovanju zastopnikov zemstev pri vladnih poslih in o odpravi neredb, ki zavirajo časopisje.

Tittoni obolet.

Iz Rima se poroča, da je nevarno obolet italijanski minister za unanje stvari Tittoni. — Zadel ga je kap v celi desni strani.

Dnevne novice.

Novoletno voščilo delavskim stanovom. „Rdeči Prapor“ piše: „Radi bi tudi slovenskim delavcem čestitali k novemu letu ter jim želeli mnogo sreče. A to bi bilo nemiselnost, ker jim nobena čestitka in nobena želja ne pomaga.“ Res, da socialnodemokratske želje delavstvu nič ne pomagajo. A mi vemo za željo in za voščilo, katero gotovo pomaga našim delavskim stanovom: Strokovna izobrazba! Strokovna organizacija! Varčnost in edinost! Sloga in agitacija! To so besede, v katerih je bodočnost in zmaga delavskih stanov. Daj Bog, da se uresničujejo v bodočem letu!

Se en nov slovenski list. V Kamniku je počel izhajati nov list „Naš List.“ Izhajal bo vsak teden z mesečno prilogo „Slov. Gospodinja“. List pravi, da se ne bo vmešaval v domači prepri. Niti v

prvi številki ne drži svoje besede, ko premlava liberalno nemčurske fraze o obstrukciji v kranjskem deželnem zboru in poučuje duhovnike, da vera in politika nista v nobeni zvezi. List se tiska pri Slatnarja v Kamniku. Za izdajatelja in odgovornega urednika „Našega Lista“ je podpisan Hinko Sax, za „Slovensko Gospodinjo“ je podpisan za izdajatelja ljubljanski trgovec Ivan Jebačin, za urednico pa Minka Govekarjeva. „Slov. Gospodinja“ priporoča liberalno „Splošno slovensko žensko društvo“, ki se odlikuje po znanih predavanih Kvedrove Zofke. Jasna barva! To je kuhinjska izdaja nekdanje propadle „Slovenke“, ki je umrla od same emancipacije in blaziranosti. Prve številke „Slovenske Gospodinje“ se zdi kakor konkurenca „Vydvoji kavi“. Srečni Slovenci, ki imajo sedaj dva lista za — kavo.

„Popotnik“ o vseučiliščih.

„Pedagoški in znanstven list“ „Popotnik“ piše (št. 12, str. 355): „Delovanje ljudskega učitelja je važnejše in težje, kakor delo vseučiliškega profesorja. Ljudski učitelj živi med ljudmi, katerim naj kaže v besedi in dejanju praktično življenje, vseuč. profesor pa podava teorijo kakšne znanosti, ki nima veljave ali saj ne pomena za obširne kroge. Ne morem tedaj umeti, da se po nekod petegujejo za vseučilišče z juridičnimi, bogoslovskimi i. dr. vedami, ljudsko šolstvo in učiteljsko prosveto pa puste v ozadju.“ — Vsak po svoje! Kako je pa mogoča učiteljska prosveta brez ljudi, ki naj uče učitelje, in kako ti brez vseučilišč, to ne briga „Popotnika“.

— V gostilni zmrznili. Iz Šmartna pri Litiji se nam poroča: Na novega leta dan so izvabili denarnega Antonija Kapelarija nekateri vinski bratci šmartinski v liberalno gostilno Ivana Robavsca. Tam so pili, dokler je imel Kapelari kak vinar; pustili so mu denarnico brez vinarja notri. Revez vinjen, zleze pod mizo; potem ga pa vržejo v stransko sobico na tla, z glavo v zid obrnjeno, ki ni bila kurjena. Tu je ležal v oni viharini in ledenomrzli noči na tleh in zmrznil. Drugo jutro ob 9. pošlje žena ki ima protin in se ne more s postelje ganiti ponj. In pet šmartinskih fantov ga pripelje na dom, kjer je popoldne umrl, ne da bi se kaj prej zavedel. Vprašamo sedaj: 1. Zakaj ni gostilničar Robavs spraval Kapelarija ponoči domov, ki je samo par korakov oddaljena od gostilne? 2. Zakaj ga je pustil vreči v mrzlo, nezakurjeno sobo na tla v strašnem mrazu? 3. Zakaj ga je drugo jutro šele ob 9. spravil domov, ko je bilo že prepozno? 4. Zakaj ni pri Robavsu nobene policijske ure, ampak se popiva vse noči? Pozivljamo slavno glavarstvo, naj preišče, kdo je kriv Kapelarijeve smrti? — Kako bi liberalci vpili, če bi se to zgodilo v kaki klerikalni gostilni, recimo pri Breznikarju! Ali je liberalcem res vse dovoljeno?

— Z Breznice na Gorenjskem se nam piše: Nastalo je jako lepo vreme. Včeraj je bilo tako toplo, da je bil prah na cesti in so ljudje zapazili celo nekaj metuljev, ki jih je vzdramila prijetna gorkota. Pred štirimi dnevi pa je razsajala še grozna burja, ki je metala opeko s streh, prevračala dimnike ter ljudem odnašala klobuke. Ako je kdo kaj našel, naj odda v župnišču.

— Pogajanja z defraudantom. Poročali smo, da je iz Trsta pobegnil na Korfu odvetniški uradnik Calligarih in vzel seboj četr milijona kron. Sedaj je pisal svojim žrtvam, da je pripravljen poslati nazaj 60.000 kron. To „velikodušno“ ponudbo so oškodovanci sprejeli.

— Božičnica v Krškem. Po prizadevanju č. g. Jakob A. Žusta se je na sv. Treh kraljev dan priredila lepa božičnica s šolsko mladino. Otroci so za božični čas primerne pesmi lepo deklamirali in četeroglasno peli pod vodstvom gosp. organista Vraza. Predstavljale so se tudi žive podobe o dogodkih iz sv. pisma, kar je vse mladini in odraslim jako ugajalo. Ker je bilo za vse, ki bi bili radi to lepo božičnico videli in slišali, premalo prostora, ponavljal se bode še celi spored 8. t. mes. v istih prostorih. Ker je gospod kaplan mladini tako naklonjen in ker se je ta božičnica ob mnogobrojnim obiskom tako lepo izvršila, želimo, da bi nas gospod kaplan večkrat s slično prireditvijo razveselil, vsaj mu bodo starši in otroci za to hvaležni.

— Ustrelil se je v Celovcu deželni rač. oficijal Rudolf Merzinger.

— Samomor. 31 letni slaboumni posestnikov sin Jožef Koščak iz Dolenje Sušice, pri Toplicah je prišel 29. decembra

k posestnici Mariji Kobe ter ji dejal, da se gre obesiti, nakar je odšel proti gozdu. Ona se za te njegove besede ni zmenila. Ko pa Koščaka zvečer le ni bilo domov ter tudi drugi dan ne, so ga šli tretji dan iskat ter ga res našli obešenega v gozdu 500 korakov od vasi.

— **V konjski mesnici** v Gorici so ubili lani 32 konj.

— **„Učiteljski Tovariš“** bo izhajal odslej vsak teden.

— **Predavanje o sadjarstvu** je bilo v St. Jakobu ob Savi kaj dobro obiskano. Predaval je domačin Frančišek Pengov, absolvirani agronom in član slovenskega katol. društva „Zarje“ v Gradcu. Razlaganje sadnih vrst je jako poživilo 32 fino ponarejenih sadnih modelov (20 vrst jabolk in 12 vrst hrušek). Interesanten je bil tudi oddelek o porabi sadja, zlasti o porabi sadnega mošta. Tudi opisovanje sovražnikov, raznih žužkov in gosenic, in prijatelj, raznih ptic in osnaježelnic, so lepo pojasnile dobre slike. Splošna želja je bila, naj se taka poučna predavanja še večkrat ponavljajo.

— **Slovenske novice iz Amerike.** Slovenec ponesrečil. Iz Enunclawa, Wash., kjer se naši rojaki bavijo po farmah in v premogovih rovih, poročajo, da je premogokop in rojak Valentin Banko, dne 7. dec., ko je zažigal zajedno s tovariši dinamit v Rovu, ponesrečil. Pri tem se je pripetila razstrelba plinov in 16 delavcev med njimi tudi Banko, je bilo usmrtenih. Na Slovenskem ostavlja vdovo in troje otrok. Doma je bil iz Dragomelj pri Domžalah. — Iz Milwaukee, Wis., se poroča, da je tamošnja slovenska naselbina, katera nikakor ni stara, v toliko napredovala, da so si tamošnji Slovenci letos kupili lepo cerkev. Tamošnje društvo sv. Ivana Evang. tudi lepo napreduje. Sedaj so tamošnji Slovenci ustanovili še poseben slovenski pevski klub, tako da moramo priznati vsestranski napredek. O Božiču so imeli tamošnji Slovenci tudi polnočnico, kakor v stari domovini. — Pogorela je v Jolietu prodajalnica Jurija Plešeta.

Ljubljanske novice.

Ij **V nedeljo, 8. januarja, k božičnici v „Marijanišče“!** Ker je na sv. Treh kraljev dan prišlo toliko ljudi k predstavi v „Marijanišče“, da jih je mnogo odšlo, ker niso mogli več dobiti prestora, zato se jutri, v nedeljo, 8. t. mes., božičnica ponovi v „Marijanišču“ in se seže že lahko dopolne kupijo pri blagajni v „Marijanišču“. Sedeži so po 1 K, 80 h in 60 h, stojišča 30 h, za otroke 20 h. Na sporedu so govori petje, tamburanje, dve igri in več lepih živih podob. — K obilni udeležbi vabi ravnateljstvo.

Ij **Umrl** je gosp. I. v. N. p. o. m. u. k. Resman, postajenačelnik južne železnice v p. dne 5. jan. ob 4. uri pop. Pokojni je bil dobro znan v narodni družbi. Izdal je tudi zbirko pesmi pod naslovom „Moja deca“. Pokopali so ga danes popoldne.

Ij **Kako „Narod“ napravi afero.** — **Samomorilka v vodi.** Poročali smo, da je delavka tobačne tovarne Suhadobnik pisala svojemu možu, da gre v Ljubljano, ker so ji izginile hranilnične knjižice, katere so nekatere delavke hranile pri njej. V pismu je zagotavljala, da se ji je pripetila s knjižicami nesreča, a da ona denarja ni porabila. „Slovenski Narod“ je naenkrat napravil celo afero iz tega dogodka. Vsak dan je prinašal novice o tem. Seve to se je zgodilo delavki. Na liberalne tatove se „Narod“ ne ozira, dasi bi lahko namesto lažij o katoliški cerkvi prinašal v podlistku romane o življenju teh tatov. Če si kak liberallec radi sleparij vzame življenje, tedaj se vedno zahteva obzirnosti, samo delavec naj bi bil predmet častniškim hijenam! To pišemo, ne da bi Suhadobnikova bila to, zakar jo je razkril „Narod“. Da ni bila klerikalna agitatorica, lahko priča vsa tobačna tovarna, bila je nepoznana oseba. Noben „klerikalni voditelj“ je še poznal ni! Če je pa denar nosila v „Ljudsko posojilnico“ je pa le slučaj. Koliko liberalcev hodi v „Ljudsko posojilnico“, ker se jim to najbolj pametno zdi, radi tega pa še niso „klerikalci“. „Narod“ se je zaletel to pot tudi v vodstvo tobačne tovarne. Ta napad je le pokazal, da „Narod“ o razmerah v tovarni nič ne ve in da je v svojem poročanju o tobačni tovarni vedno le lažnjiv. — Danes se nam poroča, da so Suhadobnikovo res našli mrtvo v Ljubljani pri Štefanji vasi. Mnenje, da bi bila ušla z denarjem v Ameriko, se torej ni potrdilo. Suhadobnikova je bila omožena. Zapušča enega otroka, enega je pa pričakovala.

Ij **Knjigovodski učni tečaj za krojače**, kateri se je otvoril dne 17. novembra m. l. končal se je 5. t. m. — Obiskovanje tečaja je prijavilo v začetku 23

slušatelj in dve slušateljici, med njimi 7 krojaških mojstrov in 1 samostojna krojačica. Učno gradivo, katero je bilo predpisano po učni knjigi, izdani od odseka za pospeševanje obrti pri c. kr. trgovskem ministru — splošna teorija knjigovodstva in praktično izvedenje enomesečnega obratnega načrta, kakor tudi prvotna in sklepna bilanca — se je obdelalo v 14 dvehurnih predavanjih. Učni jezik je bil slovenski, vendar pa so se na željo slušateljev za slovenske knjigovodske izraze navajali in razložili tudi dotični nemški izrazi. — Uspeh je bil deloma izvrsten, deloma dober. Vsi mojstri, ki so poslušali predavanja, so izjavili, da bodo uvedli odslej v svoji obrti knjigovodstvo po metodi, kakor se je predavala v tečaju. Ravnotako so tudi pomočniki izjavili, da se hočejo v slučaju etabliranja posluževati predavanega knjigovodstva. Lahko torej smatramo, da je namen tečaja dosežen. Za oživetvorenje tečaja, ki ga je vodil g. Silv. Škerbinec, gre hvala — razen trgovski in obrtni zbornici ter trgovskemu ministru, ki sta za stroške tečaja prispevke obljubila, odnosno zagotovila — ravnatelju tukajšnje c. kr. obrtne šole g. Ivanu Šubicu, kateri je odredil, da se je krojaški zadrugi lokal, kakor tudi kurjava in pa razsvetljava, od imenovanega učilišča brezplačno dal na razpolago.

Ij **Slovensko gledališče.** — „Martin Krpan“ se je včeraj zvečer prvič proizvajal v razprodanem gledališču. Igralo se je srednje dobro; česar pa ne smemo šteti igravcem v zlo, pač pa intencanci. Igra se je študirala grozno hitro in v treh dneh je bila na odru. Vsaj za domače, slovenske igre naj bi se storilo vse, kar je le mogoče, da dobro uspeje. V prihodnje naj se gleda v enakih slučajih na možnost ne pa na kategorični imperativ: mora biti. Potem seveda zapazi gledavec vse polno pogreškov; igravec pa ne more dobiti iz svoje vloge vseh onih finih nians in poant, kot bi jih sicer lahko. Upoštevanje navedeno, se mora soditi današnja precej ostra kritika. V vsakem prizoru smo zaznali neko hlastanje, neko naglico, neko drvenje. Vršilo se je vse grozno hitro, kot bi se kam mudilo. In temu dejstvu prisojam drugo napako, da igravci svojih vlog, ki jih niso popolnoma natančno znali, niso govorili razločno in se jim je semtertja „zaletelo“. Sploh se opaža, da se domače igre od vodstva gledališča vedno bagatelizirajo. G. Pitnov-Andrej je govoril preveč patetično; govoril pravim, kajti igral ni, to je bila le deklamacija; sploh bi mu svetovali, da ne igra v prihodnje vseh vlog po eni in isti šabloni, ravno gosp. Tišnov je imel priliko sinoci, da si ustvari iz Andreja poseben tip. Seveda našemu občinstvu se dopade patos, o tem je svedočil burni aplavz ob odprti sceni, medtem ko se g. Nučiču, ki je igral Vladimirja ob oni krasni sceni, ko opeva slovensko domovino, ni ploskalo, dasi je to najlepše, najbolj poetično mesto cele igre. G. Nučič je igral dobro, samo tisti jokajoči in mehki ton ni bil na mestu — Gospa Dragutinovičeva je bila slaba kranjska kmetica. Že obleka ni bila slovenske kmetice noša, a igra še daleko ni spominjala na Notranjsko. Ono vestno izgovarjanje najnatančnejšega književnega jezika v kmečkih značajih napravljala jako slab vtis. In samo slovenska igralka more pogoditi kmečko govorico slovenske ženice. Napaka prenegle uprizoritve je, da v zadnjem dejanju nastopi Nežika — g. Spurna, ki je igrala še precej dobro — s pečo, ki je od doma ni vzela. Nehote se vprašamo: kje jo je pa dobila kar naenkrat. Ples odalisk naj se v prihodnje bolj decentno uprizori in se dame dostojneje napravijo; slovensko občinstvo ni za „tak“ — balet. Cesar Janez V., g. Dobrovolny, je bil dober, ravnotako g. Noskova — Jerica, ki bi ji priporočali več življenja. Ministri so ugajali posebno gosp. Betetto. Jako fino je pogodil g. Dragutinovič Brdavska, ki ga je res mojstrsko igral in se je globoko zamislil v svojo vlogo. Najboljši je bil g. Verovšek; k njegovemu priznanemu Mozolu, Krjavlju, Ježu se je vredno pridružil — Martin Krpan. Svoj višek je dosegel v zadnjem dejanju, kjer je igral kmečkega, a bistroumnega Krpana z najkrajšim uspehom. O igri sami izpregovorimo več v podlistku. Samo toliko naj omenim, da je igra satira na starost, ki naj se umakne mladini, če ne nas bo pogubil Brdavs — Nemec. Upamo, da se v prihodnje slovenska intendantca bolj potruditi pri uprizoritvi slovenskih iger, kot se je pa pri tej sicer dobri — seveda še marsikakega popravka bi trebalo — narodni igri. — Igra „Martin Krpan“ danes ponavljajo. A. R.

Ij **Dr. Karol Ahazhizh** se je odpovedal izvrševanju advokature.

Ij **Dezerterja** Ignacija Megliča, ki je pobegnil od tukajšnjega domobranskega polka, so prijeli v Zatičini.

Ij **Nov obrtnik.** G. Albin Wal-

land, specialist modernih sobnih in dekoracijskih slikarij je pričel svoj obrt izvrševati v Ljubljani na Privozu št 3

Ij **„Glasbena Matica“.** Slavnemu občinstvu uljudno naznanjamo, da je za jutrišnji koncert dobiti še obilo vstopnic, ki se bodo jutri predajale edino-le v „Narodnem domu“ zvečer ob 7. uri pri blagajni. Krasen spored, kojega vsaka posamezna točka je biser slovanske glasbe, zvršil se bo najdalje do 9. ure zvečer; s tem je slavnemu občinstvu z dežele dana prilika poslužiti se vlakov, ki odidejo še pred polnočjo. Začetek bo točno ob 8. uri, kar naj blagovolijo č. obiskovalci upoštevati, ker se med izvajanjem posameznih točk ne dovoljuje vstop v dvorano. Dvorana bo dobro kurjena, in da se izogne vsakemu prepihu, bo vstop v dvorano skozi stranska vrata.

Ij **Na oklicu** je g. Mihael Gre-gorec, uradnik pri banki „Slaviji“, z gđ. Marijo Susteršič.

Ij **Alkohol.** Včeraj se ga je bil mešetar Miha Vojaka tako navlekel, da je padel na Martinovi cesti št. 18 po stopnicah in se znatno poškodoval.

Ij **Žepna tatvina.** Včeraj popoldne je bila v frančiškanski cerkvi ukradena Frančiški Klun, bivši orožniški kuharici v Kranjski gori, iz žepa siva denarnica s 60 kronami.

Ij **Aretilan** je bil včeraj na južnem kolodvoru delavec Rafael Pust iz Brezovega Rebra, obč. Ajdovc, ki se je hotel izseliti v Ameriko, ne da bi bil prej zadostil vojaški dolžnosti.

Ij **Ženske hlače je ukradel.** Včeraj popoldne je prišel delavec Alojzij Kapon, rodom iz Trsta v Jenkove ulice št. 3, k Ivani Jazbinšekovi beračiti. Ko je bil dar že dobil, je ukradel, ko je šel iz kuhinje, ženske hlače, ki so se tam sušile. — Otroci so tatu takoj opazili in poklicali mater, ki je tekla za Kaponom do bližnje policijske stražnice, in poklicala stražnika, ki je tatu aretoval.

Ij **Iz garnizijskega zapora pobegli prijeli.** Častniškega namestnika Edvarda Riederja, o katerem smo v četrtek poročali, da je pobegnil iz garnizijskega zapora, je včeraj dobila vojaška patrulja v Linhartovih ulicah. Imel je že na sebi civilno obleko razen hlač.

Ij **V službi kradla.** Jera Šinkovec, rojena v Ambrusu okr. Rudolfovo, je služila pri restavraterju Jakobu Vošperniku na Turjaškem trgu. Svojemu gospodarju je ukradla zlat za 20 kron, si vzela dopust in odšla domov, kjer si je nakupila različnih stvari. Policija je med časom njenega „dopusta“ poizvedela, da je doma izdala več denarja. Ko se je predvčerajšnjim vrnila v Ljubljano, je bila aretovana.

Ij **Izgubljena** je zlata ura z dvojnim krovom in zlata častniška verižica z zlatim obeskom sv. Jurja, vredna 180 K.

Ij **Musica sacra.** V stolni cerkvi v nedeljo, 8. jan. velika maša ob 10. uri: Mašo „Jesu Redemptor“ zl. Adolf Kaim, graduale „Benedictus Dominus“ Ant. Foerster, ofertorije „Jubilare Deo“ Kašpar Aiblinger.

Razne stvari.

Najnovejše.

Kaznovan morilec v Afganistanu. Reuterjev brzojavni urad poroča iz Pešavera: Afganistanski emir je pustil postaviti zvezanega morilca nemškega inženirja Fleischerja pred top, ki je storilca raztrgal v kosce — Trgovinska pogodba z Nemčijo. Iz Berolina poročajo, da bo vsak čas sklenjena trgovinska pogodba med našo državo in Nemčijo. — Poroča nemškega prestolonaslednika se bo vršila 24. maja. Nvesta pride v Berlin 21. maja. — Japonskem prestolonaslednik u Jošihito Harunomiya je povila njegova žena sina. 26 let stari prestolonaslednik ima sedaj tri sinove. — Krvave demonstracije mizarskih pomočnikov so bile na Dunaju. Policija se je morala opetovano umakniti. Demonstrantov je bilo 2500. — Velik sneg, pet črevljev visok, so imeli v ameriških Združenih državah. Mnogo oseb so našli zmrznjenih. — V Solnogradu je nena doma umrl ravnatelj arhiva dr. Schuster. Po noči ga je zadušil plin.

Ustrelila je motitelja svoje zakonske sreče. Rosa di Pietro, je bila pri newyorškem porotnem sodišču opoščena obtožbe radi umora svojega rojaka Michele Rago. Porotniki so se posvetovali dve uri. Rosa di Pietro je, kakor smo svoječasno poročali, ustrelila Ragoto, kateri se je v odsotnosti moža, neprestano vsiljeval. Po izreku sodišča Goff so di Pietrovo poslali v ječo, kjer je imela svoje dete in od tam se je nemudoma napotila proti domu. Ko je pa potem prišla Rosa iz ječe na ulico, držeč svoje dete v naročju, so jo Italijani, njeni rojaki, katerih je bila vsa ulica polna, burno pozdravili. Njen mož je prišel vesel k njej in na ulici viharno pozdravil.

Razmesaril svojo družino. Iz Irontona v Ameriki poročajo: Strahovit zločin je razburil prebivalce mesta Ironton. Crnec Edvard Harris je v veliki jezi malo po polnočni uri napadel svojega sina, ki

mu je on očim, starega šest let, ter ga dobesedno razkosal na kosce. Deček je čez eno uro umrl. Potem je morilec šel nad svojo ženo, ji prerezal vrat od enega ušesa do drugega, jo zabodel v hrbet, ji prerezal žilo dovodnico in skoraj popolnoma odrezal eno stran njenega lica, da bo de nesrečnica skoro gotovo umrla. Nato se je v silovit razburjenosti spravil še na svoje lastne otroke. Svojo tri leta staro hčer je razmesaril po obrazu, vratu in glavi. Mater svoje žene je tudi napadel, ali ona mu je ušla brez posebne rane. Ko je delo končal, je poizkušal zbežati, pa mu je že bila za petami velika množica ljudi, za njimi pa uradniki postave, katere je prebudilo vpitje nesrečnežev. Po tem lovu je bil Harris aretiran in varno zaprt v okrajni ječi. Videti je bilo nekaj časa, da ga bo množica linčala. Bil je morilec pozneje obdolžen pred županom umora prve vrste in meščani zahtevali, naj se ga linča.

Hočeš postati milijonar? Iz New Yorka. Milijonar W. G. Vanderbilt hoče osrečiti človeštvo; izdal je knjigo, ki ti pove, kako lahko postaneš milijonar, če imaš že en tisoč dolarjev prištedenih. Pravi, da je knjiga jako zanimiva in da se dobi zastoj pri pisatelju W. G. Vanderbilt, 100 William Street, N. Y. Vanderbilt sam vabi ljudi, naj pišejo po knjigo in se okristijo z njegovim znanjem.

Hranitev skozi kožo. Za hranitev težko bolnih oseb, katerih ni mogoče hraniti skoz usta, rabi v novejšem času dr. Credé v Draždanih podkožno vbrizganje beljakovin. S pomočjo večje brizgalke se vsikne sterilizirano, desetodstotno raztopino kalodala pod kožo. Kalodal je iz mesa napravljene produkt, kateri hrani v sebi 95 odstotkov lahko razkrojilnih beljakovin in v manjši meri mesnate soli. Zelo slab bolnik potrebuje, da se ga ravno še ohrani, približno 27 gr. beljakovin.

Žepna ura — rešiteljica življenja. Neki nemški častnik, ki se udeležuje boja proti vstašem v Južno-zahodni Afriki, je poslal pred kratkim svojemu bratu v domovino žepno uro, katero je dobil od njega v darilo pri odhodu v vojsko. V bitki pri Waterbergu je vzel neki vstaš tega častnika na muho. Kroglica je zadela častnika v prsi, zadela na uro, ki ju je imel spravljenjono ondi ter odskočila. Na ta način se ima častnik zahvaliti svoje življenje uri, ki jo je dobil v dar od svojega brata. Razstreljeno uro je sedaj zopet poslal bratu nazaj in ta jo bo gotovo spravil kot drag spomin na binkošne praznike tega leta, ko se je vršil ljuti boj ob Waterbergu.

Smrtonosno kepanje. Iz Čikage poročajo: Tukaj so zaprli šest še ne 14 let starih dečkov, kateri so židovskega duhovna Abrahama Glicka s kepami snega tako obdelovali, da je umrl. Medtem, ko je rabinec na dvorišču mesarja Davida Levija klal kokoši, prišli so na dvorišče dečki, kateri so pričeli metati snežne kepe, v katerih je bilo tudi kamenje, na rabinca. Ena kepa pogodila je rabinca v glavo in kmalo nato je umrl. Potem so dečke zaprli.

Socijalistične struje na Japonskem. Kakor poroča japonska pošta, so v novembru zatrl v Tokiu socialističen list, ker je hotel priobčiti članek o cesarjevem gospodarstvu, v katerem se krši konstitucionalni sistem. Ni bil le prepovedan list, ampak zaplenili so tudi stroje. Izdajatelj in tiskar sta bila obsojena na 5 mesecev ječe ter na denarno kazen. Ob istem času so razpustili v Tokiu socialistično društvo.

V menežariji. V nko vas na Nemškem je prišla menežarija z najbolj divjimi zverinami celega sveta. Potujoči rokodelski pomočnik se je oglasil pri „vodstvu“ menežarije, bi li morda dobil tu kako službo. Prijazni ravnatelj ga vpraša: „Znate dobro rjoveti?“ — „Izorno! Kakor zaboden prešič.“ In pogodila sta se. Pomočnik je moral obleči kožuh leva, ki je ravno prejšnji dan poginil, in ravnatelj mu je odkazal prostor v kletki, kjer je kakor pravcati lev zmajeval in stresal grivo. In njegovo tuljenje! Bilo je res zverinsko. A ker je preveč razsajal, se je podrla ena stena pri kletki in pomočnik opazi v drugi kletki tigra. Pogum mu je ušel pri tem pogledu, stisnil se je v kot ter pričel klicati: „Na pomoč!“ — „Prismoda neumna“, se oglasi tiger, „čemu pa rjoveš? Saj jaz tudi nisem pravi tiger.“

Nova vrsta pokopavanja. V nasprotju k pokopavanju v zemljo in zaigjanju mrličev priporoča dr. Schott v listu „Cement in beton“ okamenenje mrličev. Njegov predlog stremi po tem, da se napravi za truplo rakev iz cementa in da se v prazen prostor okrog trupla vlije redko cementovo zmes, tako da tvori vse po utrditvi trdo skalo. Iz začetka tekoče cementne tvarine nastopi takoj infiltracija mrliča z apnom in kremenovo kislino, dasi morajo mehki deli izvršiti začetek trohobnega procesa. V razmerno kratkem času prične popolno okamenenje mrliča, trohobna preneha, v kolikor je mogla sploh napredovati; v popolnoma zraku nepristopnem prostoru; vsak vpliv od zunaj je izključen. Pri tem

lahko ohrani mrlič svojo obliko v večji meri še, kot pri balzimiranju. Take cementne skale se bi dale pozneje rabiti kot kamenje za stavbe, in nekam čudno bi bilo slišati, ako bi kdo trdil, da si je sezidal s pomočjo svojih pradedov lepo hišo.

Francosko časopisje. Koliko smo v Avstriji zaostali za kulturo glede čitanja — nam najbolj kaže Francija s svojim velikim časopisjem, ki se vrsti glede odjemalcev sledeče: „Le Petit Parisien“ se tiska v 1.500.000 izvodih, „Le Petit Journal“ v 800.000 izvodih, „Le Journal“ v 750.000 izvodih, „Le Matin“ v 400.000 izvodih, „L'Echo de Paris“ v 100.000 izvodih, „La Patrie“ v 90.000 izvodih, „La Presse“ v 70.000 izvodih, „L'Intransigeant“ v 66.000 izvodih, „L'Action“ v 55.000 izvodih, „Le Radical“ v 48.000 izvodih, „La Lanterne“ v 42.000 izvodih, „La Figaro“ v 30.000 izvodih.

Nova poizkušnja mleka. Profesor Storch v Kopenhagnu je napravil znamenito iznajdbo, katera omogočuje, da se z največjo lahkoto konstatira, ima li mleko bacile. Način je ta-le: Nekaj žlic mleka se vlije v reagenčen kozarec, tem se doda nekaj kapljic kisikovega superoksida in nekaj kapljic parafinglendiamina. Mleko v reagenčnem kozarcu ne izpremeni svoje barve, če niso v njem bacili, če se pa nahajajo v njem bacili, in če se strese kozarec, postane mleko sivo-zeleno.

Društva.

(Kmetijsko rokodelsko bralno društvo v Vipavi) imelo je na novega leta dan svoj letni glavni občni zbor pri katerem so bili izvoljeni v odbor naslednji gg.: Stefan Hrib, predsednikom; Jernej Poniž, podpredsednikom; Ign. Repanšek, tajnikom in Alojzij Kodolja, blagajnikom ter Ivan Može in Matej Koder, odbornikoma; za računsko pregledovalca sta bila izvoljena gg. Ignacij Repanšek in Ivan Može. — Društvo naročilo si je za leto 1905. 13 časopisov, ozir. knjig.

(Telovadnega društva „Sokol“ v Šiški) redni letni občni zbor vrši se v nedeljo, dne 15. t. m., ob 3. uri popoldne z običajnim dnevnim redom, na katerega se člani vabijo. Posebnih vabil se ne bo razpošiljalo.

(Slovansko pevsko društvo v Trstu) priredi danes koncert v „Narodnem domu“.

(Gasilno društvo na Ježici pri Ljubljani) priredi jutri v prostorih Tavčerjevega dvora na Ježici veselico. Spored: 1. Srečkanje. 2. Petje in prosta zabava. 3. Ples. 4. Užigajne umetnega ognja. 5. Šaljiv prizor. — Začetek ob 3. uri popoldne. — Vstopnina prosta. — Čisti dohodek je namenjen v poplačilo dolga za gasilno orodje.

(Vabilo) k zabavnemu večeru, katerega priredi „Bralno društvo v Spodnji Idriji“ v nedeljo, dne 8. jan. 1905. Vstopnina 20 v za osebo. Pričetek ob 7. uri zvečer. K mnogobrojni udeležbi najljubše vabi odbor.

Ali ste že ponovili naročnino na „Slovenca“? Blagovolite jo ponoviti takoj, da se vam list redno pošilja. Pridobivajte „Slovenca“ novih naročnikov!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 7. januarja. (K. u.) Iz Port Arturja je odšlo pet ruskih strelskih polkov skupno 186 častnikov in 5451 mož, da se podajo v japonsko sužnjost.

Tokio, 7. jan. Petruje se, da je samo 80 ruskih častnikov dalo častno besedo, da se več ne udeležijo vojske.

London, 7. jan. Nogi bo takoj začel iznova utrjevati Port Artur. Ob Jalu so že pripravljene ogromne množice lesa in cementa. Tisoče kulijev je že naročenih. Tudi se že pripravljajo Japonci, da preiščejo utopljene ladje in več sto tehnikov je že odpotovalo iz Saseha, da odpravijo mine.

Peterburg, 7. jan. „Rus“ je sprožil misel, naj bi se otvoril kongres za rusko-poljsko spravo ter predlaga kakor kraj zborovanja nevtralnemu Prago, kjer slovanski živeli najmočnejše žije.

Tokio, 7. jan. Steselj je želel osebno dati generalu Nogiju častno besedo, da se sedanje vojske nič več ne udeleži. Radi tega sta se generala v četrtek sešla, dokaz, da se je Steselj od svoje bolezni že znatno okrepčal. Steslja in njegovo spremstvo je spremljala stotnja kozakov. Vsi so imeli sablje, dekoracije ter so bili v paradni uniformi. Steselj je izgledal jako blehen. Točno ob

pol 1. uri sta bila generala na licu sestanka. Nogija je spremljal oddelek kavalarije. Steselj se je vstavil s konjem nekaj korakov pred Nogijem, istotako je storil Nogi. Nogi je salutiral ruskemu junaku. Nato sta stopila oba generala s konj. Steselj je podal roko Nogiju, kateri je Stesljevo roko krepko stisnil. Po kratkem pogovoru sta skupaj obedovala. Steselj je tekom pogovora izrazil Nogiju sožalje, da je izgubil oba sina, — Nogi je odvrnil, da izgube svojih dveh sinov ne obžaluje, ker sta padla v službi domovine. Nogi je izročil Steslju Mikadovo povabilo, naj pred povratkom v Rusijo obišče Tokio. Nogi je posebno občudoval Stesljevega krasnega črnega konja. Steselj mu je konja ponudil v dar za spomin. General Nogi je odgovoril, da konja sprejme, vendar ne zase, ampak kot spominsko darilo japonski armadi. Nato je Steselj na nekem japonskem konju odjezdil v Port Artur.

Tokio, 7. jan. Upati je, da se bo na tisoče ranjenih in bolnih Rusov vsled zboljšanih zdravstvenih razmer rešilo. Skrbeti za tisoče ujetnikov je težavna in draga naloga. Možno je, da jih Japonska pozneje odpošlje v Rusijo. Sedaj se o tem razpravlja v Tokiju. Sodi se, da pride general Nogi na Mikadov ukaz v Tokio, kjer ga čaka navdušen vsprejem. Inozemski atašeji so došli v sredo v Port Artur.

Tokio, 7. januarja. Japonski parlament je v posebni seji čestital mikadu k padcu Port Arturja ter generalu Nogiju in njegovi armadi.

London, 7. januarja. Reuterjev urad poroča iz Tokia 6. t. m.: Pomorska oblast poroča, da so Japonci še pred kapitulacijo potopili dve ruski torpedovki ter tri rušilce. „Bajan“ leži težko poškodovan na južni strani vzhodne luke. Topničarko „Bubr“ so razdejale japonske granate.

Lvov, 7. jan. Razsvetljava v znak veselja nad ruskim porazom pri Port Arturju se je popolnoma izjalovila. Le par hiš je bilo razsvetljenih. Večina Poljakov se te demonstracije ni hotela udeležiti.

Peterburg, 7. januarja. Pogoji kapitulacije Port Arturja se smatrajo tu za jako neugodne. Časopisje kara ravnodušnost občinstva, katero je tako hladno sprejelo nesrečo na bojišču, ter ga pozivlje, da naj deluje na pomirjenje notranjih zmešnjav v Rusiji.

Peterburg, 7. jan. „Ruska brzojavna agentura“ poroča iz Pekina: Ruski odposlanec pri kitajski vladi je vložil energičen protest proti dejstvu, da se je neki kitajski vojaški oddelek močan 300 mož, na strani Japoncev udeležil boja pri soteski Tjelin. Istočasno je odposlanec protestiral proti temu, da porablja Japonci otoke Mi-aotav kakor bazo za svoje brode. V protestu se izjavi, da so Japonci prisilili kitajsko prebivalstvo, da je moralo zapustiti otoke, ter da so preiskovali vse ladje, ki so se hotele približati otokom.

Peterburg, 7. jan. Najnovejša poročila trdijo, da so Japonci pri Port Arturju izgubili 80.000 mož.

Praga, 7. januarja. Čehi sestavijo spomenice, v katerih bodo pozdravili junaške branitelje Port Arturja. Novo rusko posojilo bodo Čehi mnogoštevilno podpisavali.

Carigrad, 7. januarja. Preko bolgarske meje je prišlo več voditeljev makedonskih vstašev s strelivom. Bolgarski vstaški odbori pripravljajo za spomlad novo vstajo.

„Katoliška bukvarna“

v Ljubljani

priporoča:

Življenje Jezusa Kristusa

francoski spisal O. Didon, prevedenil P. Bohinjec, izdal dr. Anton Jeglič, knez in škof ljubljanski.

Prvi zvezek, stran 1 do 372, broš. 1 K 50 h elegant. v platno vezan 2 • 50 •
Drugi zvezek, stran 373 do 820, broš. 1 • 50 • elegant. v platno vezan 2 • 50 •
Tretji zvezek: stran 821 do 1049, broš. 1 • 20 • elegant. v platno vezan 2 • 20 •

To krasno knjigo priporočamo zlasti bolj omikanim Slovincem.

Poslano.

„Slovenski Narod“ se je med dnevnimi vestmi pod naslovom „Katoliška knjigoveznica“ med drugim tudi moje osebe polastil v prid svoje reklame. Ne imenuje me sicer z imenom, vendar lahko vsakdo ve, koga misli, kdor pozna razmere ljubljanskih knjigovozov. Med drugim piše:

„Neka firma je na svoje stroške poslala nekega knjigoveza na Nemško, da se izpopolni. Mislila je seveda, da se ji izkaže hvaležnega. No, firma ima hvaležnost — duhovniki pa imajo dotičnega knjigoveza. Zvabili so ga v svoje podjetje, da bi uničili firmo, ki ga je poslala na Nemško.“

Dolžan sem sebi in „Katol. tiskovnemu društvu“, to vest sledeče popraviti: Ni res, da bi me kaka firma poslala na Nemško, da se izpopolnim! Pač pa sem šel iz lastnega nagiba in to na svoje stroške, deloma s podporo slav. dež. odbora. Resnica pa je, da mi je dotična firma, katero misli „Slov. Narod“, dala okrog 50 gld. predujem v ta namen, katero svoto pa sem do zadnjega vinarja zopet povrnil. Pri dotični firmi sem bil potem še nekaj let v službi! Torej ne more biti govora o ne-hvaležnosti. Sicer se pa gg. pri „Slov. Narodu“ lahko informirajo pri dotični firmi, če je moja trditev prava ali ne. Ko sem izstopil, sem bil še pri dveh tukajšnjih tvrdkah v poslovanju; pri zadnji sem bil ob delo vsled konkurza. Nato sem se ponudil skoro pri vseh tukajšnjih knjigoveških mojstrih v delo; toda vsi so mojo ponudbo odklonili. Toraj je tudi ta trditev bosa, da so meduhovalniki zvalili v „Katoliško knjigoveznico“. V to podjetje sem bil sprejet le pod tem pogojem, če sploh drugod v Ljubljani ni mogoče midela dobiti. Kar se pa tiče trditve, da sem bil izvajen v ta namen, da bi firmo, ki me je poslala na Nemško, uničil, se bo še dotična trditev tej trditvi „Slov. Naroda“ le smejal.

V Ljubljani, dne 2. jan. 1905.

Ivan Dežman,

vodja knjigovoznice „Katol. tisk. društva“.

Zahvala.

Za mnoge dokaze iskrenega sočutja med boleznijo in ob smrti naše iskreno ljubljene nepozabne hčere, sestre in tete, gospodične

Terezije Debevec

učiteljice

kakor tudi za krasne darovane vence in mnogobrojno spremstvo k poslednjemu počitku, se najtopleje zahvalujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom.

Posebno nam je čast zahvaliti se za prekrasni venec velečlenjenih gospodov: zasebnika Dekleva in šolskega vodje Verbiča iz Slavine, kjer je bilo — žal — pokojnici določeno delovati le kratek čas kot učiteljica. Iskrena zahvala tudi gg. pevcem slavnega društva „Glasbene Matice“ za ganljive žalostinke pred hišo žalosti in ob gomili.

V Ljubljani, dne 7. jan. 1905.

Žalujoči ostali.

Brunolein, izvrstno sredstvo za ohranitev lesovja, preprečuje gnilobo, oprhllost itd. Za trgovce pohištva, mizarje in zasebnike ima v zalogi trdka **BRATAEBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice, 624 15 11—6

Vnanja naročila proti povzetju.

? — 12

Edini, od profesorjev in zdravnikov proizkušeni in priporočeni **zobni lek** brez kisline je c. in kr. dvornega zobozdravnika dr. J. G. Poppa na Dunaju, XIII, 6, pristni 2090 b 7—1

Anatherin

Pristen le v gorenji steklenici z modro franc. etiketo v zlatem tisku in mojo firmo K 280, 2 K in 1 K.

„Vašo Anatherinovo ustno in zobno vodo rabim že več let in se bojim, da me začno takoj boleti zobje, ali pa da jih celo izgubim, če je ne rabim. Vaša ustna voda mi ohrani zobe sveže in zdrave.“ A. Spitalsky, veleposestnik.

Anatherinov zobni kremé v lončkih brez tako škodljivega „mila“ je zelo prijeten, osnaži zobe popolnoma, da postanejo bleščeči, beli in zdravi. Cena 60 h. Dobiva se povsod, kakor tudi v glavni zalogi pri g. lekarnarju J. Mayerju v Ljubljani.

Iščem kompanjona

do 40 let starega za ustanovitev tovarne izvežbanega strokovnjaka v izdelovanju šunk, salam, klobas itd.

39 (1) Ilija Predovič.

Mednarodna panorama

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Fotoplastiška umetniška razstava.

Potovanje po celem svetu v popolni istini.

Ne ponavlja se nikdar.

Vsak teden drugo potovanje.

V soboto, 7. januarja 1905.

Zadnji dan razstave.

IV. potovanje po slikoviti

Norveški

od Kristijanije do Nordlanda.

Vsa Norvegija je razdeljena v 8 različnih ciklov.

V nedeljo, 8. do 14. jan. 1905.

Novo! Zagreb Novo!

Odprto vsak dan od 9. ure zj. do 12. In od 2. pop. do 9. zvečer. Za šole in društva znižane cene.

Po čudovito nizkih cenah se prodaja pri **I. Keber Ljubljana, Stari trg 9**

1883 52—6

»Pri dobrem pastirju«

vse vrste manufakturno, sukneno, platneno in perilno blago, jagrovo perilo, kravate, modrci itd. itd. — Potrebščine za krojače in šivilje.

Pri odkupu čez 10 kron dovolim še 5% (procent) popusta ali skonte.

Založnik e. kr. drž. uradnikov.

Umetnijski zavod
za slikanje na steklo
B. ŠKARDA v Brnu.

Izdeluje zlasti:
cerkevna okna
različne izvirne
cenke in strokovni
svet brezplačno.
Osmkrat odlikovan s prvimi darili

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo
Hidralične vidre in sesalke
JOSIP WEIBL
J. Spreitzer-ja naslednik
Ljubljana, Slomškove ulice št. 4.

prilagoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih predmetov: žično omrežje na strop, obhajalne mreže, ograje na mizovodju, obmejno omrežje, večna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strelovode, železna okna, železne strešne stole itd.

Specijaliteta: valjčni zastori in solnšne plahte po najnovejšem sistemu s samodvigalnimi oporami brez vijakov.

Naznanilo.

S 1. aprilom 1905 daje se v Ljubljani na Marije Terezije cesti št. 14 stara občeznana renumirana **restavracija „pri Novem svetu“** z vrtom, kegljiščem in hlevom v najem.

Izurjeni gostilničarji proti kavciji imajo prednost.

Natančna pojasnila daje posestnik **Anton Gorše**, kantiner v pehotni vojašnici, Metelkove ulice v Ljubljani.

23 3-2

Uedno najnovejši

gramofoni

kakor tudi plošče v največji izbiri morete dobiti le pri zastopniku nemške akcijske družbe za gramofone

1059 100-59

Rudolfu Weber,

uraru v Ljubljani, Dunajska cesta 20,
nasproti kavarni „Europa“, v hiši gospoda
Kribarja.

Prodaja se na obroče. — Stare plošče se zamenjajo.

Tečaj za jecljajoče

V Ljubljani se prične v ponedeljek, dne 9. jan. t. l. dopoldne ob 10. uri v hotelu „Ilirija“, kjer se tudi sprejemajo naročila. G. A. Nagel, specialist za jecljajoče.

Harmonij

še popolnoma ohranjen kakor nov, se proda pod ugodnimi pogoji.

Kje, pove upravništvo tega lista. 27 3-1

Ženitev.

28 let stari vdovec, c. kr. uradnik, hišni in zemljiščni posestnik v mestu. — Premoženje vredno nad 20.000 kron. — Želi se poročiti, vdovec neizključeno. — Slika se prosi. — Zahteva se tudi primerni denar. — Slika se vrne pod stroгим molčanjem.

Naslov: N. M. 122, Ljubljana, poste restante.

37 5-1

Iščem spretnega in vestnega delavca, ki je vešč računstva in bi opravljal obenem službo magacinerja in k temu spadajoča ročna dela. Prosilec se s svojimi izpričevanji in zahtevami direktno do mene obrne. Služba se mora takoj nastopiti.

Valjčni mlin W. JOCHMANN v Ajdovščini.

34 3-1

ALBIN WALLAND

specialist modernih sobnih in dekoracijskih slikarij

se priporoča p. n. občinstvu v mestu in na deželi v obilna naročila.

Ljubljana, Privoz št. 3.

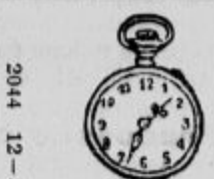
36 3-1

Ceno Češko posteljno perje

5 kg novega skubljenega K 9 60, bolj-šega K 12—; belega, jako mehkega, skubljenega K 18—; kron 24— snežno belega, mehkega, skubljenega K 30—; kron 36—; Po-šilja se franco proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povrnitvi poštnih stroškov.

Benedikt Sachsel, Lobes 159 p. Plzen na Češkem.

Navečje čudo sedanjega stoletja je ravno kar iznajdena

žepna ura
sist. Roskopf-pat. s sidrom prav dobro ideo, na minute regul. „zelo svetlo sveteča“ gld. 2-20.

Ista z lepo gravir. oklepom gld. 2 65, v črnem oklepju gl. 3—, Nikelnaste ali pozlačene veržice privescem ali lepim kompasom gld. — 45.

Ako ne ugaja, denar nazaj. Na zahtevo pošljem cenik e-urah, zlatu, srebru, kina-srebru, godb. orodju, delb-ur in orodju z nad 1000 podo-bami zastojni in franko.

F. Pamm, Krakov Avstr.

ZIELONAGASSE 3.

— Ustanovlj. leta 1852. —

GISSHÜBLER
alkoholna kiselina

ki se po izreku medicinskih avtoritet s posebnim vspehom rabi pri boleznih:

motenem prebavljenju,

elodčnem kataru, slabem želodcu, pomanjkanju slasi-
do jedi, zgagi itd., ter

katarah v sapilih,

zaslizenju, ka-lju in hripavosti. (III.) 38 16

Izvirek: Giesshübl Sauerbrunn,
telez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti zastojni in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
gostilniških prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in
leom.

Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lasnik-u v
Ljubljani

Oklic.

Dne 19. januarja 1905 ob 9. uri do-
poldne se bode potom dražbe ter
proti takojšnjemu gotovemu plačilu
v grajščini **Raka** pri Krškem

prodajalo

— 35 glav lepe goveje živine,

med tem 6 volov, 1 bik, 10 krav,

7 telic po 2 leti stare, 3 junci,

nekaj telet ter par konj.

Razun tega se bode prodalo

gospodarsko orodje,

2 kočiji, sanke i. dr. nekaj čistil-

nie za žito, razne stroje, več sto

centov sena in poljskih pridel-

kov ter 2158 5-3

50 hl. jabolčnika.

Kupci se prijazno vabijo.

Radi bolezn

se takoj proda slavnoznana

Bobenčkova hiša
na Glincah,

v kateri se nahaja že nad 50 let go-
stilna. Zraven je tudi **velika vinska**
klet za na debelo. Proda se tudi po-
soda, ki je v kleti. Lep solnčnast vrt
za goste, ter tudi vrt za sočivje in velik
travnik. Posestvo stoji pri glavni
Tržaški cesti blizu mitnice. 21 3-2

Poizve se pri sedanjem posestniku
EGIDIJU JEGLIČ, Resljeva cesta št. 13

Zaščitna znamka: „Sidro“
Liniment. Capsici comp.

Nadomestek za
Pain-Expeller

je splošno priznано kot izvrstno bol
blazujoče mazilo; cena 80 v., K 1'40
in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.

Pri nakupovanju tega povsod pri-
ljubljenega domačega sredstva, naj se
jemlje le originalne steklenice v škat-
ljah z našo zaščitno znamko „Sidro“
iz Richterjeve lekarnе, potem se je
gotovo prejel originalni izdelek.

RICHTERJEVA LEKARNA
k „zlatem levu“ v Pragi
Elizabethgasse št. 5 nov.

Dno eno raz pošiljanje.

Iščem

za deželo izurjeno in pošteno

kuharico

do 35 let staro, da bode tudi druga primerna
dela opravljala. Mesečna plača 16 do 20 K.

Naslov pove iz prijaznosti upravništvo
„Slovenca“.

2161 7-7

Stanovanje

z dvema sobama, predsobo, kuhinjo
in drvarnico v I. nadstropju se o d d a
za februar termin.

24 2-2

Poizve se pri lastniku: **Hradeckega vas pri**
Dolenjski mitnici.

Kavarna

lepo urejena
brez konkurence, se radi odpotovanja
tako **proda** v nekem mestu na Kranjskem.

Pojasnila daje gospa **Novotny**, Dunajska cesta,
Ljubljana.

19 3-3

Vabilo

k

občnemu zboru

posojilnice v Sodražici,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil

v nedeljo 15. januarja t. l.

v posojilničnem prostoru

ob 3. uri popoldne z nastopnim
dnevnim redom:

1. Nagovor.
3. Volitev nadzorstva za dobo dveh let.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
4. Nasveti.

Dodatek: Ako bi ob napovedanem času
ne bilo zadostnega števila zadrugnikov, ima se vršiti
1 uro kasneje drugi občni zbor z istim dnevnim
redom.

35 1-1

Načelstvo.

Pianino

dobro ohranjen radi
imetja več inštru-
mentov **proda** se
pod ceno. Instru-
ment nosi najboljšo
tvrdo, ter se oso-

bito pevskim društvom, kakor zasebnikom radi nizke
cene zelo priporoča. — Kdo pove uredništvo „Slo-
venca“.

28 3-1

52-7

Vence.

Trakove.

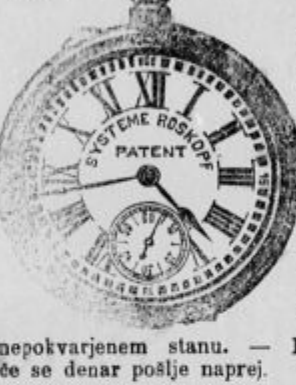
Benedikt, Ljubljana.

6 mesecev na polizkušnjo!
3 mesece kredit! Popolno zastoj!
in enake širokoustne reklame moja svetovnoznana
trdka ne potrebuje pri pohvali svojih ur. Raz-
pošiljam že leta 1704 20-14

v popolno zadovoljnost
svojim zasebnim odjemalcem svojo pristno ame-
rikansko, antimagnetičsko, sistem

Samo
fl. 2-25
z
verifikacijo
in fute-
ralom

Roskopf-patent-rem.
uro s sidrom št. 99

s plombo
v žrnem imit. jeklen. ali ni-
kelastem okrovu, pat. email.
kazališče, 36 ur idelo, natan-
no popravo s triletim pri-
mernim jamstvom. v futralu
iz jeklene, z nikeln. veržico
in privetkom za ceno gl. 2-25,
3 komadov gl. 6-50, 6 kom.
gl. 12-50, 12 ur z drobnim
pokrovom gl. 3-50. Cene si-
stem „Roskopf“-ure, brez
plombe, kakoršne prodajajo
mali urarji in trgovci, ko-
mad gl. 1-75.

Denar nazaj! ali
zamenjava dovoljena
tudi po 6 mesecih v
nepokvarjenem stanu. — Pošilja proti povzetju ali
če se denar pošlje naprej.

Prva tovarna ur **Hanns Konrad**
v Mostu (Brux) št. 1099, (Češko.)
c. kr. sod. zapriseženi cenilec.

Odlikovan s c. kr. avstr. drž. orlom, zlatimi in sre-
brnimi razstavn. svetinjami in 100.000 priznanimi
pismi iz vseh delov sveta.
Bogato ilustr. ceniki z nad 600 slikami se na za-
htevo pošljejo gratis in franko.

AVGUST REPIČ
sodar
LJUBLJANA (v Trnovem)
izdeluje, prodaja in popravlja vsako-
vrstne
SO DE
po najnižjih cenah.
Kupuje in prodaja stare vinske sode.

Tisoče zahval-

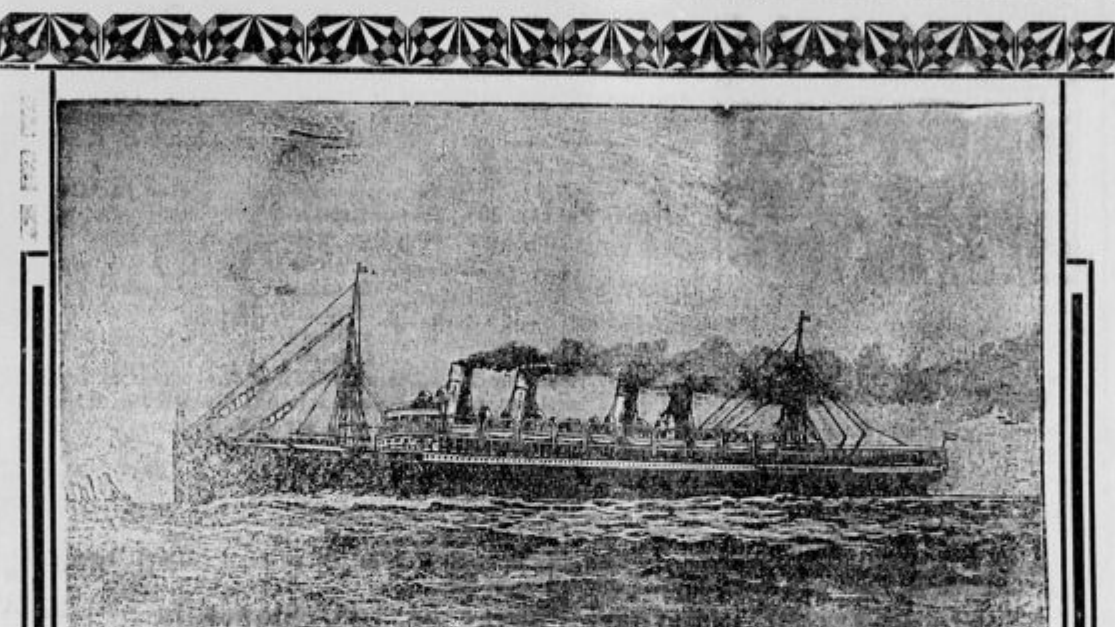
nih pisem iz vseh delov sveta do-
biva pojasnila in poučna knjiga
kot domači svetovalec le-
karnarja **A. Thierry**-ja bal-
zamu in centifol. mazilu kot
nenadomestnem sredstvu. Ta
knjižica se pošilja poštne pro-
sto proti 35 v. (tudi v znamkah).
Naročevalci balzama dobijo knjigo
zastonj. 12 malih ali 6 dvojnih
steklenic balzama stane 5 kron.
60 malih ali 30 dvojnih stekle-
nic K 15.— franko z zabojem
vred itd. 2 lončka centifol. mazila franko z zabojem
K 3-60. Prosim nasloviti na

lekarnar A. THIERRY v Pregradi
pri Rogški - Slatini.

Ponarejalce in razprodajalce ponarejanj mojih edino
pravih preparatov prosim mi naznaniti, da jih sod-
nijsko zasledujem. 1856 52-10

Tovarna za kruh in pecivo
I. I. Kantz-a
v Ljubljani
priporoča: pristni rženi, pšenični in mlečni kruh, pecivo h
kavi, brioehe, orehove in ma-
kove rožičke, vaniljski in fried-
richsdorfski suhor i. dr.
1051 52-32
**Na dan štirikrat sveže pe-
civo in sicer:**
ob 6. in 10. uri dopoldne
ob 2. in 6. uri popoldne.

Najcenejša pot za zdaj!!
„RED-STAR-LINE“
RDEČA ZVEZDA
v Ameriko
preko Antwerpna v New-York,
Philadelphia.
Gld. 100.—
za železnico in barko.
Hitra in varna vožnja na moderno oprav-
ljenih, novih brzoparnikih te solidne
družbe s pošteno in čisto postrežbo.
Natančen, zanesljiv pouk in veljavne
vozne liste dobite v Kolodvorskih ulicah
št. 41, od južnega kolodvora na desno.
Za zastopstvo „Rdeče zvezde“:
Ivan Nep. Resman.
V našo pisarno pridite za gotovo vsaj v
torek dopoldne, da prestopite pravočasno
na barko v soboto zjutraj. Naši parniki —
Finland Kronland, Vaderland, Zeeland vozijo
do New Yorka osem dni. To je prišlo. Ujuda-
nost, snaga in zdrava hrana je na njih
pri nas prvo in zadnje. **Red Star.**

Iz Ljubljane v New York
Brzoparniki: „Kaiser Wilhelm II.“, „Kronprinz Wilhelm“, „Kaiser Wilhelm der Grosse“,
(največji in najhitrejši parniki) stane vožnja
Posebno pa opozarjam na to, da se zaradi znižanja parobrodskih cen **pri meni ne povišajo cene**
amerik. železnic.
Eduard Tavčar, Kolodvorske ulice št. 35
1361 22 nasproti starl „Tišlerjevi“ gostilni.

Zdravje je največje bogastvo!
Kapljice sv. Marka.
Te glasovite in nenadkriljive kap-
ljice sv. Marka se uporabljajo za
notranje in zunanje bolezni.
Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo
vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri žledenih boleznih, ublažujejo
katar, urejujejo izmedek, odpravijo nadiho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo
prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo velike in male gliste ter vse od glist izhajajoče
bolezni. Delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih
in slezih ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje iz-
hajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in materni
ter ne bi smele raditega manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobiva se samo:
Mestna lekarna, Zagreb, zato naj se naročujejo točno pod naslovom: 1414 20-20
Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 36, poleg cerkve sv. Marka.
Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotina se ne pošilja.
— Cena je naslednja in sicer franko dostavljena na vsako pošto:
1 ducat (12 steklenic) 4.— K. 4 ducate (48 steklenic) 14-60 K.
2 ducata (24 steklenic) 8.— K. 5 ducato (60 steklenic) 17.— K.
3 ducate (36 steklenic) 11.— K.
Imam na tisoče priznanih pisem, ki jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo
imena nekaterih gg. ki so s posebnim uspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma
ozdravili. Ivan Baretinčić, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stjepan Borčić, župnik;
Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; Josip Seljanić, seljak itd.
Ustanovljena l. 1360. **Mestna lekarna, Zagaeb,** Ustanovljena l. 1360.
Markov trg št. 36, poleg cerkve sv. Marka.
Zdravje je največje bogastvo!

HERBANY-Jev
podfosfornokislil
apneni-železni sirup.
Ta pred 35 leti vpeljeni, od mnogo
zdravnikov odobreni in priporočeni
prsní sirup
je slez odstranjujoče in kašelj pomirjačo
sredstvo. Ker ima v sebi grenke tvarine vpliva
na dober tek in prebavljane in pospešuje
reditev. To za tvorjenje krvi tako važno
železo je v tem sirupu v lahko asilirani
obliki zastopano. Zelo koristno je za sla-
botne otroke, posebno za utrjevanje kosti,
ker ima v sebi fosforovo apneni sol.
Cena eni steklenici Herbanyjevega
apnenega železnega sirupa K 2-50, po pošti
40 h več za zaviljanje. 2007 D 14-4
Svarilo! Svarimo
Vas pred
enakim ali podobnim
imenom razširjeno,
kar se tiče sestava
in učinka našega ori-
ginalnega preparata,
čisto različne ponar-
redbe našega že 35 let
obstoječega fosfornokislega apneni-železnega
sirupa, prosimo tedaj, vedno odločno zahte-
vati „Herbanyjev apneni-železni sirup“ in
na to paziti, da se bode zraven stoječa, ob-
lastveno vknjižena varstvena znamka na ste-
klenici nahajala.
Edino izdelovanje in glavna razpošiljatelj:
Dr. A. Hellmanns Apotheke „zur
Barmherzigkeit“
Wien, VII; Kaiserstrasse 73-75.
Zaloga skoro v vseh lekarnah.
V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih:
v Ljubljani: M. Mardetschläger, I. Mayr,
G. Piccoli, U. pl. Trnkoczy; Beljak: L. Ass-
mann, Jobst & Schneider; Breže: G. Elsässer
dedič; Celje: M. Rauscher, O. Schwarzl &
Co; Celovec: P. Birnbacher vdova P. Hau-
ser & I. Pichler, V. Hausers R. pl. Hillinger,
I. Kometter; Črnomelj: P. Haika; Reka:
A. Mizzan, F. Prodram, G. Prodram, A. Schindler;
Sovodnje: F. Kordon; St. Vid: A. Schiebl;
Trbiž: I. Siegl; Trst: A. Filippi, E. pl. Leiter-
burg, P. Prendini dedič, M. Ravasini, Dr. J. Se-
ravallo, A. Sutina, C. Zanetti; Velikovec:
I. Jobst; Volšperk: I. Huth. 1968 18-5

Katoliška Tiskarna
priporoča raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.

OGLAS!
NEW-YORK in LONDON
nista priznala niti evropski ce-
lini ter je velika tovarna srebrnih
prisljena, oddati vso svojo zalogo zgolj
proti majhnemu plačilu delavnih moči.
Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Po-
šiljam torej vsakomur sledeče predmete
le proti temu, da se mi povrne
gld. 6-60 in sicer:
6 komadov najfinjših namiznih ne-
žev s pristno angleško klinjo;
6 kom. amer. pat. srebrnih vilic in
anega komada.
6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih
žlic;
12 kom. amer. pat. srebrnih kavnik
žlic;
1 kom. amar. pat. srebrna zajemal-
nica za juho;
1 kom. amer. pat. srebrna zajemal-
nica za mleko;
6 kom. ang. Viktorija čašič za po-
klado;
2 kom. efektnih namiznih svečnikov;
1 kom. cedilnik za čaj;
1 kom. najfin. sipalnice za sladkor.
42 komadov skupaj samo **gld. 6-60.**
Vseh teh 42 predmetov je poprej
stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobiti
po tej minimalni ceni **gld. 6-60.** Ame-
ričansko pat. srebro je znano, je skozi
in skozi bela kovina, ki obdrži boje
srebra 24 let, za kar se garantuje. V
najboljši dokaz, da leta inersat ne te-
melji na nikakršni slepariji, zaveru-
jem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo
blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdar
ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno
garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno

božično in novoletno darilo.
kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.
Dobiva se edino le v 1469 32
A. HIRSCHBERG-a
eksportni hiši američanskega pat. srebrnega blag-
na Dunaji II., Rembrandtstr.
19 S. L. Telefon 14597.
Pošilja se v provincijo proti povzetju,
ali če se znesek naprej vpošlje.
Čistilni prašek za njo 10 kr.
Pristno le z zraven natiskano varst-
veno znamko (zdrava kovina).
Izveček iz pohvalnih pisem.
Bil sem s pošiljateljavo krasno garnituro jako
zadovoljen. Ljubljana.
Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku
S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen
Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.
Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako
koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.
St. Pavel pri Preboldu.
Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški ad. avnik.
S poslanim namiznim orožjem sem zelo zado-
voljen. — Mihael Kovačević, ravnatelj pomo. n. uradov
dež. pri vladi v Sarajevu. — Sarajevo 22. okt. 1904

Zahtevajte
brezplačno in franko
moj ilustrirani cenik z več
ko 600 podčrtnimi
ur, zlatega in sre-
brnega blaga
in godbenih reči
Hanns Konrad
tovarna sa ure in izvozna trgovina
Most št. 955, Češko

Prava amer. alk. remontir-ura s sidro,
sistem Rooskop patent v trpehnem futralu
iz jelenovega usnja s eleg. verižico in alk-
lja in privezkom, komad gld. 250.

Popravila se sprejemajo kot doslej.

Oblastveno dovoljena

2120 8-6

popolna razprodaja

radi opustitve trgovine

UR zlatih, srebrnih, nikelnastih, je-
klenih; dalje ur z nihalom, sten-
skih in budilk *pod tovarniško ceno*

pri

FRIDERIK HOFFMAN-u, Ljubljana, Dunajska c. 12.

Popravila se sprejemajo kot doslej.

Popravila se sprejemajo kot doslej.

Odlikovan
z zlato kolajno in
častno diplomo
v Parizu.

479 85

ANTON PRESKER

trojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 14

se priporoča pred. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

iz trapeznega in solidnega ble-
sa nizkih cenah.

Oposarja na velike svoje
zalogo

izgotovljene obleke

posebno na havelke v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah

svaritelj uniform avstrijskega društva železnih uradnikov

Posestvo

20 minut od Celja, v ravnini s hišo in go-
spodarskimi poslopji, 6 1/2, orolov skupaj
ležečih travnikov in njiv I. razreda z
1500 sadežev hmelja

se prodaja

za 4200 gld.

Vpraša se pod „Posestvo“ poste restante
2160 3-2 Celje.

150 stotov

dobrega sena

se prodaja 2150 3-3

v Preski št. 24. P. Medvode.

Kamnosek

IGNACIJ ČAMERNIK

Ljubljana, Komenskega ulice 26

se priporoča pred. du-
hovščini in p. n. občin-
stvu za vsa cerkveno-
umetniška in stavbin-
ska dela.

Velika zaloga na-
grobnih spomenikov in
vsake vrste umetnih
marmornatih izdelkov
po nizki ceni.

Izdeluje načrte
in proračune.

1007 52-30

Istrska vina

lastnega pridelka,

nova,

muškateljec, belo, rdeče in te-
ran. Specijaliteta: belo vino za svetle
maše.

Dobiva se edino-le pri pridelovalcu in
lastniku vinogradov Antonu Ferlan di
Giorgio, Rovinj Istra. 2053 20-9

TRGOVINAZ MODNIM IN SVILE-
NIM BLAGOM TER POTREB-
NIM ZAKRODA-
SINAMI ZA KRODA-
ČEINSIVILE.

ERNEST SARK

LJUBLJANA

na oglišču Zidovskih ulic in Dvorskega
trga. 19472

Pijte
Klauerjev
„Triglav“
najzdravejši vseh likerjev.
5441 50-123

2132 10-8 **Proda se**
prostovoljno na Spodnjem Štajarskem
se nahajajoča, dobro idoča čez 70 let stara

usnjarija

z zalogo blaga vred.

K isti spadajoča poslopja so močno zidana
in dobro ohranjena; krog odjemalcev je
veliki; usnjarija je od železnice in pošte od-
daljena 5 minut, leži pri farni cerkvi in blizu
šole; z usnjarijo je tudi združena prodaja
drobnega špeceriljskega blaga.

Naslov pove upravništvo Slovenca!

Pasti za podgane, dihurje krte, miši itd.
patentirani najnovejši ameriški sistem
prodaja in razpošilja trgovina 2088 26-10
STREL v Mokronogu, Dolenjsko.
Presenečeni uspeh lova se garantira. Cene jako nizke.

Vidmanič kaže seljanom moč „Pakra-
ških kapljic in Slavonske biljevine.“

Pozor!
Bolnemu zdrave!

Pakraške kapljice in Slavonska biljevina sta danes
dva najbolj priljubljena ljudska leka, ker delujejo gotovo z
najboljšim uspehom, ter si tako pridobivajo sloves po vseh
delih sveta.

Pakraške kapljice: delujejo proti vsem bo-
lezem v želodcu in črevih, od-
stranjujejo krče, bolečine v želodcu, preganjajo vetrove in čistijo
kri. pospešujejo prebavo, odganjanje male in velike gliste, od-
pravljajo mrzlico in vse od te izhajajoče bolezni. Lečijo dalje
vse bolezni na jetrih in slezah. Najboljše sredstvo proti bolezni
maternice in madrona, vsled česar ne smejo manjkati v nobeni
meščanski in kmečki hiši.

Naroči naj jih vsakdo pod naslovom: **Peter Jurišič, le-
karnar, Pakrac 205, Slavonija.** Denar naj se pošlje naprej
ali s povzetjem. Cena je sledeča in sicer franko na vsako pošto:

12 steklenic (1 tucat)	5.- K	
24 " (2 tucata)	8.60 "	Manj kot 12
36 " (3 tucati)	12.40 "	steklenic se
48 " (4 tucati)	16.- "	ne pošilja.
60 " (5 tucato)	18.- "	

Slavonska biljevina se rabi z upravo sijajnim in najboljšim uspehom proti
zastarelemu kašlju, boleti v prsih, prehlajenju, hripa-
vosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, zbadanju, kataru, odstranjuje goste slin in deluje izvrstno
pri vseh tudi najstarejših boleznih v prsih in na pljučih.

Cena je naslednja franko na vsako pošto:

2 izvojni steklenici	3.40 K	1943 10-8
4 " "	5.80 "	
6 " "	8.20 "	

Manj kot dve steklenici se ne pošilja. Denar naj se pošlje naprej ali se pa povzame. Prosim,
da se naročuje samo in izrecno le pri meni pod naslovom:

Peter Jurišič, lekarnar, Pakrac br. 105, Slavonija.

Preje: Gradišče št. 1,
sedaj: Kongresni trg
št. 2, I. nadstr.

Stanje vlog 30. nov. 1904:
čez 10 milijonov kron.

Denarni promet 30. nov.
1. 1904: čez 42 milj. kron.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica

sprejema hranilne vloge vsak delav-
nik od 8. ure zjutraj do 1. ure po-
poldan ter jih obrestuje po **4 1/2 %** brez kakavega odbitka, tako, da
sprejme vložnik od vsake vloženih
100 K čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 30. novem. 1904: K 10,586.128.71. Denarni promet do 30. nov. 1904: 42,500.883.08.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo.
Za nalaganje po pošti so poštahranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1904.

Dr. Ivan Susteršič, predsednik. **Josip Siška,** knezoškofjski kancelar, 1-14
podpredsednik.

2047 9 **Josip Jarc,** veleposrednik v Medvodah. **Odborniki:** **Anton Belc,** posestnik, podjetnik in trgovec v št. Vidu nad Ljubljano.

Dr. Andrej Karlin, stolni kanonik v Ljubljani. **Karol Kauschegg,** župnik pri D. M. v Polju. **Ivan Kregar,** svet. trg. in obrt. zb. v Ljubljani.

Francišek Leskovic, zasebnik in blag. Lj. pos. **Karol Pollak,** tovarn. in pos. v Ljubljani. **Greg. Silbar,** župnik na Rudniku. **Dr. Aleš Ušeničnik,** profesor bogoslovja v Ljubljani.

Zahtevajte pri nakupu

671 60-44

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „jelen“.

Ono je

zajamčeno čisto

in brez vsake škodljive primesi.

Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno,
perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da
bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in var-
stveno znamko „JELEN“.

Jurij Schicht, Ustje, največja tovarna te vrste na evropski celini.

Varstvena znamka.

Dobiva!
se povsod

Važno! Z. Važno!
gospodinja, trgovca in živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba
za droge, kemikalije, zelišča, cvetja, korenine itd. tudi po Kneippu, ustne vode in zobni prašek, ribje olje, redilne in posipalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotograficne aparate in potrebnosti, kirurški obvezila vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, vosek in paste za tla itd. — Velika zaloga najfinjšega ruma in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih 1244 vod iz soli za kopel. 52—25

Oblastv. konces. oddaja strupov.

Za živinorejce posebno priporočljivo:
grenka sol, dvojna sol, soliter, encjan, kolmož, krmin, apno i. t. d. — Vnanja naročila se izvršujejo točno in solidno.

Drogerija Anton Kanc

Ljubljana, Šelenburgove ulice 3.

Brezplačno in poštnine prosto

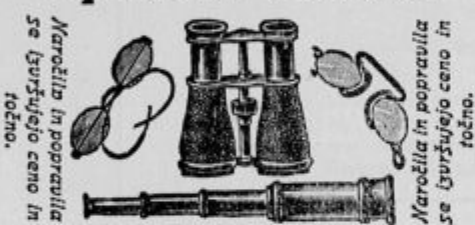
pošilja vsakemu na zahtevanje svoj ilustrirani cenik prva in največja izvozna trgovina z urami, biseri, zlatino, srebrnino, optičnimi stvarmi, godbenimi avtomati itd. 9 2 52—35

Dietingerjev nasl. Teodor Fehrenbach

v Mariboru (Staj.), Gosposka ulica 26, v lastni hiši.

Nikl. rem. ura od 180 gld., srebrna rem. ura od 4 gld., zlata rem. ura od 10 gld. dalje. Izvršujejo se tudi vsa v to stroko spadajoča popravila natančno, vestno in jako ceno.

Optični zavod

Fr. P. Zajec,
v Ljubljani, Stari trg št. 26.

Vsaki del motorja se lahko zamenja, ter si vsakdo popravila lahko sam preskrbi. 1254 Dobivajo se najbolje pri 52—25
Karol Kavšeka nasl.

SCHNEIDER & VEROVSEK
LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 16.

Tudi vsi poljedeljski stroji kakor: mlatilnice, slamoreznice, vrtila, čistilnice, mlinci za sadje in grozdje, preše itd. Traverze, cement, štorja, okovi in orodje za vsako obrt.

Ceniki na razpolago.

Pri nakupovanju
== suknenega ==
in manufakturnega
== blaga ==
se opozarja na trdko

HUGO IHL

v Ljubljani

Špitalske ulice št. 4.

196 52—49

Velika zaloga
suknenih ostankov.

1980 36—7

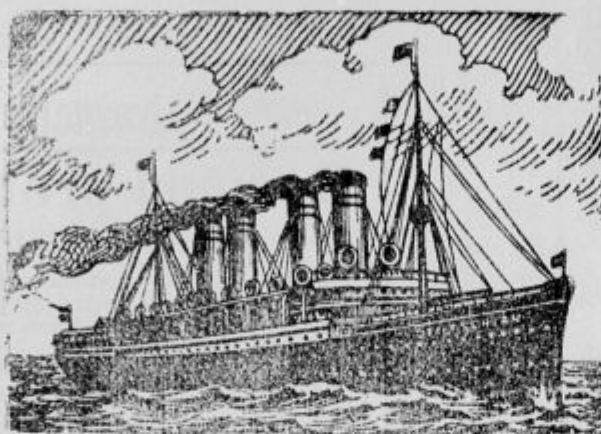
Ernest Hammerschmidt^a nasledniki

Madile, Wutscher & K^o.

trgovina železnin in kovin

Ljubljana, Valvasorjev trg št. 6.

Velika zaloga kuhinjskega orodja in hišne oprave

Zastopnik: FR. SEUNIG, Ljubljana

31 Dunajska cesta 31

HAMBURG-AMERIKA

Iz Ljubljane v

Novi Jork.

Odhaja se iz Ljubljane vsak ponedeljek, torek in četrtek v tednu. 1503 52—18

Izvrstna sigurna vožnja z brzoparniki samo 6 dni.

Pojasnila po večkrat brezplačno.

Pariška svetovna razstava 1904: „GRAND PRIX“, najvišje odlikovanje.

Pristno
le z

na
podplatu.

Šent Peterburške GALOSHE
čevlji za sneg, „Storm Slippers“.

2061 6—5

Tovarna izdela vsak dan

40.000 parov!

Edini kontrahenti: Messtorff, Behn & Co., Dunaj, I.

Nadrobna prodaja v vseh boljših trgovinah čevljev, gumi in modnega blaga.

Največja zaloga, najboljša in najcenejša trdka za naročevanje ozir. nakupovanje *

Copičev za pleskarje, sobne slikarje, židare in mizarje.

Lakov, pristoih angleških, za voze.

Emajlne prevlake, pristne, v pos. dicah po 1/2, 1/4, 1/8 in 1 kg.

Jantarjeve glazure za pōde.

Edino trpežno in najlepše mazilo za trde in mehke pōde.

Voščila, štedilnega, brezbarvnega in barvastega za pōde; najcenejša in najboljše.

Rapidola, pripravljena za vsakovrstne prevlake.

Brunolina za barvanje naravnega lesa in pohištva. 288 71

Oljnatih barv, priznanih najboljših.

Oljnatih barv v tubah, g. dr. Schönbaida.

Firneža, prirejenega iz lanenega olja, pristnega, kranjskega.

Steklarskega kleja, pristnega, zjamčeno trpežnega.

Gipsa, alabasterskega in štukaturnega.

Karbolineja, najboljšega.

Fasadnih barv za apno.

Barv, suhih, kemičnih, prate njih in rudninskih.

Kleja za mizarje in sobne slikarje.

Vzorcev za slikarje, najnovejših.

Ustanovljeno
l. 1832.

Adolf Hauptmann

Ustanovljeno
l. 1832.

I. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja

== v Ljubljani. ==

Cementna zarezna strešna opeka

iz portland-cementa in peska.

Streha prihodnosti.

1012 Patentirana v 30 državah. 52—31

Trpežnejša in lahknejša streha, kakor iz vsake druge vrste strešnih opek iz ilovice.

Edini izdelovatelj za Kranjsko:

Janko Traun

Izdelovatelj cementnih, Glince pri Ljubljani.

Nikakih sivih las in brade več!
Mladeniško mehko in naravno barvo las se doseže le z uporabo Vitek-ovega

nucina

(zak. zjamčeno) 1098 52—29

1 steklenica 1 K. Tisoči priznanj dokazujejo izbornost Nucina. — Nucin barva trajno, ne izgubi barve in ni maščoben. En polkus dovede do trajne porabe. Edino pristen pri **Fr. Viteku & Comp., Praga**, Vodna ulica. — V Ljubljani naprodaj v drogeriji **A. Korbarja**.

Pivovarna J. PERLES

LJUBLJANA, Prešernove ulice 7

priporoča

izvrstno marčno pivo

v sodčkih in steklenicah.

Najstarejša svečarska trdka. — Ustan. pred 100 leti

1009 52—31

Fr. Šupevc

priporoča velečastil duhovščini ter slavnemu občinstvu zjamčeno pristne čebelno - voščene sveče

za cerkev, pogrebe in procesije, voščene zvitke, izborni med-pitanec koji se dobiva v steklenicah, škatljah in škafih v poljubni velikosti ter poceni.

Kupuje se tudi vsak čas med v panjih, sodčkih, kakor tudi vosek in suho satojve, po kolikor mogoče visoki cen.

Za obila naročila se topla priporoča in zagotavlja točno in pošteno postrežbo.

LJUBLJANA,

Prešernove (Slonove) ulice št. 7.

Perlesova hiša

1600 64—16

Valentin Golob

(pr. Andr. Druškovič)

Ljubljana, Mestni trg št. 10.

trgovina z železnino

priporoča:

železo, ploščevino, nosilke in šine, cement, štorje, strešni papir, vozne plohte, gumnote, cevi, medeninate in lesene pipe, okove za stavbe, štedilnike, peči, orodja za mizarje, tesarje in poljedelstvo, poljedelske stroje, kuhinjske oprave, kositarjeve posode domačega trpežnega izdelka.

Velika (zaloga) izbora pristno pozlačenih nagrobnihih križev.

Postrežba točna!

Cene zmerne!

Začetnik zveze avstrijskih e. kv. državnih uradnikov

Prva domača

slovenska pivovarna

G. Auerjevih dedičev

Ljubljana, Wolfave ulice 12

priporoča slav. občinstvu in spošt. gostilničarjem svoje izborni marčno in na bavorski način

varjeno pivo

Odlikovana na razstavi živil v Parizu z najvišjim odlikovanjem grand prix in 1008 zlato kolajno. 52—31

Ustanovljena leta 1854.

Otvoritev kavarne „pri Zajcu“!

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem otvoril v prostorih svoje restavracije

„pri Zajcu“ na Rimski cesti št. 24
(t. j. na vogalu Rimske, Bleiweisove in Tržaške ceste)

kavarno

kjer mi bode možno vstrezati z najboljšo kavo, kakor z raznimi gorkimi in osvežujočimi pijačami, kot tudi z raznimi svetovnoznanimi likerji in drugimi finimi in pristnimi domačimi žganimi pijačami.

V zabavo so vse dovoljene igre, posebno pa se odlikuje moderni biljard. — Na razpolago je mnogo časopisov kateri se oddajo v sub-abonement. — Ob enem slavno občinstvo opozarjam, da imam kakor vedno, najbogatejšo izber raznih pristnih namiznih, stekleničnih ter tu in inozemskih desertnih in medicinalnih vin. Toči se vedno sveže najbolj priljubljeno pivo. — Postreže se ob vsakem času z raznimi gorkimi in mrzlimi jedili, ter vse po zmernih cenah. — Oddajo se vse pijače in jedila čez ulico. — Sprejemajo se abonenti na hrano, kakor naročila za razne gostije po poljubnih cenah.

Za vsestransko blagonaklonjenost in obisk moje restavracije in kavarne se najudaneje priporočam

Augustin Zajec.

2128 5-5

A. Kraczmer zaloga klavirjev
Ljubljana, Sv. Petra cesta 6

priporočam
**popolno zalogo
kratkih klavirjev
mignonov in planin**

najbolj renomiranih firm
po najnižjih cenah. Pre-
igra i klavirji, solidno in

stanovitno prenašeni so vedno v zalogi.

Edino zastopstvo za Kranjsko firm: L. Bösendorfer, c. kr. dvorni in komorni izdelovalec klavirjev na Dunaju; Br. Stingl, c. kr. dv. zalagatelj na Dunaju.

Klavirji se popravljajo, ubirajo in izvršuje se podlaganje z usnjem strokovnjaško in preskrbno in saračunavaajo najcenejše.

1517 52-17

Novosti

1647 14

modnega
svilenega blaga

in
nakitja
največja izbira

pri

Alojziju Persché

Pred Škofijo št. 21. Ljubljana.

Rumberško, belgijsko in šlezjsko platno v vseh širinah, namizni prti, serviete, brisalke, žepni robci, šifoni in pavolnato blago.

Svicaške vezanine.

Perilo za opreme nevest

za hotele in restavracije

po izvirnih tvorniških cenah.

Izborno blago!

Velika izbira.

Priporočam se preč. duhovščini in sl. p. n. občinstvu v obilni obisk.

Velespoštovanjem

Anton Šarc, specialna trgovina

v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 8. 809 52-30

Najvažnejše za sedanost!

Božična prodaja trgovine z blagom

A. Primožič, Mestni trg, Ljubljana, je otvorjena!

Kompl. obleka v kartonu že od	gld	1.50 naprej
bluza (bombaž, flanela) le	"	—44
1 kos najfin. Aombur. bomb. platna le	"	3.90
1 tucat žepnih robcev od	"	—36 naprej
1 angl. batist, prej gld. 3, sedaj le	"	1.08
1 krilo iz lodna, lastni izdelek	"	1.95
1 flanel. bluza izgotovljena od	"	—68 naprej
1 baržunasta bluza	"	2.36
1 ženska srajca od	"	—36 naprej
5000 kom. brisalk za kozarce in prah, kos	"	—07
2000 metrov dobre flanele, meter	"	—17

Poleg tega vse vrste preprog, baržun. postelj. odej, baržun. nastega blaga, kožuhovine, posteljne oprave, plašev za dame in paletotov, perila za gospode, kravate, predpasnikov, posebno blago za damske obleke, po čudovito znižanih cenah. 1010 52-43

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“

Dunajska cesta št. 19. v Medjatovi hiši v pritličju Dunajska cesta št. 19.

vsprejema:

1. zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi;
2. zavarovanja zvonov proti poškodbi in
3. za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaji:
 - a) zavarovanje na doživetje in za smrt, jednostavna zavarovanja za slučaj smrti, na doto in rento, ljudska zavarovanja z mesečnim plačilom zavarovalnine po 50 vin., 1, 2, 3 in 4 K in daje po nepri-siljenih vlogah v odelku „Rentna hranilnica“ deželne zavarovalnice zelo praktično starostno in rentno preskrbo;
 - b) zavarovanja proti vsakovrstnim nezgodam (telesnim poškodbam) in nezgodam na potovanju po suhem in na vodi ter jamstvena zavarovanja vsake vrste.

28 26-15

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri s vsako drugo zavarovalnico.

V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni pesel.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

Svoji k svojim!

Slovenci! pristopajte k domači zavarovalnici!

Ustanovljeno 1. 1842.

Slikarja napisov

Stavb. in pohištvena pleskarja.

Velika zbirka dr. Schönfeldovih barv v tubah za akadem. slikarje.

Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in komptoir:

Telefon 154.

Delavnica:

Miklošičeva cesta št. 6

Igriške ulice št. 8

Ustanovljeno 1. 1842.

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pode, karbolineja itd.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vse v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznana rečno in fino po najnižjih cenah.

1966 52-8

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri žrebanjih pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.

Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l. Strebelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih.

18 150-3

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoške tiskarne“ v Ljubljani.

jih dosegli Japonci z osvojitvijo Erlunšana, je razumljivo, da so od severozahodne strani od „203 m. griča“ nehali napadati ter zbirajo sedaj vse sile za akcije zahodno od Erlunšana.

Grič Nirio.

Iz Tokia poročajo „Lokalanzeigerju“: Oblegovalna armada pred Port Arturjem je po hudih bojih vzela grič Nirio. (Kje je ta grič, ni znano. Morda je to Sunsusan. — Op. ur.)

Erlunšan.

Iz Tokia poročajo 30. decembra: Po večmesečnih prizadevanjih se je Japoncem posrečilo, vzeti fort Erlunšan, najsevernejšo točko vzhodnih utrd. Seveda so Japonci trpeli velike izgube, ker so se borili Rusi z divjo obupnostjo. Nogi je sam osebno vodil čete k naskoku. Ker je Erlunšan, kot najsevernejša vzhodna utrdba, že tudi obenem najvzhodnejša severna utrdba, je to velikega pomena za ruske pozicije tudi na severni fronti. Sodi se, da bodo Rusi zapustili severne utrdbe ter se umaknili na drugo brambeno črto, kjer se bodo še hujše upirali. Ruski topovi so že obrabljeni.

30.000 Rusov prodrlo proti Tsienpu.

„Daily Mail“ poroča iz Tokija 31. decembra 1904.: Glasom poročil iz Njučvana je 30.000 Rusov prodrlo iz Tjenlina proti Tsienpu in Cabotentalenu. Oba kraja ležita 50 milj vzhodno od Mukdena, tako da se zdi, da hočejo Rusi pojačiti svoje levo krilo.

Nesloga med japonskimi generali.

„Temps“ poroča o neslogi med japonskimi poveljniki. Tako je bil pred kratkim odpoklican šef generalnega štaba v Mandžuriji Kodama, ker je imel vsak dan konflikte z maršalom Ojamo. Kodama je na glasu najboljše japonskega častnika.

Japonska ofenziva?

Iz Tokia poročajo, da je japonski vojni minister izrekel sledeče, besede: „Doslje smo bili prepočasni; odslej bo šlo hitreje.“ Sodi se, da pomenja to začetek nove japonske ofenzive.

Admiral Togo.

Iz Tokia poroča Reuterjev biro: Admiral Togo je prišel v Tokio, a je odklonil vsprejem v mestni hiši, češ, da ni pripraven čas za take ceremonije. Admiral porablja svoje tukajšnje bivanje v to, da se z admiralom Ho in Jamamoto ter z drugimi člani admiralskega štaba razgovarja o namerah, ki se imajo podvzeti v bodočih pomorskih bojih.

Rusko mnenje o Port Arturju.

Iz Mukdena poroča „Lokalanzeiger“: Neki general v Koropatkinovem glavnem stanu mi je dal zanimive informacije o Port Arturju, kjer je deloval dalje časa. Neverjetno je, da bi si bili Rusi zopet osvojili „203 m. grič“, ker nimajo nikakega interesa, da bi se razširjali svojo fronto. Od Japoncev vzeti Kikvanšan ni za nje posebne važnosti, ker leži nizko ter ima le malo odprtega prostora za streljanje. Za črto utrd se dviga še druga, zelo močna črta utrd, zgrajena že med oblego. General je potrdil, da posamezni forti lahko samostojno delujejo.

Prispevanje ujetih Rusov.

„Daily Telegraph“ poroča iz Sangaja: Ruski portarturski ujetniki poročajo, da sta dve tretjini mornarjev že padli. General Steselj je depimiran, drugi generali so pa že brezčutni.

Japonske operacije proti baltiškemu brodogradu.

Iz Londona poročajo, da je ondi javna tajnost, da se bodo operacije japonskega brodogradu obračale proti premogovnim ladjam. Izkušali jih bodo zajeti ali potopiti. Brez premogovnih ladij bi prišlo brodograd v hud položaj.

Gautschevo ministrstvo provizorično?

Dunajski poročevalec „Politike“ je imel pogovor z vplivnim češkim politikom, ki je dejal, da imenovanje grofa Bylandt-Rheidta za ministra notranjih zadev kaže, da bo Gautschevo ministrstvo provizorično in da bo odstopilo, ko izpolni svojo nalogo. Mogoče pa je tudi, da pozneje baron Gautsch notranje ministrstvo sam prevzame ter sestavi definitivno ministrstvo. Nemci pravijo, da bodo počakali kako stališče zavzame novo ministrstvo.

Dogodki na Ogrskem.

V Budimpešti bo kandidiralo pet ministrov in sicer Hieronymi, Nyiri, Tisza, Berzeviczy in dr. Plosz. Tisza je imel govor, v katerem je odklanjal načrt opozicije za prejembo poslovnika, češ, da bi bila tako še mogoča tehnična obstrukcija.

Katoliška ljudska stranka bo pri volitvah postopala solidarno z neodvisno stranko, z njo se pa ne združi v eno stranko.

Zvišanje civilne liste v Bolgariji.

Bolgarsko sobranje je zvišalo, dasi je poizkušala to preprečiti opozicija, knezu civilno listo za 200.000 frankov.

Nezadovoljni turški častniki

so nedavno v Urfi zasedli vladno poslopje, ker niso dobili že več mesecev plače. Guvernerja so imeli zaprtega en dan. Blagajniške uradnike so pretepli in sekvestrirali denar, ki je bil v blagajni.

Zopet atentat na Ruskem.

V bližini minskega kolodvora je bil razstreljen vlak, v katerem se je vozilo službeno osebje carjevo. Mnogo oseb je bilo mrtvih. Ne ve se še, ali je bil vlak napaden, ali je bila nesreča. V Minsk je nameraval potovati car.

Narodna šola pri Sv. Jakobu v Rožu.

Dragi rojaki!

Znana Vam je naša huda borba za našo slovensko šolo, znan tudi isti žalostni izid: ni je več, edine petrazredne slovenske šole na Koroškem! Zaslepljenost nekaterih domačinov; tuji nemški in laški, in žal tudi slovanski delavci, ki delajo predor skozi Karavanke, in Slovencem neprijazne šolske oblasti — vse to se je združilo proti naši slovenski šoli. Branili smo se z vsemi močmi, a takej premoči se nismo mogli ustaviti: naša slovenska šola je uničena, razdeljena v dva dela.

Hud udarec je to ne samo za Št. Jakob, ampak za vse koroške Slovence, ker s padcem naše šole se je vsem Slovincem na Koroškem za dolgo zopet odmaknilo upanje priboriti si slovensko šolo. Vendar nikakor ne obupavamo, ker iz razvalin naše šole vidimo dvigati se veliko lepšo, veliko boljšo in popolnejšo šolo: „Narodno šolo“ družbe sv. Cirila in Metoda.

Res je, da je „Nar. šola“ sedaj še le misel, a ta misel je tako krepko in povsod sprejeta s takim navdušenjem, da se bo gotovo uresničila. Domače ljudstvo se je kot edine ladje rešilke oklenilo z navdušenjem in s postrtvovalnostjo, ki preseza vsako pričakovanje! Družba sv. Cirila in Metoda je v odbovi seji dne 3. nov. 1904. odobrila to misel in je obljubila, da prevzame vzdrževanje šole, če jo sezidamo ter opravimo sami.

Za stavbo nove šole bo potrebnih najmanj 50.000 kron! — Pač velika svota, gotovo preveliko za nas koroške Slovence — ni pa prevelika za vse Slovence in bližnje nam brate Slovence!

„Ljubezen je dobrotljiva — ljubezen nikoli ne mine.“ Na to radodarno ljubezen se zanašamo i mi ter prosimo, nujno prosimo: Bratje rojaki, pomagajte nam sezidati „Narodno šolo“ v Št. Jakobu v Rožu, sezidati ladjo-rešilko koroškim Slovincem, ki se potapljam v tujem morju! — „Ne bomo še utonili, dokler bodo se ljubili sinji majke Slave“.

Franjo Kobenter, župan; Fr. Majer, načelnik šol. sveta; Matej Ražun, župnik.

Prispevke prejema: Matej Ražun, župnik, pošta: Št. Jakob v Rožu, Koroško.

Koroške novice.

k Slovenska zmaga. Pri zadnji občinski volitvi so Slovenci zmagali v dosedanji nemškutarski trdnjavi Svetni vasi v Rož. dolini v dveh razredih.

k Propadli smo Slovenci, kakor se glasi, v občini Gozdanje v vseh treh razredih. Upamo, da le začasno!

k Burjo s strašnim mrazom smo imeli na novega leta dan na Koroškem, da se vsakdo boji iz hiše.

Štajerske novice.

Laško. Pri obč. volitvah so izvoljeni v obč. odbor nemškutarski Slovenci se volitev niso udeležili.

Uboj. V Rogozi je ubil kočarjev sin Janez Friedel kočarjevega sina Schütza iz Skok. Pila sta toliko časa skupaj, da sta se v pijanosti skregala.

Mariborski okrajni zastop zabeleži v proračunu za l. 1905. dohodkov 126.155 kron, pokritja 70.345 kron, deficita 55.810 kron.

Nemško gospodarstvo. V Nemški Bistrici je pri obč. upravi tako obč. gospodarstvo, da je moral dež. odbor poseči vmes. Župan Dewaty tri leta dohodkov sploh ni upisoval. Blagajno je vodil sam in od l. 1898. ni pustil svojega delovanja nič preiskovati. Sedaj manjka 12.479 K 45 v. Tudi občinski les je „izginjal“.

Dnevne novice.

† Dr. Matija Prelesnik. V novoletni noči je prominul previden s sv. zakramenti v tukajšnjem Leonišču veleč. g. dr. Matija Prelesnik, studijski prefekt v semenišču. Bolehal je že delj časa, pred tremi tedni je šel v Leonišče iskat si ljubelega zdravja. Huda zlatenica in srčna hiba sta mu ugasili luč življenja. Rojen je bil 7. jan. l. 1872. v Dobropolju na Dolenjskem. Gimnazijske študije je dovršil v Ljubljani. Bil je vedno odličnjak in sicer vedno prvi v razredu. Bog mu je podaril lepe, velike darove. Že kot gimnazijec je kazal posebno spretnost v pisateljevanju v „Domačih vajah“, ki jim je bil kot osmošolec urednik. L. 1892. je dovršil maturo z odliko, nato je vstopil v ljubljansko bogoslovno semenišče, kjer se je marljivo bavil z bogoslovnimi študijami, pri tem pa ni zanemarjal peresa. Ves prosti čas je posvečeval pisateljevanju. Priča temu so razne povestice in pesmi, ki so jih prinašali „Pomladni glasi“. Kot bogoslovec četrtoletnik je pod imenom Bogdan Vened spisal dolgo epično pesem „Ženitev vojvode Ferdulfa“, ki jo je izdala Knezova knjižnica. Ta pesem je takrat vzbudila mnogo pozornosti in marsikdo je vprašal: „Kdo je ta Bogdan Vened?“ L. 1895. je bil posvečen v mašnika. Nato je šel za kapiteljskega vikarja v Novo mesto, kjer je ostal 3 leta. Kljub temu, da je imel mnogo službenih poslov, je v teh 3 letih dovršil 3 bogoslovne rigoroz v Gradcu. Da bi se še bolj spopolnil v bogoslovnih študijah, je l. 1899. odšel na Dunaj v višje duhovsko izobraževališče pri sv. Avguštinu, kjer je ostal eno leto. Tam je s hvalnim uspehom dovršil zadnji biblični rigoroz ter bil l. 1900. promoviran v doktorja bogoslovja. Ko se je povrnil v domovino, je bil imenovan semeniškim prefektom, kar je ostal do svoje smrti. Ves ta čas je z večine preživel v svoji sobi ter se bavil s pisateljevanjem. Ravno to, da se je premalo gibal, je še bolj upognilo njegovo že tako rahlo zdravje. Zadnja leta je bil sotrudnik raznim listom. V „Kat. Obzorniku“ je izdal tehtni zgodovinski spis „Protireformacija na Kranjskem“ in pa spis: „O katoliških redovih“. Zlasti vnet sotrudnik pa je bil „Dom in Svetu“. L. 1902. je izdal „Nesrečno zlato“. Potem je začel z globoko zamišljeno trilogijo. L. 1903. je izšel prvi del: „Naš stari greh“. Lani je izhajal drugi del: „V smrtni senci“. Za l. 1905. je pripravljval tretji del: „Veteta“. Še na postelji je spisal rokopis za drugo številko letošnjega letnika, a nemila smrt mu je iztrgala pero iz rok. Na slovenskem literarnem polju je zazijala nova vrzel... Dr. Matija Prelesnik je bil blaga duša, imel je dobro srce pa bistro glavo. Za slovenski narod škoda njegovega talenta. Sveti naj mu večna luč! Pokopan je bil danes popoldne.

Lažnjivih napadov mrgoli so botna „Narodova“ številka na zavode „Katoliškega tiskovnega društva“. „Narodni tiskarni“ se mora slabo goditi, ker potrebuje ta k e reklame. Mi „Narodu“ ne bomo sledili na to polje, solidno delo podjetij „Katoliškega tiskovnega društva“ bo najboljši odgovor. „Nar.“ le pomilujemo, da se vseda na limanice ljudem, ki v fantaziji vidijo tiste dobičke, o katerih „Narod“ piše. Če se hoče „Narod“ še dalje smešiti s takimi bedarijami, je to njegova stvar. Vzroke „Narodove“ gonje pa pojasnimo. Potem se bo videlo, k d o je — umazan in podel!

Zob za zob. Na znani sklep občinskega sveta mariborskega naj bi odgovorili vsi štajerski Slovenci s tem, da bi vendar enkrat odpravili vse javne napise v blaženi nemščini, katerih še toliko vidimo po slovenskih krajih. Nekateri so tako spake drani, da se mora vsak izobraženec ali smejeti ali pa pomilovati njih lastnike. Ne potrební pa so vsi, večinoma znamenje ne-

vednosti. Trgovci, gostilničarji, in drugi obrtniki in rokodelci po slovenskih krajih, nabavite si samo slovenske napise! Ne bodi vam žal za par kronic, ki jih žrtvujete v ta namen Slovenski stvari pa s tem mnogo koristite. Občine naj bi oskrbele ob cestah samo slovenske kažipote. Vsak človek, zlasti tujec in popotnik, sodi slovensko domovino po teh zunanostih. Naj bi se pa tudi gledalo na to, da bodo vsi napisi sestavljeni v pravilni slovenščini Nemci nam odpirajo oči!

— Mokronoško učiteljstvo priredi dne 6. prosinca veselico v prid šolarske kuhinje. Na vzporedu sta dve dramski sliki „Proti domu“ in „Božični večer“ ter „Božično drevo“, slavonspev z deklamacijami. Veselica bo v gostilni „Pri stari pošti“ in se začne ob 4. uri popoldne. Vstopnina: Sedeži po 1 K in 80 h, stojšča po 40 h. Preplačila se z ozirom na blagi namen hvaležno sprejmejo. Prijatelji mladine, pridite v obilnem številu!

— V deželni bolnišnici je izpraznjeno volontersko mesto z adjutom letnih 600 kron. Doktorji medicine, ki reflektujejo na to mesto, naj vložijo svoje prošnje do 25. januarja 1905 pri vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov.

— V konkurzu je trgovec Stefan Novak v Jamu pri Žužemberku.

— Cesarjevič Rudolfova jama v Divači je prisla v upravo tržaške podružnice „Slov. plan. društva“.

— Umor v Trstu. V Trstu so aretirali morilca Karola H. foauerja, 19 letnega Frana Pobega. V Pobegovem stanovanju so našli okrvavljeno kladivo in okrvavljeno srajco.

— Trgovsko šolo bodo ustanovili v Gorici. Država bo prispevala z večjo svoto. Ali bo samo laška?

— Mestna mesnica v Gorici? V seji mestnega sveta so določili 1000 K za otvoritev mestne mesnice, ako še enkratni poizkusi ne pripravijo mesarjev do tega, da bi znižali ceno mesu.

— Dar. Blag. gosp. A. Gassner, tovarnar v Trzinu, je tamošnjemu društvu sv. Jožefa daroval 200 kron. Društvo se mu iskreno zahvaljuje.

— Iz Kranjske gore se nam piše: Ponočni nemiri so vedno pogostejši. Tako je bilo tudi na sveti večer; celo drugo jutro so razgrajali pred neko gostilno. Ali bi ne hotelo sl. županstvo malo bolj strogo paziti na gostilne, ki imajo odprto čez uro?

— Defravdanta Bertolija so aretirali na Reki. Svota, ki jo je poneveril, znaša 150.000 K.

— Poročil se je g. Franc Molja, učitelj v Dobravljah z gospodično Ivanko Plesovo iz znane slovenske rodbine v Devinu.

— Umrla je v Gorici Stefanija Strosser, kandidatinja IV. tečaja ondotnega učiteljšča.

— Vlak v plamenu. Iz Zemuna poročajo, da je 22. t. m. pri Franjinem dolu prišel goreti železniški voz III. razreda, ki je bil poln potnikov. Vlak se je takoj ustavil. Potniki so se rešili.

— In zopet šole! Ministrstvo je dalo tržaškemu ženskemu liceju v šolskih letih 1904—1907 pravico, obdrževati izkušnje iz mature in dajati izpričevala, enakovredna onim državnih šol. Tako dobé v Trstu žensko laško učiteljšče z enakimi pravicami onega v Gorici, a Slovenci nimamo niti slovenske ljudske šole!

— Pri nas in v Italiji. V Italiji so bile demonstracije proti Avstriji. Iz raznih strani Italije prihajajo sedaj poročila, kako so bili toženi v Italiji oni, ki so demonstrirali proti Avstriji — a bili so vsi oproščeni od italijanskih sodnikov. Kaj se je pa zgodilo pri nas z onimi, ki so demonstrirali proti zavratnemu italijanskemu bodalcu? Prenapojenost naše naših ljudij so nam na to vprašanje odgovarjale!

— Pijanec tat. Jurij Rogelj, bivši pekovski pomočnik in postopač iz Spod. Bernika je nepoboljšljiv. Vsega skupaj je bil že 26 krat kaznovan, med tem 4krat zaradi hudodelstva in enkrat radi prestopka tatvine. Bil je vsled alkoholizma že opetovano v blaznici, a izkazalo se je, da je prekanjen simulant. Zdravniki so izdali svoje mnenje, da je obdolženec vse mu očitane tatvine izvel tako spretno in s tako sigurnostjo, da se je gotovo zavedel svojega kaznjivega dejanja. Delal se je tudi gluho-nemega, znal je spretno prodati ukradene reči, denar je pa zapil. Zadnje kazni 14 mesecev težke je prejel zaradi tatvine v Gradišču, potem so ga odgnali v pristojno občino Cerklje. Toda kmalu je zapustil ta kraj, se klatil meseca julija po Ljubljani, izvršil tu neko tatvino, a ga niso mogli kaznovati, ker je to storil v pijanosti. Koncem meseca avgusta je prišel Rogelj zopet v Cerklje. Tu je delal nekaj časa pri po-

sestniku Jožetu Zlebirju, kateremu je izmaknil nekaj žganja, 20 jarc in suknjo. Še tisti dan je sosedu Janezu Maležu vzel celo obleko, vredno 32 K ter še druge obleke in perila v skupni vrednosti 52 K, hleb kruha in vrečo. Te ukradene reči je še tisti večer ponudil na prodaj nekemu Plevelu, potem je pa izginil. Sele 26. septembra ga je zasaulil v gleisdorfskem okraju orožnik, ker je bil na sumu, da je tudi tu izvršil več tatvin, katerih Rogelj ne taji, zagovarja se le s tem, da je bil vedno pijan. Sodni dvor ga je zaradi teh dokazanih tatvin obsodil na dve leti težke ječe, potem ga bodo izročili v prisilno delavnico.

— **Tržaški porotniki.** Camber ni imel posebne sreče pred tržaškimi porotniki, kadar so ga vlačili Lahi na zatožno klop. Pred tržaške porotnike pozval ga je tudi vodja jugoslovanskih socialnih demokratov g. Kopač, a Camber je bil oproščen. — Dr. Stanič poklical je pred tržaške porotnike odgovornega urednika laškega soc. dem. lista „Il Lavoratore“, Pitonija, kjer naj bi dobil zadoščenje za razžaljeno čast; — Pitonij je bil oproščen. — Nadalje je poklical dr. Stanič urednika in lastnika lista „Il Gazzettino“ pred tržaške porotnike, kjer naj bi dobil zadoščenje, a razprava je bila prenešana, da se zaslišijo nove priče. A že pri prvi razpravi slikal je „Il Gazzettino“ branitelj dr. Staniča kot nasprotnika Italijanom.

— **Podporno društvo za slov. visokošolce na Dunaju** je razposlalo 16letno poročilo za šolsko leto 1903/4. Dohodkov je imelo društvo 5719 16 K, stroškov pa 5784 31 K. Podpiranih je bilo 80 dijakov. — V 16 letih je društvo razdelilo 47546 42 K. Vsa društvena imovina znaša 18975 49 K. Poročilo med drugim navaja, da je prošnja vsako leto več, dohodkov pa manj. Odbor iskreno zahvaljuje vse podpornike, posebno pa tiste denarne zavode, ki se društva spominjajo z letnimi prispevki. Z hvali odbor dodaja prošnjo, naj društvu ostanejo zvesti vsi dosežani dobrotniki, in izraža nado, da se pridruživajo še novi.

— **Iz mlekarstvih in sirarskih zadrug.** Z Notranjskega se nam poroča: V spodbudo našim kmetovalcem po deželi, ki se pečajo z govedorejo, vam poročam, da se mlekarke zadruge in sirarnice prav dobro obnesejo, če so osnovane na praktični podlagi in dobro urejene. Evo dokaza: Z malimi sredstvi se je pričela n. pr. mlekarška zadruga in sirarnica v Rovtahn nad Logatecem, ravno tako mlekarica v Dol. Logatcu, a danes imata obe živahen promet. Rovtarska mlekarica in sirarska zadruga producira na dan do 600 litrov mleka ter veliko množino sira, kar vpošlje glavni mlekarici v Dol. Logatec v daljno razpečanje, zadnja pa razpošilja blago dalje po železnici na vse kraje. Dotični kmetovalci pa potegnejo ob mesecu lepe svote denarja. In vendar je trud pri vsem tem delu razmeroma majhen!

— **Iz vipavske doline.** „Narod“ je doživel tekem enega tedna nesramno napad Marijine družbe sploh, goško družbo pa še posebej. Sodimo, da dopisuje v „Narod“ znani človek, ki je svoj čas razupil svoje goške rojake po vsem slovenskem svetu kot razbojnika in tolovaja. Za mnoge dobrote je hvaležen s tem, da blati duhovnike in pljuje v skledo, iz katere je zajemal, da je postal „učen in inteligenten“. Toda k stvari. Dopisnik omenja, da je neka „odlična članica“ M. družbe sleparila, in kliče: „M. družb reši nas gospod!“ Vprašamo dopisnika: Ali je v vaših vrstah samo čisto zlato? Glede nadaljnjih dveh slučajev pribijemo, da je bilo „K. slov. izob društvo“ na Gočah ustanovljeno dne 25. okt. 1903. Kako je torej mogel „neki posestnik“ že meseca maja 1902. videti „nekega člana“ tako, kakor ga opisuje „Narod“? Da ga le sram ni, ker tako laže! „Narodu“ pa le čestitamo, da ima take „zanesljive“ dopisnike, ki streljajo kozle na luni. — Pameten človek more le pomilovati glasilo slovenskih nemškutarjev.

— **Samoumor v zdravnikovi čakalnici.** V Trstu se je v čakalnici primarija dr. Canestrija zastupila radi neravnosti iz službe odpuščena 31letna streljajka Gilda Castiglioni.

— **Gorčična omaka.** Kdor potrebuje dobre hrvaške naravne muštarde ali gorčične omake (senf) domačega pridelka, nase obrne na Antona Kogojja v Samobju na Hrvaškem.

— **Za zagrebškega podžupana** je izvoljen Mažaron dr. F. Šaj

Književnost in umetnost.

* **Slovensko gledališče.** V petek so igrali „Pot okoli zemlje v 80 dneih“, dramatisirano Vernejevo pripovedko. Igra zahteva veliko dekoracij in reči moramo, da to pot slovenska intendantca ni štedila; kostumi in dekoracije so bile lepe. Igralo se je srednje dobro. Gospod Dragutinović (Phileas Fogg) je igral izborni; tudi Archibald Corsican je še dokaj dobro pogodil svojega modernega Amerikanca. Gospod Verovšek je deloma pogodil detektiva. Z gđo Noskovo in Vugrinčičevo smo bili zadovoljni. Gospod Ambrož

pa, posebno v peti sliki kot sodni uradnik, ni podal s svojo igro drugega, kot karikaturu. Gospod Boleška kot Passepartout je bil v celoti prav dober, samo nekaj bi mu svetovali. Njegova vloga je že itak dovolj komična in naj ne napravlja svojih lastnih dovtipov: „Krasno je kot v hotel Union; jej, jej, kako herzig.“ Gospod Boleška mora računati v prihodnje tudi na „negalerijo“. Potem pa igralec ne sme nikdar izgubiti resnosti in naravnost smešno je, če bukne komik sredi svojih šal v smeh. V celoti pa smo bili zadovoljni s Passepartoutom, kakor tudi z gđo. Bergantovo. Gledališče je bilo razprodano.

Iz slovanskega sveta.

sl **Češki otroci v Pragi češkim otrokom v Sumavi.** Zasebna družba požrtvovalnih dam združenih okoli češko-slovanskega pensionata v Pragi je nabrala iz otroških prispevkov toliko darov, da se je moglo poslati devet polnih zabojev z raznimi darovi revnim otrokom čeških šol v Budiejevicah, Dobřanah, Krumlovu in Nyřanah. Enako število zabojev se je poslalo tudi v druge kraje. Ta lep čin čeških otrok je gotovo posnemanja vreden.

sl **Furor teutonicus.** Kapelan Miklik v Koldštinu na Moravskem je pred nedavnim poročil v tamošnji cerkvi češka zaročenca v češkem jeziku. Nemški obč. zastop pa je zatožil duhovnika radi tega groznega hudodelstva pri patronu župnije, knezu Liechtensteinu in olomuškemu ordinariatu; sklical je tudi javen protesten shod, ki je bil poprej uradno prepovedan, a pozneje dovoljen. Na shodu sta govorila poslanec Wolf in protestantski pastor Günther; sprejela se je ostra rezolucija, ki dela ravno tako, kakor cela akcija nemški kulturi — velikansko čast.

sl **Aleksandra Nikolajevna.** Pred kratkim je nenadoma umrla v Peterburgu soproga kneza Mihajla Ivanoviča Šilkova, ministra za promet in trgovino. Z njeno smrtjo je izgubil Peterburg svojo prvo gospo. Aleksandra Nikolajevna ni bila svojemu možu le ljubezniva soproga, ampak tudi zvesta tovarišica v borbi življenja in desna roka v njegovem poklicu. Življenje ministra Ivanoviča Šilkova je že za ruske običaje nekoliko nenavadno. Že kot mlad častnik je potrošil vse svoje premoženje ter je moral vsled tega zapustiti službo. Sedaj so prišli zanj dnevi ljute bede in hudega siromaštva; a s svojo železno voljo ni podlegel, ampak vedno marljivo delal, dokler ni dosegel časti ministra. Bil je železniški delavec v Ameriki, delavec v Angliji ter strojar v Rusiji. Pozneje je postal načelnik prometne uprave na železnici Kursk-Kijev. Potem je bil 15 let vrhovni načelnik vsega prometa v Rusiji. Sibirski železnica je njegovo delo. Povsod pa ga je spremljala in podpirala verna njegova tovarišica in šele pred malo časa sta bila dvakrat skupaj pri Bajkalskem jezeru.

sl **Bojkot čeških obrtnikov v pomembnem mestu.** „Hlas Národa“ piše: Pred božičnimi prazniki je objavil list „Trautenauer Zeitung“ popoln imenik čeških rokodelcev, obrtnikov in uradnikov v Trutnovu, ki pošiljajo svojo deco v tamošnje češko javno šolo. List je naglašal bojkot proti tem staršem, pozivljajoč vse poštene Nemce, da bi pri teh obrtnikih ničesar pred Božičem ne kupili. Značilno je, da je trutnovski šolski urad izročil uredništvu omenjenega lista imenik čeških staršev, ki pošiljajo svoje otroke v češko šolo. Dotična številka lista ni bila zaplenjena.

Ljubljanske novice.

lj **Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov** je priredilo novega leta večer svojim članom in prijateljem noveletnico, ki je prav dobro uspeła. Prostorna dvorana je bila natlačeno polna. Vidi se, da se občinstvo čimdalje bolj zanimala za to velevažno društvo. Saj pa vrli društveniki tudi zaslužijo pozornost, ki se jim izkazuje. Vselej se vrača občinstvo zadovoljno in veselo iz društvenih prostorov, kjer se mu nudi toliko poštene zabave in pouka. Pravi ponos društva je njegov pevski zbor, ki je, kakor vselej, tudi sinoči prav častno rešil svojo nalogo. Posebno smo občudovali kreпки in obsežni glas b. Bukšeka, ki je s svojim bariton samosplovom naravnost očaral občinstvo. Burno pohvalo je žel tudi gosp. Bajde s svojim tenor-samospevom; z globokim čuvstvom in zvoničnim prijetnim glasom se je prikupil občinstvu. Sicer pa čast celemu pevskemu zboru in njegovemu neumornemu pevovodji, gospodu Sahsu. Ko so pevci odpeli, je društveni predsednik g. Alojzij Stroj v prisrčnih ljubeznivih besedah voščil vsem navzočim srečno in veselo novo leto. Nato je sledil igrokaz v treh dejanjih „V božični noči.“ Tudi ta zadnja točka se je prav dobro posrečila. Vsi igralci so prav dobro pogodili svoje vloge, nekateri igrajo, kakor bi bili doma na odru. Posebej omenimo g. T o -

mažiča, ki je res spretno igral vlogo glavnega junaka, in g. Vrančič, ki je, kakor vedno, tudi to pot mojstrsko nastopil. Gospod Vrančič je rojen igralec. Želimo vrlému društvu srečno in veselo novo leto. Naj raste, naj se krepi, naj se razcvita!

lj **Samoumor?** Pod tem naslovom smo v soboto poročali, da je Helena Suhadobnik, delavka v tobačni tovarni, stanujoča na Karolinski zemlji št. 20, pisala svojemu možu, da pojde v Ljubljano, ker jo delžijo neke goljufije. Sedaj se nam poroča, da je Suhadobnikova res pustila doma svojemu možu pismo, v kojem pravi, da se bode usmrtila. Suhadobnikovi so namreč dajale delavke v tobačni tovarni prihranjeni denar, da bi ga naložila v hranilnico. Suhadobnik je to zaupanje svojih sodelavk zlorabljala in baje denar zase porabila. Oškodovane so Franciška Drapek za 208 kron, Franciška Kunc za 154 kron, Terezija Cankar za 208 kron, Ivana Bolta 104 krone, Marija Sušnik za 104 krone in Terezija Jager za 44 kron. Ko so Suhadobnikove oškodovanke v petek vprašale za hranilnične knjižice, jim je ta rekla, da jih je izgubila, v soboto je pa potem pobegnila. Siroj se novice, da je Suhadobnikova skočila v Ljubljano, kar pa najbrže ne bo verjetno. Mi se le čudimo, da so nekatere delavke v tobačni tovarni tako lahkomišljene, da dajejo spravljati svoj težko prisluženi in pristradani denar kar tako meni nič tebi nič drugim osebam, naj ga iste nalože v hranilnico. Se bolj neumljivo je pa to, da se potem posamezne delavke v posameznih slučajih ne prepričajo, je-li denar v resnici naložen ali ne. Toliko drugim delavkam v svarilo.

lj **V Ameriko jih niso pustili.** Iz Amerike se je včeraj pripeljalo 44 oseb, večinoma Hrvatov in Črnogorcev, ki so bili poslani iz New-Yorka nazaj, ker so bili nekateri prestari, nekateri pa preslabotni.

lj **Umrla** je Ana Weiss, ognjičarjeva žena, 29 let, Dunajska cesta 58, mrzlica ob porodu. — Aleksander Justin, vrtnar, 45 let, Marije Terezije cesta 11, jetika. — Emilija Klaič, narednikova hči, 5 in pol meseca, Metelkove ulice 2.

lj **Občinski svet** ima jutri, v torek, ob 5. uri popoldne nadaljevanje svoje seje.

lj **Žrebanje ljubljanskih srečk.** Danes dopoldne se je vršilo v prostorih mestne blagajne 40. žrebanje srečk ljubljanskega loterijskega posojila V navzočnosti posebne komisije in c. kr. notarja Planta na se je konstatiralo, da je kolo, v katerem se nahajajo številke, pravilno zapечатeno in zaklenjeno. V komisiji sta bila razven župana Hribarja še obč. svet. Lenčec in dr. Starč. Številke je jemal iz kolesa deček-sirota Josip Kavšek iz Marijanišča. Glavni dobitnik v znesku 40.000 kron je dobila srečka številka 46.506; nadalje je dobila srečka številka 44.911 4000 kron, srečke številke 335, 22.352, 46.335, 49.837 in 52.446 pa po 1000 kron. Izžrebanih je bilo nadalje še 593 srečk, katerim pripadajo dobitki po 60 kron.

lj **Burja ni pustila vlaka naprej.** Brzovlak, ki prihaja v Ljubljano ob pol 12. uri dopoldne, je imel poldrugo uro zamude vsled silne burje na Krasu.

lj **Slovensko gledališče.** Jutri opera „Onjegin“.

lj **Nepoštena služkinja.** K. Gobec 17 let stara, je bila za natakario pri Remčevih na Marije Terezije cesti. Predno je ostavila službo, snela je s klina črno bluzo, gorenje krilo in vzela še 2 žlici. Policija jo je prišla na tukajšnjem kolodvoru, ko se je ravno hotela odpeljati domov v Gor. Ponikvo. Obtoženka je v preiskavi povedala da je krilo za 2 K prodala. Sodišče jo je obsodilo na 3 tedne ječe.

lj **Ustanove za mešč. otroke.** Za razpisano Primož Auerjevo ustanovo za meščanske otroke v znesku letnih 105 K se ni oglasil nobeden prosilec, ki bi bil po ustanovnem pismu opravičen jo živati. Vsled tega se ta ustanova po naročilu c. kr. dež. vlade v Ljubljani z dne 4. t. m., št. 21.782, vnovič razpisuje v podelitev s pripomnijo, da imajo pravico do nje otroci ubogih meščanov ljubljanskih, pred vsem sorodniki ustanovnika in otroci ubogih izdelovalcev vlasul, ki se nameravajo učiti in izučiti kakega obrta ali rokodelstva. S potrebnimi dokazili opremljene prošnje za podelitev te ustanove vlagati je do 15. januarja 1905 pri mestnem magistratu v Ljubljani.

Razne stvari.

Najnovejše.

Uporkaznjencev. V Folsomu v Kaliforniji se je uprlo 300 kaznjencev. Straže so ustrelile 7 kaznjencev. Nato so se kaznjenci udali. En paznik je ubit — 88 milijonov kron izgube so imeli te dni v Londonu vsled goste megle. — Ljubosumna starka. V ubožni bolnici v Landshutu na Bavarskem se je poiz-

kušala obesiti 76letna starka, ker je bila ljubosumna na svojega 80 let starega moža.

Novoletne čestitke vladarjev. Pariški tiskarji so poslali na predsednika Loubeta prošnjo, naj to leto ne odstopi od običajne čestitenja s poseticami, ker bi s tem trpelo tiskarstvo znatno škodo. Povodom tega prinaša „Figaro“ vest, iz katere je razvideti, da potrebuje angleški kralj za čestitanje k novemu letu več sto tisoč posetic, predsednik Loubet več desetisoč, a za njim pridejo ruski car, nemški cesar, avstrijski cesar. Zadnja dva rabita znatno manj. Za njim prideta italijanski in španski kralj.

Železniški čuvaji v pragozdih. Težavna in utrudljiva je res služba naših železniških čuvajev, vendar, ako pogledamo nevarnosti, ki so v zvezi z dolžnostimi železniških čuvajev v afriških in azijskih puščavah in pragozdih, vidimo, da se jim v primeri s temi reveži še dobro godi. Na gotovih afriških železnicaših se danes ni nič nenavadnega, da nosoročji ali druge večje zveri napadajo vlake ali postaje. Neki telegrafist na železnici Uganda je pri svojem povratku na postajo našel, da se je postajenačelnik z vsem osebnim zabarikadiral v neki lopi iz strahu pred dvema lačnima levoma, ki sta se postavila na železniški tir čndi rjoveč hodila semintja. Hitro je brzojavil na drugo postajo ter izprosil navodil. Toda predno so ta prišla, sta oba leva izginila, ki sta se menda že naveličala čakati. Dotični postajenačelnik je pa najbrže od istega časa skrbel tudi za zadostno množino orožja. Pod pritiskom enakih razmer delajo v onih krajih Azije, kjer živi tiger, tudi posebne čuvajnice, za obrambo proti tem zverinam; to so nekatere kamenite omare, ki so kakor kletke. Kako predrzni so tigri ob železnici Madras, se vidi iz tega, da mnogokrat pridejo celo blizu postaj v velikanski strah potnikov in uradnikov.

Dobrodelnost soc. demok.

„Arbeiter Zeitung“ je objavila izkaz darov. L. 1901 so soc. demokrati darovali grevnicam 0— K, l. 1902 pa 3870 K, l. 1903 celih 2412 K, skupaj za tri leta 6282 K. Bolnišnici v Allandu l. 1903 8 K, za oskrbovanje bolnikov 20 K l. 1903, ostalim po ponesrečenih rudarjih 220 K l. 1903, za osebe brez stanovanja l. 1902 3126 K. Revnim šolskim otrokom so l. 1902 dali 420 K, l. 1903 K 4250. Sploh so toraj v treh letih za dobrodelne namene dali 19780 K! Prav je imel dr. Lueger, da soc. demokratov v nobenem mestnem uradu in službi na Dunaju ne trpi. Ti ljudje so pri vsem tem še toliko predrzni, da napadajo katoliško cerkev in njene dobrodelne pravice.

Papež upnik italijansk. kraljevstva. „Civiltà cattolica“ je priobčila članek o dotaciji, katero je italijanska vlada določila s takozvanim garancijskim zakonom 13. maja 1871. za cerkvene potrebešine apostolske stolice V zadnjem času so trdili razni listi, da je postala ta dotacija brezpomembna, ker so papeži skozi 30 let odklanjali to dotacijo. Zakonito je določeno, da ugasnejo postavke v državni knjigi za dolgove, ako nihče ne zahteva dotičnega denarja, v dobi tridesetih let. Leta 1871. je italijanska zbornica nakazala za apostolsko stolico letno 3,225.000 frankov. Ta svota je bila določena v oni visočini, katere je bila v nekdanji papeževi državi določena za vzdrževanje Vatikana in pa vatikanskih uradnikov. Res je sicer, da nista Pij IX. in Leon XIII. nikdar dobila od te svote najmanjšega vinarja. A „Civiltà cattolica“ dokazuje, da ni ugasnila pravica papežev zahtevati l. 1871. določene dotacije, kakor ugasne ta pravica pri drugih javnih državnih dolgeh. Dotacija je bila določena s samostojnim zakonom, katerega je potrdil kralj. To dokazujejo razne listine in pa razsodbe najvišjih italijanskih sodnij. Če bi papež zahteval danes ali jutri, naj mu država izplača dotacijo, bi morala izplačati 109 milijonov frankov. Ta svota, obrestovanja s 5 % bi dajala letno rento 5,482.500 frankov, h kateri svoti bi se morala še prišteti letna dotacija 3,225.000 frankov. Dejstvo je, da je Italija dolžna apostolski stolici nad sto milijonov frankov.

Najstarejša podoba Marijina. iz II. stoletja je v katakombi sv. Priscile v Rimu Dne 12. t. m. so pri tej podobi priredili pobožnost s procesijo po katakombah.

108 let star. Te dni je umrl na Pruskem bivši zdravnik, dr. Čipnevskij, doma iz Varšave. Medicino je studiral do svojega 30. leta, bil potem 18 let kot politični kaznjenc v Sibiriji, kjer je moral opravljati prisilna dela. — Kasneje je smel opravljati tudi zdravniško prakso. Pred 3 leti je prišel na Prusko. Zapustil je 200.000 rubljev.

Odkrit zločin. V Penafloiru pri Seville na Španskem je našla policija v nekem vrtu šest trupel od ljudi, ki jih je posestnik dotičnega vrta umoril ter oropal. Upajo, da najdejo še več trupel. V vrtnem paviljonu je bila tudi nekaka igralna luknja. Posestnik je brez sledu izginil. Njegovo ženo in sinove, ki so na sumu, da so sokrivci, so prijeli. Zadeva vzbuja veliko pozornost. Vlada bo postavila zato posebnega senika.

Romanje v Jeruzalem. Začetkom marca leta 1905. se bo priredil romarski vlak iz Avstrije v Jeruzalem. V te svrhe je osnovan na Dunaju odbor kateremu načeljuje prošt dr. Landsteiner iz Nikolsburga. Nameravana je vožnja preko Ogrske, Srbije, v Carigrad, odtod po morju v Smirno, Beirut, Damask in od Haife po kopnem preko Nazareta v Jeruzalem. Nazaj pa se vrnejo romarji preko Egipta, Sicilije v Rim (avdicenja pri sv. očetu) in odtod domov. Cena za vožnjo in hrano v prvem razredu 1600 kron, v drugem razredu 1275 kron, v tretjem razredu 660 kron. Potovanje traja približno 40 dni. Udeležitev treba prijaviti vsaj do 25. januarja. Podrobnejša pojasnila daje odbor (Jerusalem Pilger-Comité, Wien, V., 1, Matzleinsdorferstrasse 19). Ravnotam se dobé programi zastoj.

Ugrabljeni ženin. V vasi Winnigen se je hotel neki 60letni posestnik poročiti s 35letno nevesto. Vse je bilo že pripravljeno, da se srečna dvojica odpelje k poroki v cerkev. Tu se pripelje pred hišo voz. Srečnega ženina so poklicali vun in tu so ga čakali njegovi trije odrasli sinovi. Očeta so prijeli in posadili v svoj voz ter se hitro odpeljali. Nevesta in svatje so zaman čakali ženina, katerega so sinovi na ta način rešili zakonskega jarma.

Prvi zemljevid Nemčije in Avstrije je dal natisniti nemški kardinal Nikolaj Krebs v Cursanus l. 1491. Britski muzej v Londonu hrani en izvod tega zemljevida.

Svatba po telefonu pri kateri je bil poročujoči duhovnik 300 milj oddaljen od poročencev, se je vršila v državi Newyork. Pastor in ena priča sta bila v enem mestu, poročenca pa v drugem. Vsi udeleženci so poslušali pri telefonu ter so si ohranili dotična „poslušala“ za spomin. Slavnost je trajala 8 minut. Vsi so dobro slišali. Te vrste poroka v Ameriki ni bila prva in tudi ne bo zadnja.

Rod velikanov v Grönlandiji. Iz Filadelfije poročajo: Kapitan Kristijan Jensen ladje „Silicon“, ki se je vrnila iz Ledenege morja, poroča o velikanih, ki jih je videl na južno-zahodni strani Grönlandije. Najmanjši med njimi so bili sedem, največji pa devet čevljev visoki. Barve so bili bakreno-rjave, kakor severo ameriški Indijanci, katerim so tudi v bistvu podobni. Z raznimi znaki so dali na znanje, da so jih prignali na obalo veliki viharji v notranjosti dežele. Dansko prebivalstvo Grönlandije meni, da so ti velikani Eskimovcem že dolgo znani.

V l. 1905. je 53 nedelj in 15 praznikov, skupno torej 68 dela prostih dni. Razven novega leta ne bo nobenega praznika na nedeljo. V prihodnjem Božiču bodo trije prazniki skupaj. Predpust bo dolg 60 dni. Nemci bodo letos se spominjali stoletnice Schillerjeve smrti, Solnogračani pa stoletnice, odkar je Solnograška pripadla Avstriji.

Darovi.

Družbi sv. Cirila in Metod a so od 1. do 30. novembra 1904 poslali prispevke in darila p. n. gg. in društva: Upravništvo „Slov. Naroda“ 132 K 30 h; upravništvo „Slovenca“ 168 K 35 h; županstvo Jesenice na Gorenjskem 50 kron; podružnice: za Pliberk in okolico 25 K; za Žužemberk in okolico 38 K 80 h; za Pokrče in okolico 20 K; v Žalcu dobiček veselice 50 K; v St. Jurju ob južni želez. 37 K 30 h; ženska za Sv. Lovrenc in okolico 134 K; v Veliki Pirešici 4 K; moška v Idriji 34 K; ženska v Ribnici 150 K; društva: posojilnica za Stari trg-Lož in sosedstvo 20 K; posojilnica v Cerknici 20 K; hranilnica in posojilnica v Biljah 10 kron; Mohorjani: v Polzeli 14 K; na Vranskem 21 K; v Balujah 8 K; v Črešnjicah 10 K; na Paki 5 K; v Šmarju pri Kopru 3 K; v Bilzovcu 8 K; v Trstu 84 K; v Mengšu 12 K 40 h; v Podgorju 3 K; v Ljutomeru 15 K; pri Sv. Lovrencu 4 K; v Brezovici 5 K; v Zelenikih 15 K 40 h; v Polkovem Gradcu 8 K; v Logatcu 8 kron. Tvrška Ivan Perdan prispevek od prodaje družbinih vžgalic 1000 K; tvrška Ivan Jebačin na račun prispevka od prodaje družbine kave 744 K 50 h; tvrška Henrik Franck in sinovi 300 K; tarokist v kavarni „Evropa“ 84 h; Aleks. Hudovernik 8 K; gdđ. Ana Hrenova 100 K; Andrej Podhostnik 10 K; Andrej Wieser 10 K; Fran Lunder zbirko Martinovega večera v Metliki 15 K; Neimenovani mesto čestitke odlikovanemu prvomostniku — njegov učenec pred 30 leti — 10 K; dr. Fran Jankovič po g. Lasbacher in Ogradi, ob priliki godovanja zlatomašnika Martina Kragla nabranih 25 K 30 h; Neimenovani povodom 25letnice 100 K. Za „narodni kolek“ 64 K 50 h; za mladinske spise 8 K 50 h; za družbin koledar 1872 K 28 h.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metod a v Ljubljani.

Poslani našemu uredništvu: Katoliškemu društvu rokodelskih pomočnikov v Ljubljani je daroval neimenovan dobrotnik 400 K,

za profes. J. Gnjezdovo ustanovo za rokodelske pomočnike je daroval isti velikodušni dobrotnik 100 K. Ko društvo izreka iskreno zahvalo plemenitemu dobrotniku, ki noče biti imenovan, prosí, da bi se ga o novem letu z dobrotnimi darovi spominjali tudi drugi prijatelji in dobrotniki.

Za „Družbo sv. Cirila in Metod a“. G. kaplan Hybašek v Kranju 30 K kot odkupnino novoletnih voščil. — Dar Mohorjanov v Gornjem gradu 5 K.

Za družbo sv. Cirila in Metod a: Povodom pristopa k društvu „Straži“ Antonija in Marija Vajaga 3 K in Fr. R. kot božični dar 2 K. — G. M. Lovšin dar Dobrovskih Mohorjanov 5 K. — Gosp. M. Meško v Kapeli, dar Mohorjanov 10 K.

Telefonska in brzojavna poročila.
Najnovejše vesti a bojih
pred Port Arturjem.

Steselj se je udal?

London, 2. januarja. (Kor. ur.) Reuterjev urad poroča iz Tokia, da se Japonci včeraj zasedli utrdbo Vental. Nogiporoča, da je dobil od Steslja pismo v zadevi predaje Port Arturja.

London, 2. januarja. Uradno se poroča iz Tokia, da so sovražnosti pred Port Arturjem ustavljene. Ruski in japonski častniki so se sešli, da se posvetojuje o predaji trdnjave.

Tokio, 2. jan. Nogi je dobil od Steslja pismo, v katerem mu javlja, da je sedaj vsak nadaljni odpor brezuspešen.

Tokio, 2. jan. Mikado je pooblastil Nogio, naj izreče priznanju Steslju in njegovi posadki za junaški napor. Ruski posadki bodo od japonske strani izkazane vse časti.

London, 2. jan. Ravno kar došla poročila javljajo, da je prodaja Port Arturja sklenjena stvar.

London, 2. jan. (Reut. urad.) Pogajanja za predajo trdnjave so se med častniki japonskega in ruskega generalnega štaba vršila danes opoldne. Pogoji so sprejeti.

Rihenberga, 2. jan. Sinoči je umrl župnik Andrej Brezovšček.

Dunaj, 2. jan. (K. u.) Cesar je danes dopoldne zaprisegel ministrskega predsednika Gautscha.

Dunaj, 2. januarja. Min. predsednik Gautsch je danes konferiral s Hartlom in Goluchovskim, dr. Grossom in nekaterimi drugimi politiki. Brzojavnim potom je povabil na Dunaj na pogovor dr. Erlerja in dr. Derschatto ter nekaj drugih vplivnejših politikov.

Lvov, 2. jan. Strankarski shod Rusinov je pozval rusinske poslance naj v dež. in drž. zboru nastopijo z najostrejšimi parlamentarnimi sredstvi, ker z dosedanjim meritotično obstrukcijo niso nič dosegli.

Zagreb, 2. januarja. „Novi Srbo-bran“ poroča, da bo pri prihodnjih ogrskih državnozbornih volitvah deloma mobilizovano vojaštvo. Polkina Hrvaškem so že konsignirani.

Tokio, 2. jan. Pri zavzetju Sunsušana je bilo zasutih 150 Rusov, ki so bili ujeti

Čifu, 2. jan. Štirje ruski rušilci ter pedovk so pripluli iz Port Arturja sem. Pri našajo važna poročila.

Peterburg, 2. jan. Cuje se, da je notranji minister podal svojo demisijo in da je car demisijo sprejel. Naslednik njegov bo baje Kleingelt.

„SLOVENEČ“

se prodaja
odslej v naslednjih ljubljanskih
tobakarnah ozir. trgovinah:

Bizjak Ivan Bohoričeve ulice 10
Blaznik Lovro, Stari trg 12.
Blaž N., Dunajska cesta 12.
Brus Maks, Pred škofijo 12
Češnovar Lovro, Kolod. ulice 33.
Dolenc Helena, Južni kolodvor.
Elsner Marija, Koptarjeve ulice 1,
Fuchs H., Marija Terezije cesta 14.

Kališ Alojzij, Jurčičev trg 2
Kanc Albin, sv. Petra cesta 14.
Kristan Ivan, Realjeva cesta 24.
Kuštrin Agneza, na Bregu 6.
Mrzlikar Avg., Sodnijske ulice 4.
Omejo Terezija, Karlovska cesta 32
Pihler Ivana, Kongresn trg 3.
Podboj Ivan, Sv. Petra cesta 101.
Saje Ant., Dunajska cesta 19.
Sever Mar., Gosposke ulice 11.
Sušnik Josipina, Rimska cesta 24.
Swatek Jos., Mestni trg 25.
Tenente Rudolf, Gradaška ulica 10
Tonich Ivana, Florijanske ulice 1.
Velkavrh Antonija, Sv. Jakoba trg.
Vesel Andrej, Prešernove ulice 20.
Vrhovo Ivan, Sv. Petra cesta 52.

Bohinjska Bistrica:

Mio Grobrotek, trgovec.

Celovec:

Josip Sowa, prodaja časnikov.

Cerknica:

Ivan Lavrič, (konsumno društvo).

Gorica:

Jos. Schwarz, Šol. ulice 2.

Hrenovica:

Stef. Dužnik.

Hrušica pri Jesenicah:

Katarina Krivo.

Idrija:

Valent. Treven, trg, 102.

Javornik:

Stefan Podpac, trgovec.
Leopold Zoré, trgovec.

Jesenice:

Adela Balch.

Kamnik:

Fran Subelj, trg., 39.

Kranj:

Karol Florian, knjigotrzec

Leskovec pri Krškem

Fran Starec, trgovec.

Logatec:

Maks Japelj, trgovec.

Novomesto:

J. Kraec nael, knjigotrzica.

Postojna:

Helena Orešek, trg. 76.

Radovljica:

Oton Homan, trgovec.

Ribnica:

I. J. Vendelin Stare, trgovec,

Sodražica:

Marija Kruc v Kmet. društvu.

Spod. Šiška:

Maks Lavrenčič, trgovec 3.

Stari trg p. Bakedu:

Ivan Turš (konsumno društvo).

Škofjaloka:

Janez Potočnik.

St. Peter:

Fran Novak.

Trnovo, Notr.:

Fran Cvetič (kmetijsko društvo).

Trst:

Mihail Lavrenčič, Piazza Caserma 1.

Vipava:

Fran Silvester.

Zidan most:

Mary Peterman, kolodvor.

Ciril-Methodove biškote

zahtevajte slovenski rodoljubi v vsaki prodajalni in pekarni. Ti piškoti so najboljši.

Naročila sprejema družbin založnik B. H. Skerl, Sv. Ivan pri Trstu.

V najem se da za več let

kisla voda in gostilna

ki ima tudi nekaj sveta. Poslopje stoji ob daželnici cesti. Želi se, da bi bil najemnik zmožen tudi nemškega jezika, ker prihajajo naročila ponajveč iz nemških krajev. Za oddajo se zahteva 800 K. **Janez Gradčnik**, Tolsti vrh, (Fettengupf), pošta: Guštanj, Koroško. 2207 2-1

Podpisanci naznanjajo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, prežalostno vest, da je njih iskreno ljubljena teta, oziroma svakinja, gospodična

Marija Pleško

zasebnica

ki je po prav dolgi in hudi bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, danes dne 2. januarja ob pol 4. uri zjutraj v 70. letu svoje dobe mirno zaspa v Gospodu.

Pogreb drage rajnice bo v torek, dne 3. januarja ob 4. uri pop. iz hiše žalosti Poljanska cesta št. 10 na pokopališču k Sv. Krištofu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi pri sv. Petru.

Drago rajnico priporočamo v pobožen spomin.

Venci se na željo rajnice hvaležno odklanjajo.

V Ljubljani, dne 2. januarja 1905.

Marija Pleško vdova viš. dež. sodnijskega svetnika, Leonija Pakič stotnikova vdova svakinji; Leo Pakič c. in kr. poročnik pri pešpolku št. 17. netjak; Ana, Ema, Cirila in Mici Pleško; Gusti Staudacher roj. Pakičsoproga c. kr. rač. asistenta netjakinje.

Z otožnim srcem naznanjam, da je umrl častiti gospod

dr. Matija Prelesnik,

semeniški prefekt

dne 1. januarja 1905 zjutraj, po hudi bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v 33. letu starosti.

Pogreb bo v ponedeljek, dne 2. januarja 1905, ob 1/24. popoldne iz „Leonišča“ ob Zaloški cesti.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1905.

Dr. Jožef Lesar,
semeniški vodja.

Pasti

za podgane, dihurje krte, miši itd.
patentirani najnovejši ameriški sistem
prodaja in razpošilja trgovina 2088 26-8

STREL v Mokronogu, Dolenjsko.

Presenečeni uspeh lova se garantira. Cene jako nizke.

Že skozi 19 let

boleham na želodcu. Po poskušajah z različnimi zdravili sem začel leta 1896. rabiti Vašo

tinkture
za želodec,

ki mi je vedno prav dobro služila kot učinkujoče zdravilo, pa ne le meni, ampak tudi raznim boleham osebam, katerim sem jo podaril. Zato jo najtopleje priporočam vsakomur, ki trpi na želodčni bolezn.

Friderik Repolusk,
župnik v št. Vidu nad Valdekom, p. Misting,
16. dec. 1903.

Resnici čast!

Vaše „Železnato vino“ se mi je pri mnogoteri, večletni uporabi v svoji družini, kakor pri drugih obično izborni obneslo. Prav posebno je bil njega učinek očividni pri slabokrvnih, pri osebah oslabiljenih prebavil in nerednem krvotoku ter podobnih defektih. Zato morem Vaše res izborni železnato vino iz lastne večletne izkušnje v enakih in podobnih slučajih vsakemu kar najtopleje priporočati!

Anton Žnidaršič,

župnik pri Beli cerkvi, p. St. Jernej, Dolenjsko
1. marca 1904.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvrje
odlikovani lekarnar G. PICCOLI, Ljubljana
lekarna „Pri angelu“, Dunajska cesta, dvorni
založnik Njihove Svetosti papeža.

Sprejme se takoj

en učenec

za manufakturno trgovino v Ljubljani.

Tisti mora biti pod nadzorstvom svojih staršev.

Kje, pove upravništvo. 2194 3-2

Veliko zalogo absolutno zjamčenega

pristnega vina

priporočano opetovano od knezoškof.
ordinarijata ljubljanskega p. n. vlč. gg.
župnikom za mašna vina, ima

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Izborna kvaliteta; belo po 40, 45
in 50 kron, rdeče po 30 do 40 kron
postavljeno v Postojno ali Ajdovščino.
Izpod 56 litrov se ne oddaja; na de-
belo po dogovoru ceneje. Prevara iz-
ključena, ker je klet pod nadzorstvom
dekana vipavskega. 1731 11

V zalogi je tudi tropinsko
žganje. Zadruga pri večjih naročilih
izjemne cene,

Za obilne naročbe se priporoča:
Kmetijsko društvo v Vipavi.

Pijte
Klauerjev
„Triglav“
najzdravejši vseh likerjev.
5441 50-120

Otvoritev kavarne „pri Zajcu“!

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem otvoril v prostorih
svoje restavracije

„pri Zajcu“ na Rimski cesti št. 24

(t. j. na vogalu Rimske, Bleiweisove in Tržaške ceste)

kavarno

kjer mi bode možno vstrezati z najboljšo kavo, kakor z raznimi gorkimi in
osvežujočimi pijačami, kot tudi z raznimi svetovnoznanimi likerji in drugimi
finimi in pristnimi domačimi žganimi pijačami.

V zabavo so vse dovoljene igre, posebno pa se odlikuje moderni biljard.
— Na razpolago je mnogo časopisov kateri se oddajo v sub-abonement. — Ob
enem slavno občinstvo opozarjam, da imam kakor vedno, najbogatejšo izber
raznih pristnih namiznih, stekleničnih ter tu in inozemskih desertnih in
medicinalnih vin. Toči se vedno sveže najbolj priljubljeno pivo. — Postreže
se ob vsakem času z raznimi gorkimi in mrzlimi jedili, ter vse po zmernih
cenah. — Oddajo se vse pijače in jedila čez ulico. — Sprejemajo se abonenti
na hrano, kakor naročila za razne gostije po poljubnih cenah.

Za vsestransko blagonaklonjenost in obisk moje restavracije in kavarne
se najudaneje priporočam

2128 5-5

Augustin Zajec.

Restavracija in kavarna „pri Zajcu“
(na vog. Rimske, Bleiweisove in Tržaške ceste.)

Vsem cenjenim gostom in odje-
malcem, kakor vsem prijateljem in znan-
cem želim

srečno in veselo

ново leto!

Proseč tudi za nadaljno blagonaklonjenost
Z vsem spoštovanjem

Augustin Zajec,

2191 1-1 restavrat in kavarar.

Iščem

za deželo izurjeno in pošteno

kuharico

do 25 let staro, da bode tudi druga primerna
dela opravljala. Mesečna plača 16 do 20 K.
Naslov pove iz prijaznosti upravništvo
„Slovenca“. 2161 7-3

Dr. van Oračen

Wolfove ulice 12

ordinuje

zopet.

2190 3-2

Prodajalka

z dobrimi izpričevali se sprejme
v trgovino na deželi.

One, ki so zmožne samostojno voditi
prodajalno, imajo prednost.

Ponudbe sprejema upravništvo „Slovenca“
2189 3-2

Proda se

prostovoljno na Spodnjem Štalarskem
se nahajajoča, dobro idoča čez 70 let stara

usnjarija

z zalogo blaga vred.

K isti spadajoča poslopja so močno zidana
in dobro ohranjena; krog odjemalcev je
veliki; usnjarija je od železnice in pošte od-
daljena 5 minut, leži pri farni cerkvi in blizu
šole; z usnjarijo je tudi združena prodaja
drobnega špecerljskega blaga.

Naslov pove upravništvo Slovenca!

Učenca

v trgovino z mešanim blagom,
kateri je priden in pošten in ima veselje
do trgovine sprejme

Jakob Dereani

v Žužemberku, kamor naj se ponudbe po-
šiljajo. 2198 3-2

Najmanjša žepna „demantna“ izdaja brevirja v štirih zvezkih oblike 48°
s proprijem za ljubljansko škofijo:

Breviarium Romanum

Mechliniae 1904.

Z rdečim in črnim tiskom. | Debelost s proprijem vred 18 mm.
Velikost vezanega zvezka 12 x 7 cm | Teža „ „ 150 gr.

Cena s proprijem vred:

štirje zvezki vezani v šagrin, z vpogljivimi platnicami in zlato obrezo

K 31.68.

Prireditve brevirja v taki mali obliki in vendar z jako ugodnim
tiskom vzbujajo obče začudenje. — Dobi se tudi brez proprija za ceno,
K 28.32; proprij sam za sé pa velja K 3.36.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

2048

Stanje vlog 30. nov. 1904:
čez 10 milijonov kron.

Preje: Gradišče št. 1,
sedaj: Kongresni trg
št. 2, I. nadstr.

Denarni promet 30. nov.
l. 1904: čez 42 milj. kron.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica

sprejema hranilne vloge vsak delav-
nik od 8. ure zjutraj do 1. ure po-
poldan ter jih obrestuje po 4 1/2 % brez kakega odbitka, tako, da
sprejme vložnik od vsacih vloženih
100 K čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 30. nov. 1904: K 10,586.128-71. Denarni promet do 30. nov. 1904: 42,500.883-08.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo.
Za nalaganje po pošti so poštahranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1904.

Dr. Ivan Susteršič,
predsednik.

Josip Šiška, knezoškofjski kancelar,
podpredsednik. 1-12

20 47 24-

Josip Jarc,
veleposrednik v Medvodah.

Odborniki:

Anton Belc,
posrednik, podjetnik in trgovec v št. Vidu nad Ljubljano.

Dr. Andrej Karlin,
stolni kanonik v Ljubljani.

Karol Kauschegg,
veleposrednik v Ljubljani.

Matija Kolar,
župnik pri D. M. v Polju.

Ivan Kregar,
svet. trg. in obrt. zb. v Ljubljani.

Francišek Leskovic,
zasebnik in blag. Lj. pos.

Karol Pollak,
tovarn. in pos. v Ljubljani.

Greg. Slibar,
župnik na Rudniku.

Dr. Aleš Ušeničnik,
profesor bogoslovja v Ljubljani.

Higieniško
razpraševanje

stanovanj, tovarniških lo-
kalitet i. t. d.

1962 12-12

Vacuum Cleaner

Peter Matelić

št. 155.

zavod za snaženje stanovanj

Skofje ulice št. 1.

Preproge,

pohištvo

se sprejema

za snaženje in shranjevanje.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri izrebanju najmanj-
šega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.

Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strebelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih
stvarah, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor
je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih. 134 396

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.